

UNDERDÅNIGT BETÄNKANDE OCH FÖRSLAG

ANGÅENDE

LÖNEREGLERING M. M.

FÖR

STATSKONTORET,

AFGIFVET DEN 11 NOVEMBER 1875

AF

I NÅDER FÖRORDNADE KONITERADE.

STOCKHOLM,

ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG.

1875.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Sedan den för afgifvande af utlåtande och förslag rörande reglering af de förvaltande embetsverkens och myndigheternas löneförhållanden i Näder tillsatta Komité, som, enligt den utstakade planen för dess arbeten, skolat i ett sammanhang behandla frågorna angående Kammarkollegium, Statskontoret och Kammarrätten men genom embetskrivelse från Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet af den 7 nästlidne Juni blifvit, af anledning

att tvänne af Komiténs medlemmar till Eders Kongl. Maj:t ingått med underdåniga ansökningar om entledigande från det erhållna uppdraget, uppfordrad att, så snart som möjligt vore, till Eders Kongl. Maj:t aflemna det då utarbetade förslaget till lönereglering för Kammarkollegium, under den 9 i samma månad till Eders Kongl. Maj:t afgifvit underdånigt betänkande och förslag till sådan reglering för detta embetsverk, har Komitén, bestående efter den af Eders Kongl. Maj:t sedermera den 11 i nyssnämnda månad beslutade partiella förändring i Komiténs sammansättning, af under-tecknade ordförande och ledamöter, öfvergått till behandlingen af frågan om **Statskontorets** reglering, och får nu, efter arbetets afslutande i denna del, afgifva underdånigt betänkande och förslag till lönereglering m. m. för sist-bemälda embetsverk.

*Statskontorets
embetsverk-
samhet.*

Enligt den för Statskontoret gällande nådiga instruktion af den 16 Maj 1856, har detta embetsverk hufvudsakligen till åliggande att uti allt, som eger gemenskap med de statsverkets så väl ordinarie som extra ordinarie inkomster och utgiftsanslag, hvilka äro ställda till Eders Kongl. Maj:ts nådiga disposition, vaka deröfver att Eders Kongl. Maj:ts och Kronans rätt städse iakttages och gifna föreskrifter om uppbörd, leverering och redovisning noggrant följas, äfvensom att förvalta och disponera statsinkomsterna och dermed bestrida statsutgifterna efter fastställda stater, allmänna författningar eller särskilda nådiga föreskrifter; och, såsom uti Statskontorets den 15 November 1873 afgifna underdåniga förslag till nya aflöningsstater för detta embetsverk samt för Mynt- och kontrollverken anföres, är Statskontorets bestämmelse att utgöra en *statskassa för hela riket*, hvarifrån andra special-förvaltningar undfå sina anslag och hvarrest, till större delen, dels omedelbart hos verket dels medelbart genom landtränterien, utgifter i detalj anordnas.

För ett fullständigt uppnående af detta mål har emellertid, såsom Statskontoret vidare anför, ett väsentligt hinder mött genom den å flera verk spridda penningeförvaltningen, ett förhållande, som dock under senare åren till en del undergått förändring genom åtskilliga åtgärder, vidtagna i syftemål att hos Statskontoret centralisera denna förvaltning. Så har bestyret med vissa under andra verk och myndigheter stående kassor och fonder nu mera af Statskontoret öfvertagits, såsom, från och med år 1868, förvaltningen af den förra Konvojkommisariatet tillhörande handels- och sjöfartsfonden, jemlikt nådiga brefvet den 31 December 1867, och, från och med år 1873, följande under Arméförvaltningens vård förut ställda kassor och fonder, nemligen trosspassevolansfonden, förenade mötespassevolansfonden, Norrbottens hästjägareskvadronsfond, volontärvakansmedelsfonden, militieboställskassan, en per mille fonden, allmänna beväringsskassan, beväringsskassans invalid- och pensionsfond och Palmqvistska fonden för Stockholms befästande, enligt

nådiga brevet den 8 November 1872, samt, från och med år 1874, de öfriga likaledes under Arméförvaltningens vård ditills stående fonderna, eller Vadstena krigsmanshuskassa och invalidbusfonden, jemlikt nådiga brevet den 10 Oktober 1873; hvarförutan, äfven från och med år 1874, befattningen med vissa till Riksgäldskontorets handläggning hörande ärenden enligt 1873 års Riksdags, af Eders Kongl. Maj:t den 6 Juni samma år godkända beslut, blifvit öfverflyttad till Statskontoret, som derigenom öfvertagit den s. k. extra statsregleringen i sin helhet och sålunda ensamt fått bestyret med den med Riksgäldskontoret förut delade hufvudförvaltningen af rikets inkomster och utgifter.

I sammanhang härmed bör komitén jemväl omförmåla öfriga under senare tider inträffade mera väsentliga förändringar i Statskontorets embetsverksamhet, hvarigenom flera af de i instruktionen för verket förekommande bestämmelser blifvit upphäfdade.

Dessa ändringar gälla följande mom. i instruktionens 3 § nemligen:

1:a mom., så vidt det rörer afgifvande till Eders Kongl. Maj:t af sammandrag utaf de från länen till Statskontoret förut årligen ingående summariska räkningarne, hvilket åliggande upphört, enligt Kongl. brevet den 12 September 1869;

2:a och 6:e mom. i afseende dels på öfverinseendet å kronomagasinerna samt vågstaterne i Falun och Avesta äfvensom arméns och flottans samt öfriga staters och kårers under fredstid, jemte fästningsfångars, förseende med spannmål och bröd, dels å upprättandet och utfärdandet årligen af taxa på lösningspriset för in natura ingående hammarskatts- samt tionde- och persedeljern, hvilka åligganden upphört, det förre på grund af Kongl. brefven den 14 Juni 1871, angående indragning af kronans magasins- och bagerirörelse i landsorten, den 28 December 1872, rörande öfverflyttning till Arméförvaltningen af Statskontorets bestyr med kronans spannmåls- och brödbakningsrörelse för Stockholms garnison, samt den 11 Februari 1859 och den 10 Januari 1873, angående indragning af kronokopparvägen i Falun och kronoinspektorstjenten i Avesta, — och det senare åliggandet till följd af beslutet vid 1859—1860 och 1871 årens Riksdagar och enligt Kongl. kungörelserna den 14 December 1860 och den 9 Juni 1871 om hammarskattens och tackjernstiondens upphörande;

5:e mom. i den del, som angår upprättandet årligen af Statsverkets allmänna utgiftsstat, hvilken skyldighet upphört på grund af Kongl. brevet den 20 December 1867;

8:e mom. beträffande uppgörandet af hufvudböcker öfver undsättningsfonden och skogsplanteringskassan, hvilket icke vidare eger rum i följd af föreskrifterna i Kongl. brefven den 12 September 1868 och den 10 December 1869;

11:e mom. rörande afgifvandet årligen till Kongl. Maj:t af sammandrag utaf de från länen inkommande årsväxtberättelserna, hvilket åliggande upphört, jemlikt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 5 Juni 1874, samt slutligen

13:e mom., så vidt detta moment angår afgifvande till Eders Kongl. Maj:t af underdånigt yttrande i frågor om tjänstledighet för landtränkmästare och kronofogdar, i hvilket afseende det, enligt Kongl. kungörelsen den 22 Mars 1861, nu mera ankommer på Statskontoret att uppå Eders Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvandes anmälan, ensamt, hvad angår landtränkmästare, och gemensamt med Kammarkollegium, beträffande kronofogdar, bevilja tjänstledighet under en tid af högst 6 månader och förordna annan person till tjänstens bestridande under tiden, äfvensom, när sådan tjänst blifver ledig, förordna vikarie till densammas uppehållande under vakansen.

Efter förestående redogörelse har komitén trott sig böra, i likhet med hvad i betänkandet angående Kammarkollegii reglering egde rum, lemna en i möjligaste korthet affattad jemförelse af antalet inkomna ärenden å vissa olika tider, med upplysning tillika om tjänstemannapersonalens storlek vid samma tidpunkter. Uti nyssnämnda betänkande upptager jemförelsen förhållandet med ärendenas mängd dels år 1874, dels 30 år förut, eller år 1844, med den fördelning af ärendena i grupper efter deras art, som begagnats uti 1868 års särskilda utskotts betänkande om förenkling af styrelseverken. Här torde åter jemförelsen, i anseende till beskaffenheten af ärendena, såsom i allmänhet rörande samma ämne, statens intågter och utgifter, samt de under senare åren inträffade väsentliga förändringarna i Statskontorets embetsverksamhet, kunna inskränkas till angifvande af några slutsummor, och har komitén härvid såsom lämpliga tidpunkter antagit nyssnämnda båda år, 1844 och 1874, samt det midt emellan dessa årtal liggande året 1859, och jemväl, såsom i väsentlig mån inverkan på slutsiffrorna, lemnat behörigt afseende dels åt den omständigheten att, i motsats till hvad numera är fallet, Statskontorets diarier förr under nya nummer upptogo från landsorten återkomna qvitterade anordningar, tillhörande redan afgjorda och i ledamöternas departementslistor afförda anordningsmål, dels åt det förhållande, att under förenämnda mellanperioder vissa åligganden upphört, som omfattade en jemförelsevis stor numerär i diarierna, såsom i första rummet bestyret med förvaltningen och redovisningen af anslagen under riksstatens 4:de hufvudtitel, hvilket, jemlikt Kongl. brefvet den 6 November 1849, med 1850 års början öfverflyttades till dåvarande Krigskollegium, samt vidare befattningen med magasinsärendena och de från länen inkommande årsväxtberättelserna.

År 1844 uppgick antalet af diariiförda allmänna ärenden	
till	4,508
Kongl. bref	480
Kongl. remisser	161
	<u>5,149.</u>

Transport 5,149.

När härifrån afräknas

återkomna under ny nummer antecknade qvitterade anordningar	151	
ärenden tillhörande 4:de hufvudtitelns förvaltning	621	
magasinsärenden	806	
och länens årsväxtberättelser	72	1,650
		<hr/>
kommer återstoden,		3,499,

att, med någon ytterligare ej nämnvärd minskning i följd af öfriga här ofvan
omförmälda förändringar i instruktionen, utgöra antalet af ärenden, som
kunna anses fortfarande tillhöra Statskontorets handläggning.

Ehuru förvaltningen af 4:de hufvudtitelns anslag derefter med år 1850 öfvertogs af Krigskollegium, visade sig dock snart en betydlig tillökning i de kvarvarande ärendenas antal, en naturlig följd af den riksdag efter riksdag växande statsregleringen, så att år 1859 antalet diariiförda ärenden utgjorde:

allmänna ärenden	5,410	
Kongl. bref	559	
Kongl. remisser	150	6,119.

Då härifrån dragas

återkomna qvitterade anordningar	410	
magasinsärenden	618	
och länens årsväxtberättelser	72	1,100
		<hr/>
återstå		5,019.

År 1874, med hvilket år bestyret med Arméförvaltningens kassor och fonder i sin helhet öfvertogs af Statskontoret och en del Riksgäldskontorets göromål dit öfverflyttades, uppgick antalet af

allmänna ärenden till	5,023	
Kongl. bref	742	
Kongl. remisser	144	5,909.

I sammanhang härmed må dock anmärkas, att af de s. k. allmänna ärendena en icke ringa numerär, uppgående år 1874 till 1,053, utgöres af ränteriredogörelser, requisitioner å stämpelpapper och kortkonvolut, redogörelse för bevillning af testamenten och gåfvor m. m., hvilka handlingar icke intagas i ledamöternas departementslistor och i allmänhet endast fordra handläggning af vederbörande kontor, men understundom äfven blifva, efter kontorens framställningar, föremål för behandling af verkets styrelse.

Beträffande derefter antalet af Statskontorets tjenstemannapersonal under de ofvan angifna åren, får komitéen meddela, att utom chef och leda-

möter, hvilkas antal, utom vid fall af tillfällig adjunktion, förblifvit oförändradt, personalen uppgick

år 1844 till	43,
” 1859 ”	37 och
” 1874 ”	31;

och härrör denna minskning i personalen hufvudsakligen af den under samma tid skedda indragningen af två kontor, nemligen allmänna magasins- och chartæ-sigillatæ-kontoren.

*Statskontorets
framställning.*

De bland här ofvan omförmälda ändringar i Statskontorets åligganden, som bestodo i öfvertagandet af Arméförvaltningens fonder och en del Riksgäldskontorets göromål, voro dels redan i verket satta, dels nära förestående, då förstnämnda embetsverk den 15 November 1873 afgaf sin, till komitén remitterade underdåniga skrifvelse om ny lönereglering m. m. för sine embets- och tjänstemän; och skrifvelsen innehöll följaktligen förslag icke blott till erforderlig löneförbättring för desse utan ock till en efter de nya förhållandena nödig ansedd, i viss mån förändrad anordning af arbete och tjänstepersonal inom särskilda kontorsafdelningar. För de framställningar sagde skrifvelse innehöll i fråga om aflöningen, dennas fördelning i lön och tjänstgöringspenningar, ålderstillägg, pensionering, tjänsters förening och anslag till gratifikationer har blifvit redogjort i komiténs förut afgifna betänkande af den 9 sistlidne Juni, och för skrifvelsens innehåll i öfrigt går komitén nu att närmare redogöra.

Efter erinran om Statskontorets hufvudsakliga uppgift att, såsom förut blifvit nämnt, utgöra en statskassa för hela riket, har embetsverket, för bedömande af frågan om dess under sådant förhållande lämpligaste sammanställning och formen för dess verksamhet, skärskådat ej mindre de olika åsigter, som vid särskilda tillfällen, i synnerhet under behandlingen vid 1868 års riksdag af en då väckt motion angående åtgärders vidtagande till besparing i utgifterna för den civila administrationen, blifvit yttrade i fråga om upphörande af de centrala förvaltningsverken och om dithörande ärendens ingående omedelbart till Statsdepartementen, uti hvilka byråar eller underafdelningar för ärendenas beredande till föredragning skulle inrättas, än äfven frågan huruvida de hos Statskontoret förekommande ärenden fortfarande borde kollegialt behandlas, eller om deras afgörande kunde öfverlemnas åt en chef med allena beslutande rätt.

Beträffande förstnämnda fråga har Statskontoret uttalat den mening, att införandet af s. k. byråstyrelse inom vår administration icke kunde ega rum utan väsentliga förändringar i nu gällande regeringsform, som principiellt fordrade såsom organer för förvaltningen fristående, med statsdepartementen icke omedelbart sammanbundna centrala myndigheter, med åliggande att af-

gifva nödiga upplysningar för beredande af de ärenden, som af departementschefen skola hos Konungen föredragas, äfvensom att det samband, som jemväl under sådana förhållanden borde ega rum mellan departementen och underlydande förvaltningsverk, redan förefunnes i den myndighet, som departementscheferne hade att öfvervaka och leda den speciela förvaltningen och hvilken innefattades dels i Regeringsformens bestämmelse, att alla föreskrifter och erinringar om verkställighet af utfärdade beslut må af departementschefen omedelbart kunna till vederbörande expedieras, dels i den genom nådiga cirkuläret den 18 Maj 1849 departementscheferne tillerkända rätt att bevista sessionerna hos de förvaltningsverk, som äro under hvarderas departement lydande, samt dervid ej mindre deltaga i öfverläggningarna än ock af dessa embetsverk och deras tjenstemän äska och erhålla de upplysningar, som i ett eller annat afseende kunna i dem tillhörande tjensteärenden erfordras; och hade på grund häraf Statskontoret ansett detta verk under nuvarande förhållanden böra såsom ett fristående embetsverk bibehållas.

Vidkommande frågan, huruvida den kollegiala formen för ärendenas behandling inom Statskontoret borde fortfara, har embetsverket yttrat, att, ehuru det vore ostridigt att af nämnda ärenden en del innefattade enkla verkställighetsåtgärder, det likväl, utom ärenden af mera allmän omfattning, såsom organisations- och befodrings- m. fl. frågor, förekomme ett icke ringa antal ärenden, hvilka, såsom beroende på en stundom icke lätt funnen tillämpning af gällande författningar, borde tillhöra fleres samrådiga behandling; med afseende hvarå och i betraktande hufvudsakligen af den så väl för statens som för enskild mans rätt nödiga säkerheten i behandlingen af ärenden, som röra allmänna medels förvaltning och anordnande, den kollegiala styrelseformen, enligt Statskontorets tanke, borde i detta verk bibehållas, om än med några modifikationer, hvilka lämpligen kunde blifva föremål för öfvervägande vid uppgörande af förslag till ny instruktion för verket; tilläggande Statskontoret, att i ett så beskaffadt embetsverk som detta, hvarest styrelsen hvarje dag sammanträdde, ärendenas behandling ingalunda uppehölls deraf, att tre personer, eller det antal, den kollegiala formen fordrade, i öfverläggningarna och besluten deltog.

I fråga om verkets inre organisation har Statskontoret vidare, utgående från den jemväl af Riksdagen i skrifvelse den 15 Maj 1868 uttalade åsigten, att förvaltningen af rikets drätsel lämpligen borde bestå af två hufvudafdelningar, omfattande den ena statens fastighetsvård och skatteväsen samt den andra statens kassa- och fondväsen, förmålt sig anse denna senare gren af förvaltningen, — motsvarande det nuvarande Statskontoret, sedan det samma öfvertagit Arméförvaltningens kassor och fonder samt från Riksgäldskontoret dels den förut dit ingående allmänna uppbörd, dels åtskilliga anslag

tillhörande extra statsregleringen, — numera kunna definitivt ordnas och jemväl framställt sådant förslag dertill, som Statskontoret ansett vara för ändamålet lämpligt. Enligt detta förslag erfordrades i det hela, utom dittills varande personal, ytterligare en kamererare och en bokhållare, hvilka, jemte kammarförvanden i kammarkontoret och två kammarskrifvare, den ene från kammarkontoret, den andra från räntekammaren, skulle bilda ett särskildt fond- och revisionskontor, med skyldighet att handlägga, förutom de bemälde kammarförvandt förut tillhörande göromål, ärenden rörande allmänna bevillningen, kortstämplingen och lån till vattenaftappningar och odlingsföretag, äfvensom alla frågor, som anginge de särskilda fonderna och kassorna; hvarjemte i stället för ombudsmanstjensten, som varit tillsatt endast på förordnande, en advokatfiskalstjänst borde inrättas med fast lön till lika belopp med tienstemännens af tredje tienstegraden.

Regleringsförslaget innefattade i öfrigt hufvudsakligen följande:

I afseende å verkets styrelse, bestående, utom presidenten, af tre ledamöter, förefanns i Statskontorets tanke icke full anledning att föreslå någon tillökning i detta antal, under förutsättning likväl att, derest det ökade arbetet vid något tillfälle skulle fordra personalens förstärkning med en adjungerad ledamot, ersättning kunde denne af tillgängliga medel beredas.

I sammanhang med ombudsmansbefattningens förändring till en advokatfiskalstjänst föreslogs, att denna skulle i staten skiljas från kansliet och uppföras under en särskild afdelning, advokatfiskalskontoret, hvarjemte af kansliets öfriga personal, utgörande en sekreterare, en-registrator och aktuarie samt fyra kanslister, de tre kanslister, hvilka äro pligtige att jemte vanliga kanslistgöromål besörja protokollsföring, skulle uppflyttas i högre tienstegrad såsom notarier, med åliggande att icke allenast, hvar i sin tur, föra protokoll och ansvara för kansliexpeditionen, utan ock vid behof biträda sekreteraren med skrivelser uppsättande, men den fjerde, hvilken i sin egenskap af biträde åt registratorn och aktuarien bestrider det hufvudsakligaste af aktuariegöromålen, bibehållas, och de egentliga kanslistbestyren, såsom expeditioners utskrifning, kollationering och afsändning, under den expeditionshafvande notariens tillsyn besörjas af e. o. tienstemen eller särskildt anstälde skrifvarebiträden.

Såsom ofvan är nämndt, föreslogs, att en kammarförvandt och en kammarskrifvare skulle till det nya fondkontoret öfverflyttas från kammarkontoret. Af den öfriga personalen i detta kontor, utgörande en kamererare, en memorialbokhållare, som tillika är kontrollant på räntekammaren, en kassör för stämpelpapperssuppbörden och fem kammarskrifvare, ansågs en kammarskrifvareplats utan olägenhet kunna indragas, hvarförutan stämpelpapperskassören, hvars göromål äro af annan art än kammarkontorets, lämpligen berde i staten uppföras under en särskild afdelning, stämpelpapperskontoret.

I afseende på kassakontorets eller räntekammarens i stat bestämda personal, två räntmästare, en bokhållare och en kammarskrifvare, ansågs någon annan ändring ej böra ega rum, än att en derstädes på grund af nådiga brefvet den 28 Februari 1873 ytterligare anställd kammarskrifvare, med aflöning från en dylik plats i riksbokslutskontoret öfverflyttades till det nya fondkontoret.

I riksbokslutskontoret har personalen enligt stat utgjorts af en kamererare, en kammarförvandt och fem kammarskrifvare, men i följd af särskildt medgifvande genom nådigt bref den 2 Februari 1872 är en af kammarskrifvarne förordnad att der tills vidare bestrida bokhållaretjenst, emot åtnjutande såsom arvode af den på Statskontorets stat qvarstående lönen vid magasinbokhållaretjensten samt frånträddande under tiden af sin kammarskrifvarelön, hvilken såsom nyss nämdes, varit disponerad för tillfälligt biträde i räntekammaren. Då göromålen i kontoret icke året om lemnade hela personalen full sysselsättning utan under någon tid efter hvarje bokslut blott till en del toge dess arbetskrafter i anspråk, borde två kammarskrifvaretjenster utöfver den, som vore afsedd att till fondkontoret öfverflyttas, kunna indragas, och kontorets personal alltså inskränkas till en kamererare, en kammarförvandt, en bokhållare och två kammarskrifvare, emot det att i stället extra biträden efter behof finge anställas med rätt till ersättning af det anslag, som för dylikt ändamål kunde blifva anvisadt.

Frågan om tillökning af personalen i följd af Statskontorets öfvertagande af vissa ärenden, som förut tillhört Arméförvaltningen och Riksgäldskontoret, blef den 5 December 1873 föremål för nådig pröfning, dervid Eders Kongl. Maj:t, utan att fatta något definitivt beslut om vare sig inrättande af ett särskildt fond- och revisionskontor eller om ombudsmansbefattningens utbytande mot en advokatfiskalstjenst, behagade tillåta, att ombesörjandet af de göromål, som afsetts för det nya kontoret och för advokatfiskalen, finge provisoriskt anordnas på sätt Statskontoret föreslagit, i följd hvaraf Statskontoret erhöll bemyndigande att tills vidare förordna lämpliga personer till bestridande af en kamererare- och en bokhållarebefattning, som ansetts böra vid det nya kontoret inrättas, äfvensom af advokatfiskalstjensten; och har Riksdagen enligt underdånig skrivelse den 18 Maj 1874 beviljat erforderligt anslag till provisoriskt förstärkande af Statskontorets arbetskrafter i öfverensstämmelse med ofvan berörda förslag, hvilket äfven från och med samma års början vunnit tillämpning.

Den Statskontorets framställning, för hvilken komitén nu redogjort, grundade sig, såsom redan nämnt är, på en sådan i vissa delar förändrad anordning af arbetskrafter, som under nu bestående förhållanden ansågs vara erforderlig; och då hufvudsakliga ändamålet med sagda framställning var att framlägga förslag till en efter de förändrade prisförhållandena lämpad löne-reglering, kunde densamma endast i andra rummet afse organisationsfrågor, och dervid föreslagna ändringar byggdes i alla händelser på antagandet, att de allmänna formerna för Statskontorets embetsverksamhet komme att förblifva oförändrade. Komitén åter, som ansett några af dessa former kunna och böra vinna en väsentlig förenkling, äfvensom åtskilliga af verkets nuvarande åligganden lämpligen böra detsamma frånskiljas samt funnit beskaffenheten af sitt erhållna uppdrag icke innefatta hinder för komitén att taga dessa på lösningen af dess uppgift väsentligt inverkan förhållanden i öfvervägande, har under sådana omständigheter kommit till ett resultat i afseende å ifrå-gavarande reglering, som i flera hufvudsakliga delar är afvikande från Statskontorets förslag.

Till en början lärer böra tillses, huruvida några af Statskontorets åligganden må till fördel för organisationen i allmänhet och särskildt till för-enkling af Statskontorets embetsbefattning kunna derifrån skiljas; och får komitén i sådant afseende först i öfverensstämmelse med hvad uti betän-kandet den 9 sistlidne Juni, angående lönereglering m. m. för Kammar-kollegium, blifvit föreslaget rörande befrielse för nämnda kollegium från hand-läggning af frågor om vissa landsstatstjenstemäns tillsättande, permitterande och afskedande, på der anförda grunder tillstyrka,

att Statskontorets åligganden att till Eders Kongl. Maj:t, jemte utlåtande om sökandenas kompetens och större eller mindre skicklighet, öfverlemna Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes förslag till landtränstmästare samt, gemensamt med Kammarkollegium, sådana förslag till landskame-rerare och kronofogdar äfvensom att i enahanda ordning till Eders Kongl. Maj:t afgifva utlåtande angående afsked eller längre tids tjänstledighet för desse tjenstemän, må upphöra.

En icke oväsentlig andel af de utbetalningar, som ega rum från Statskontoret, utgöres af embets- och tjenstemäns löner och arvoden, hvilka qvar-talsvis utbetalas. Handläggningen af dessa ärenden försiggår för närvarande vanligen på följande sätt. Sedan specifik aflöningsuträkning blifvit inom vederbörande embetsverk upprättad för hela dess ordinarie tjenstemanna-personal, öfverlemnas uträkning, jemte requisition å lönebeloppen, vid in-gången af tredje månaden i kvartalet till Statskontoret. Innan Statskontoret kan bevilja utanordning måste aflöningsuträkningen underkastas granskning,

Landsstats-tjenster.

Utbetalning af löner och arvoden.

hvilken stundom, då innehållningar på löner blifvit anbefalda eller vikarier skola godtgöras för förordnanden, kan vara temligen besvärlig och, då en mängd dylika requisitioner samtidigt inkomma, förorsaka längre dröjsmål med aflöningsens utbetalande än som i löntagarnes intresse är önskligt. Sedan de för ett embetsverk afsedda medlen blifvit utanordnade i en summa samt en qvittenslista, till innehållet lika med den inkomna aflöningsuträkningen, blifvit i Statskontoret upprättad, utfärdas å hela beloppet en assignation, hvilken jemte qvittenslistan i räntekammaren tillhandahålles antingen embetsverkets befullmäktigade ombud eller, på räntmästarnes ansvar, någon af verkets tjänstemän, vanligen registratorn, hvilken derefter mot qvitto å aflöningslistan till vederbörande tjänstemän utbetalar deras löneandelar och slutligen, när alla belopp blifvit uttagna, till räntekammaren återställer qvittenslistan. Den nyssnämnda pröfningen hos Statskontoret af de inkomna requisitionshandlingarna föranleder, såsom redan är nämndt, icke ringa både besvär och tidsutdrägt; och derest Eders Kongl. Maj:t skulle, i enlighet med derom väckt fråga, finna skäl anbefalla utbetalning af lönerna månads- i stället för qvartalsvis, på sätt hos åtskilliga verk, som sjelfva disponera sina anslag, redan eger rum, men formerna i öfrigt bibehållas oförändrade, komme naturligtvis granskningsbesväret och anteckningarna i böckerna rörande utbetalda löner att betydligt ökas. En förenkling af förenämnda ordning för aflöningsarnas utbetalning är utan tvifvel i hög grad önskvärd, och Statskontoret har redan framhållit behofvet deraf i sitt den 31 December 1869 till Kongl. Maj:t afgifva underdåniga betänkande angående statens kassa- och fondförvaltning, hvaruti bland annat anföres, att, sedan de uti äldre författningar under benämning af vakans- och förslagsliggetids- samt begravningshjelps- eller nådårsbesparingar föreskrifna löneinnehållningar upphört, den Statskontoret åliggande granskning af verkens aflöningsrequisitioner icke vidare vore af nöden, och att det syntes lämpligen böra öfverlemnas åt verken sjelfva att, efter erhållande från Statskontoret af nödiga medel, besörja utbetalningen af den aflöning, som deras egne embets- och tjänstemän samt betjente efter stat tillkomme, emot behörig redovisning. Komitén, som anser en sådan förändring, som den nu anförda, böra lända till icke ringa lättnad för Statskontoret likasom ock till fördel för löntagarne, hvilka derigenom kunde i vissa fall utbekomma sina löner tidigare än för närvarande kan ega rum, finner sig därför böra förorda en föreskrift i den syftningen, att Statskontoret må, utan föregående requisition, den första dagen i tredje månaden af hvarje qvartal tillhandahålla embetsverken eller deras befullmäktigade ombud en fjerdedel af det för hvarje embetsverk i stat bestämda årsanslag till dess ordinarie embets- och tjänstemän samt betjente, hvilka lönemedel i allmänhet lära komma att för sitt ändamål till fullo åtgå. Beträffande åter de till vikariatsersättningar, flitpenningar m. m. afsedda anslagen, torde af

dem under vissa tider af året komma att erfordras större belopp än under andra, hvarjemte de med större sannolikhet än de egentliga aflöningsanslagen kunna antagas lemna besparingar, hvarför de förstnämnda anslagen synas böra tillhandahållas vederbörande verk i den mån de blifva behöfliga och följaktligen efter requisition. Det skulle kunna anmärkas, att på detta sätt kassörer komme att erfordras i hvarje embetsverk; men redan nu är vanligen registratorn i ett verk uppbördsman för de expensmedel, som för verket består, likasom han också vanligen haft förtroendet att på embetsverkets vägnar uttaga och fördela löneqvartalen; och det antagandet ligger därför nära till hands, att åt honom kan på verkets ansvar anförtras uppbörden af aflöningsmedlen, i synnerhet som han för denna uppbörd kan sägas hafva lika många kontrollanter som det i verket finnes löntagare, och någon kontant kassa af sådana medel, åtminstone till större belopp, icke synnerligen länge förblir under hans vård, emedan utbetalandet af uppbördsbeloppet i allmänhet torde komma att ega rum omedelbart efter dess emottagande. Då emellertid enligt detta förslag vederbörande embetsverk skulle öfvertaga den redovisningsskyldighet för sina aflöningsmedel, som hittills ålegat Statskontoret, bör det stå verket fritt så väl att bland sina tjänstemän till uppbördsman utse den, som dertill finnes bäst passande, oberoende af hans tjänstebefattning i öfrigt, som ock att bestämma de kontroller öfver uppbördens handhafvande, som kunna finnas ändamålsenliga. En gifven följd af detta förslags genomförande skulle naturligtvis blifva, att Statskontoret befriades från sin nuvarande skyldighet att vaka öfver verkställighet af innehållningar å löner i följd af beviljad införsel m. m., utom hvad dess egne tjänstemän beträffar, och att frågor af dylik beskaffenhet komme att handläggas af de embetsverk vederbörande tjänstemän tillhöra, på sätt redan nu eger rum i de verk, som hafva sin egen medelsförvaltning, såsom Arméförvaltningen, Förvaltningen af sjöärendena m. fl.

Beträffande redovisningen för ifrågavarande medel synes det komitén tillräckligt, att redogörelse för hvarje år omedelbart till Kammarrätten ingifves; att sådana besparingar, som icke vidare kunna komma i fråga att användas för sitt ursprungliga ändamål, genast till statsverket återlevereras och i årsredogörelsen verificeras med Statskontorets qviitto; samt att möjligen uppkommande behållningar å de till renskrifning, arvoden åt e. o. biträden m. m. anvisade medel före December månads utgång till Statskontoret återlevereras.

För att så fullständigt som möjligt vinna den förenkling i Statskontorets åligganden, som med nu framställda förslag åsyftas, har det synts komitén ändamålsenligt, att jemväl aflöningsarna för samtliga ledamöterna af Statsrådet och Högsta domstolen i närmaste öfverensstämmelse dermed be-

handlas och alltså utanordnas i sammanhang med aflöningarna för Statsdepartementens kansliexpeditioner.

Komitén hemställer alltså,

att Statskontorets åligganden i afseende å utbetalning till embets- och tjänstemän af löner och arvoden må sålunda bestämmas, att Statskontoret skall vid början af tredje månaden af hvarje qvartal eller, om löneliqviderna skola blifva månadliga, vid början af hvarje månad, till hvarje embetsverk och myndighet, som hittills genom Statskontoret qvartalsvis uppburit aflöning, utan föregående requisition utanordna i förra fallet en fjerdedel och i det senare en tolfte del af det för verket enligt stat bestämda årliga aflöningsanslag, och att aflöningarna för de ledamöter af Statsrådet, som äro Departementschefer, utanordnas i sammanhang med aflöningarna för vederbörande Statsdepartement, för Statsråden utan departement i sammanhang med aflöningarna för Civildepartementet och för ledamöterna af Högsta domstolen i sammanhang med aflöningarna för Justitierevisionen;

att de till vikariatsersättningar, flitpenningar m. m. anvisade medel må af Statskontoret tillhandahållas uppå requisition i mån af behof; samt

att vederbörande embetsverk och myndigheter öfvertaga redovisningsskyldigheten för de till dem utanordnade medel och deröfver till Kammarrätten årligen ingifna redogörelser, under iakttagande i öfrigt, att uppstående lönebesparingar genast, men behållningar å medel, som äro afsedda till vikariatsersättningar flitpenningar, m. m., före December månads utgång till Statskontoret återlevereras, äfvensom att fullmakter och förordnanden i stadgad ordning äro försedda med stämpelpapper innan löne medlen utbetalas.

Bland de medelsanordningar, som hos Statskontoret årligen förekomma, äro jemväl åtskilliga å ersättning till landtränterien för derifrån utbetalda förskott af anslagen till rese- och traktamentspenningar, till aflöningar och pensioner, till utflyttningshjälp efter skiften samt till skiften och afvittringar.

Förskotten å anslagen till rese- och traktamentsersättning grunda sig dels på två särskilda nådiga kungörelser af den 30 December 1863, den ena angående nämdemäns rätt till ersättning för extra förrättningar samt om godtgörelse till fjerdingmän för vissa uppdrag, och den andra rörandetil

*Anordningar å
ersättning
för
förskott.*

kostnadsersättning till militäre, civile och ecklesiastike tjänstemän för en del resor inom tjänstgöringsdistrikten, dels på nådiga kungörelsen den 17 Maj 1867 angående de särskilda ersättningar, som tillkomma fjerdingmän, hvilka beordras till tjänstgöring utom sina distrikt vid beväringmönstringar, marknader och dylikt. Ersättningar af denna beskaffenhet skola från landtränterien förskottsvis utbetalas emot godtgörelse, som hos vederbörande embetsverk bör vid medlet af Januari och Juli månader hvarje år requireras, hvarefter och sedan verifikationshandlingarna i embetsverket undergått revision, hvilken allenast skall innefatta kontroll derå, att de uti requisitionsförslaget uppförda belopp blifvit hehörigen verifierade och slutsumman|riktigt upptagen, den belöpande ersättningen utanordnas. — Hvad angår förskotten å anslagna aflönings- och pensionsmedel, så hafva dessa skett på grund af Statskontorets hvarje gång derom meddelade föreskrift i de fall då dylika utgifter under årets lopp blifvit anvisade och följaktligen icke kunnat vid länsstatens upprättande derå uppföras. — I afseende å anslaget till utflyttningshjälp efter skiften gäller, enligt nådiga kungörelsen den 27 September 1861, det stadgande, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länen, uppå inkomna ansökningar om utflyttningsunderstöd, skola, enligt fastställda grunder, bestämma understödets belopp, detsamma anordna och mot behörigt qvitto såsom förskott af statsmedlen från landtränteriet låta utbetala, samt derefter inom den 15 Januari hvarje år till Statskontoret insända requisitionsförslag å ersättning till landtränteriet för derifrån under föregående året förskjutna utflyttningsunderstödsmedel. — Kostnaderna för skiften och afvittringar i de Norrländska länen och i Kopparbergs län skola, enligt äldre föreskrifter, förskjutas från ränterien mot ersättning af Statskontoret, hvarest Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, jemlikt Kongl. brefvet den 8 Juni 1850, ega att endast till siffran uppgifva de belopp, för hvilka godtgörelse requireras.

Då fråga förut varit väckt om den ändring i afseende på utbetalningar från nu omförmälda anslag, att medlen skulle få af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länsräkenskaperna definitivt afföras och requisition å ersättning således icke ifrågakomma, anser sig komitén böra redogöra för hvad i detta hänseende förekommit.

Riksdagens år 1870 församlade revisorer fästade uppmärksamheten å vigten deraf att räkenskaperna komme att utvisa det verkliga förhållandet och att dessa icke upptoge bland tillgångarna medel, som redan blifvit utbetalda, fastän icke formelt afförda, och erinrade vidare beträffande förskotten till rese- och traktamentspenningar, bland annat, att utbetalning förskottsvis af detta slags ersättningar syntes så mycket mindre lämplig, som redan genom Kongl. kungörelsen den 13 April 1842 och Kongl. brefvet den 20 November 1843 Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande blifvit

bemyndigade att till afförande och redovisning i utgiftsräkningarna definitivt anordna ersättning för rese- och traktamentskostnader uti civila ärenden i allmänhet. Uti sitt i anledning häraf afgifna utlåtande den 14 December 1870 yttrade Statskontoret, bland annat, att det för vinnande af enhet i behandlingen af frågor rörande rese- och traktamentsersättning, som efter gällande författningar och af bestämdt anslag utgår, vore önskligt, att medgifvandet i de åberopade författningarne af 1842 och 1843 blefve utsträckt till de fall, som afses i Kongl. kungörelserna den 30 December 1863 och den 17 Maj 1867, och att någon förlust för staten genom denna obetydliga minskning uti kontrollen å förevarande utgifters behörighet icke vore att befara, enär de afgifna kostnadsräkningarne i allt fall komme att, vid revisionen af länens räkenskaper, i Kammarrätten granskas.

Då nämde revisorer jemväl, i afseende på de å åtskilliga andra anslag förekommande förskott, för hvilka ersättning under året icke requirerats, anfört, att, emedan dessa förskottsutbetalningar i allmänhet grundat sig på vederbörande embetsverks skrivelser till länsstyrelserna med anmodan att låta från ränterien förskottsvis utbetala beloppen och med requisition å ersättning derför sedermera till embetsverket inkomma, denna med omgångar och ökad arbete förenade form för utbetalningarna lämpligen skulle, åtminstone i de flesta fall, kunna utan olägenhet förändras till en utbetalningsorder som i afskrift borde, såsom tillägg till länsstaten, bland verifikationerna landsboksräkenskapen biläggas; så anmärkte Statskontoret vidare i sitt förenämnda utlåtande, att med dessa slags utbetalningar hufvudsakligen torde af revisorerne hafva afsetts sådana löne- och pensionsbelopp, som, efter det staterna för länen blifvit vid årets början utfärdade, varda under årets lopp anvisade att utgå till löne- eller pensionstagare i landsorten; och ehuru med begagnande af nuvarande form för ifrågavarande utbetalningar något hinder ej mötte för förskottens ersättande inom årets slut, derest anmälan hos Statskontoret gjordes genast efter December månads ingång, hade Statskontoret likväl intet att erinra emot antagande af den föreslagna ordningen, blott att dervid iakttoges, att utbetalningsordern jemväl komme att upptaga de vilkor eller förbehåll, som vid medlens utbetalning kunde vara fästade.

Uti samma underdåniga utlåtande yttrade sig Statskontoret jemväl beträffande de båda öfriga slagen af ersättning för förskottsvis bestridda utgifter, eller förskotten till utflyttningshjelp efter skiften samt till skiften och afvittringar, och anförde dervid beträffande förstnämnda slags förskott, att, då Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes requisitionsförslag endast behöfde vara åtföljdt af qvitterade anordningar, granskningen af samma förslag blott omfattade kontroll derå, att de uppförda beloppen vore veri-

ficerade och slutsumman riktigt upptagen; hvarför Statskontoret ansåg någon olägenhet icke kunna uppkomma deraf, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande erhöle bemyndigande att dessa slags utgifter formelt anordna. — I fråga om anslaget till skiften och afvittringar erinrade Statskontoret, att, så länge medel, som för ifrågavarande ändamål disponeras, vore till en betydlig del anvisade till utgående från Riksgäldskontoret, nu begagnade förfaringsätt icke saknade giltig grund, men ansåg att, då dessa medel numera funnes i sin helhet uppförda å riksstaten, Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande kunde bemyndigas att, utan anmälan hos Statskontoret, till redovisning i ränteriräkenskapen anordna hvad som, enligt de af Eders Kongl. Maj:t för dessa utgifter årligen fastställda stater, erfordrades.

Då en del af de genom Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande förskjutna beloppen icke hos Statskontoret anmälas till ersättande förr än året efter det utbetalningen egt rum, men komitén anser det önskligt, att alla utgifter, som under ett år förekommit, jemväl upptagas i samma års räkenskaper, finner sig komitén för detta ändamåls ernående böra förorda det omförmälda förslaget, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande bemyndigas formelt anordna sådana utgifter, som hittills skolat hos Statskontoret till ersättande anmälas. Genom en sådan förändring skulle jemväl för Statskontoret vinnas någon minskning uti skriftvexling och bestyr med anordningars utfärdande, ehuru sagde fördel här måste betraktas såsom mera underordnad, enär ersättningsrequisitionernas antal är jemförelsevis ringa och exempelvis år 1874 uppgick till 75 å resekostnadsersättning, 59 å aflönings- och pensionsmedel, 20 å utflyttningsunderstöd samt 3 å kostnader för skiften och afvittringar, eller tillhopa 157.

I följd af hvad ofvan anförts tillstyrker komitén,

att sådana utgifter, för hvilka Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, såsom ofvan är nämndt, hittills skolat hos Statskontoret begära ersättning, må af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande formelt anordnas.

Besvärs mål.

Genom Kongl. kungörelsen den 13 April 1842 är i fråga om rese- och traktamentspenningars anordnande åt extra domare, publike aktorer och landtmätare, i de fall der allmänna författningar ligga till grund och ersättningen utgår af dertill bestämdt statsanslag, bland annat förordnad, att den, som med Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes åtgärd i dessa frågor ej åtnöjes, eger att deröfver hos Statskontoret anföra besvär inom en månad efter erhållen del af beslutet; och detta stadgande gäller, jemlikt Kongl. brefvet den 20 November 1843, äfven i frågor om rese- och traktamentspenningar i civila ärenden i allmänhet. Då Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå 1874 års Riksdag antagandet af en författning angående för-

ändrade bestämmelser i afseende å behandlingen och fullföljden af vissa mål, innehöll denna framställning jemväl förslag till ändring af nyssberörda stadgande, på sätt framgår af författningens 3 §, som var af följande lydelse:

„Framställes hos något af Våre och Rikets kollegier eller annan förvaltningsmyndighet anspråk på aktoratsarvode eller anmärkningsprocent af allmänna medel eller rese- och traktamentsersättning, men anspråket eller någon del deraf finnes icke vara af den ostridiga beskaffenhet att kunna omedelbart bifallas, skall, derest den sökande inom 60 dagar efter derom erhållen underrättelse sådant yrkar, anspråket i hvad det ej blifvit godkänt, till Vår och Rikets Kammarrätts afgörande öfverlemnas; och böra för sådant ändamål handlingarna dit insändas.“

Väl är komitén af den mening, att Statskontoret bör i allmänhet befrias från dit nu ingående besvärsmål, men hyser likväl flera betänkligheter mot införandet af ett så beskaffadt sätt, som det nyss omförmälda, för fullföljande af mål rörande vissa fordringsanspråk på kronan. I sjelfva verket skulle derigenom till ett af statens embetsverks pröfning och afgörande hänskjutas frågor, som redan blifvit pröfvade och afgjorda inom andra, med detsamma likstälda verk, hvilka måste förutsättas i afseende å ärendets bedömande besitta lika omfattande insigter och lika grundlig kännedom om gällande författningar, som i detta hänseende kan af Kammarrätten fordras och hvilka, för att kunna afgöra hvad af det väckta fordringsanspråket må såsom ostridigt anses nödvändigt måste taga frågan i dess helhet under pröfning. Äfven om den vanliga formen för anförande af besvär — hvilka naturligtvis endast kunna upptagas af en öfverordnad myndighet — i en dylik författning undvikes, skulle likväl derigenom endast bildas en ny instans utom de förut varande, hvilket i och för sig måste leda till fördröjande af ärendenas afgörande. Då dessutom den föreslagna formen för deras fullföljd till äfventyrs komme att menligt inverka på noggrannheten af den vederbörande förvaltningsverk åliggande pröfning af dessa frågor, kunde följden deraf lätt blifva, att Kammarrätten öfverhopades med detta slags underställningsmål. På grund af dessa omständigheter anser komitén för sin del mindre lämpligt att mål, som hos Statskontoret förevarit, skola för ytterligare pröfning öfverlemnas till Kammarrätten, utan torde besvär i sådana, såsom hittills, böra hos Eders Kongl. Maj:t anföras. Vidkommande besvär öfver Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut angående rese- och traktamentsersättning, så har komitén i det föregående framställt förslag, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande må, såsom i vissa fall redan sker, formelt anordna alla sådana utgifter, utan att desamma sedermera hos Statskontoret till ersättande anmäla, och i händelse af bifall härtill skulle komitén anse sig deruti ega ökad anledning till omfattande af den åsigten,

att Statskontoret bör befrias från befattning med besvär i dessa mål och att äfven sådana besvär böra hos Eders Kongl. Maj:t få omedelbart anföras, — en mening, för hvilken Komitéén i allt fall tror sig kunna såsom fullgiltiga skäl åberopa, att Statskontoret såsom ett penningförvaltande verk, icke i allmänhet bör befatta sig med handläggning af besvärsmål, äfvensom att, om dylika mål skulle, antingen såsom hittills hos Statskontoret fullföljas eller ock hos Kammarrätten anhängiggöras, derigenom bibehölles tre instanser för fordringsanspråk, som hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande väckas, under det att för enahanda anspråk, anmälda hos Statskontoret, endast funnes två instanser, — en olikhet, för hvilken enligt Komitééns mening god grund icke förefinnes.

En och annan gång inträffar ock att vederbörande ej åtnöjes med Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes på de från Statskontoret erhållna årliga länsstaterna grundade åtgärder i frågor om aflöningsförmåner, ersättning för indragen tionde, forsellönersättning, begrafningshjelp m. m., hvarvid den missnöjde af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande hänvisas att, inom den för ty fall i allmänhet föreskrifna tid, sin talan hos Statskontoret fullfölja. I likhet med besvåren i nyssberörda rese- och traktamentsersättningsfrågor angå nu i fråga varande besvär enskildes fordringsanspråk mot statsverket, och synes det därför Komitéén som klagan öfver Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes härutinnan gifna beslut lämpligen bör fullföljas i samma ordning, som i afseende å de förra frågorna här ofvan förordats.

Bland besvärsmål, som i öfrigt hos Statskontoret förekomma, grunda sig några på Kongl. kungörelsen den 27 September 1861, angående understöd af allmänna medel till utflyttningar i följd af laga skiften samt inom Kopparbergs län verkställda storskiftesförrättningar, hvilken kungörelse i 6 § innefattar det stadgande, att den som är missnöjd med Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut i afseende å bestämmande eller utbetalning af utflyttningsunderstöd af allmänna medel må, inom 30 dagar efter erhållen bevislig del af beslutet, deröfver hos Statskontoret anföra besvär. Då enligt samma nådiga kungörelse Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande bör till Statskontoret insända requisition å ersättning för utbetalde understödsmedel till utflyttning, kan i denna omständighet finnas ett skäl därför, att äfven besvär rörande dylikt understöd skola hos Statskontoret anhängiggöras; men detta skäl försvinner, om Eders Kongl. Maj:t finner godt bifalla Komitééns ofvan gjorda framställning om bemyndigande för Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande att låta definitivt anordna och i räkenskapen afföra ifrågavarande understödsmedel. Då vidare besvär i dessa ärenden enligt den åberopade författningen icke gälla enskildes rättigheter emot det allmänna, utan afse åtnjutandet af ett såsom gäfva från statens

sida betraktadt understöd, synes det Komitén lämpligast, att dessa, för öfrigt till antalet högst ringa besvärsmål, utan den mellaninstans, som nu utgöres af Statskontoret, hos Eders Kongl. Maj:t omedelbart fullföljas.

Om Statskontoret befrias från handläggningen af de besvärsmål, för hvilka ofvan blifvit redogjort, skulle till detta embetsverk komma att i besvärsväg fullföljas endast sådana sällan förekommande frågor, som röra rätta formen för räkenskaper och redogörelser, och mål af denna beskaffenhet lära svårligen kunna skiljas från Statskontorets embetsverksamhet. Emellertid skulle genom bifall till Komiténs framställning visserligen antalet af de mål, som komme att Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning underställas, i någon mån ökas, men komitén hyser den öfvertygelsen, att häruti icke bör finnas något egentligt hinder för sakens genomförande, enär tillökningen i och för sig skulle blifva högst obetydlig och fördelad på de särskilda Statsdepartementen knappast märkbar. Under de senast förflutna tre åren hafva nemligen hos Statskontoret blifvit anhängiggjorda följande antal besvärsmål:

	1872.	1873.	1874.
om rese- och traktamentspenningar	11	— 7	— 9
„ indragna räntor, forsellönsersättning, mistade bötesandelar, begravningshjelp m. fl. ersättningsanspråk	18	— 13	— 4
„ utflyttningsunderstöd	—	— 1	— 3
„ aflemnande af taxeringslängder och räkenskaphandlingar	1	— 3	— —
tillsammans	30	— 24	— 16.

Då under samma år hos Eders Kongl. Maj:t fullföljdes besvär öfver Statskontorets beslut till följande antal:

om rese- och traktamentspenningar	2	— 7	— 2
„ indragna räntor m. m.	1	— 4	— 2
„ utflyttningsunderstöd	1	— —	— —
„ taxeringslängder	1	— 1	— —
tillsammans	5	— 12	— 4,

skulle i medeltal beräknadt, endast omkring 16 mål om året utgöra det antal, hvarmed de Eders Kongl. Maj:ts pröfning underställda målen genom förändringen till äfventyrs komme att ökas.

I afseende å så väl de besvärsmål, hvilka fortfarande borde af Statskontoret handläggas, som ock dem, hvilka komma att hos Eders Kongl. Maj:t anföras öfver Statskontorets eller Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut, finner sig komitén böra, i tillämpliga delar, tillstyrka enahanda ordning, som, beträffande besvär anförande hos Kammarkollegium eller hos Eders Kongl. Maj:t öfver Kammarkollegii beslut, blifvit af komitén föreslagna; och

tillåter sig komitén, för undvikande af onödig vidlyftighet, här blott hänvisa till hvad derom förekommer i dess underdåniga betänkande angående bemälda Kollegii reglering, sid. 56—65.

Med åberopande af hvad nu blifvit anfördt får Komitén i underdånighet hemställa,

att sådana utaf Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut föranledda besvär, hvilka hittills skolat hos Statskontoret anföras, må omedelbart hos Eders Kongl. Maj:t fullföljas, med undantag af dem, som röra räkenskapers och redogörelsens form, hvilka fortfarande böra af Statskontoret upptagas; samt

att, beträffande ordningen för besvärns anförande så väl hos Statskontoret, som öfver Statskontorets eller Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut hos Eders Kongl. Maj:t, enahanda föreskrifter, som Komitén föreslagit i fråga om besvärns anförande hos Kammarkollegium eller öfver dess utslag, må i tillämpliga delar blifva gällande.

*Testaments-
bevillningen.*

Efter öfverflyttningen från Riksgäldskontoret till Statskontoret utaf nppbörden af och tillsynen öfver bevillningen af testamenten, gåfvor, fideikommiss m. m., åligger det sistnämnda embetsverk att, beträffande sådan i landsorten fallande bevillning, granska de från hofrätterna och Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande inkommande uppgifter och redogörelser samt öfvervaka, att bevillning varder behörigen erlagd eller borgen därför aflemnad och bibehållen vid gällande kraft. Den tillsyn, som i detta hänseende kan af Statskontoret utöfvas, måste enligt sakens natur endast blifva summarisk, enär det speciela öfvervakandet tillhör ortmyndigheterna och redogörelsernas närmare granskning eger rum i Kammarrätten. Komitén anser alltså Statskontorets befattning med dessa ärenden icke behöflig och därför böra upphöra. Hvad deremot beträffar testamentsbevillning, som skall erläggas i Stockholm och således inbetalas till Statskontoret, lärer detta embetsverk böra behålla bestyret dermed samt låta granska inkommande betalningsförbindelser med tillhörande borgensskrifter för dylik bevillning och vaka öfver densammas erläggande. Komitén hemställer alltså,

att, med upphörande af Statskontorets granskningskyldighet i afseende å bevillning af testamente, gåfva, fideikommiss m. m. för landsorten, vederbörande Hofrätters och Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes uppgifter och redogörelser rörande sådan bevillning må omedelbart till Kammarrätten ingå.

*Mynt- och
kontrollverken.*

§ 2 Det öfverinseende öfver Mynt- och Kontrollverken, hvilket, enligt 3 mom. af Statskontorets instruktion tillkommer detta embetsverk, består,

enligt Kongl. brefvet den 10 Augusti 1838, uti följande åligganden, nemligen: att vid ledighet af myntmästare-, kamererare-, myntproberare- och kontrollörstjänsterna afgifva underdånigt förslag till tjänsternas återbesättande; att bestämma den taxa, hvarefter hopsmältningen af guld eller silfver vid myntverket skall betalas; att genom en dess ledamot underskrifva och påteckna de assignationer och myntattester, som, i enlighet med föreskrifterna i §§ 31 och 33 af reglementet för Myntverket af den 30 April 1836 omförmålas; att emottaga och under tre år förvara det konvolut med tillhörande vägnings- och proberingsprotokoll, hvaruti, efter verkställda proberingar, profpenningarne för hvarje särskild myntpost skola inläggas; att förordna om profpenningarnes nedsmältning, när deras halt befunnits öfver- eller understiga det fastställda remedium; att fastställa tariff å den lösen, hvaremot medaljer och jettoner må af myntmästaren utlemnas; att, när öfverdirektören på kortare tid är förhindrad att sin embetsbefattning vid kontrollkontoret utöfva och kontrollören derunder, enligt reglementet, i hans embete inträder, utse annan person att kontrollörstjänsten förrätta; att förordna om nya motprofs verkställande när inlemnare af gods, som blifvit kontrollstämpladt, äskar godsets ytterligare undersökande; att vaka deröfver dels att alla till Mynt- och kontrollverken inflytande medel, äfvensom det tillverkade myntet, uti riksbanken insättas och i föreskrifven ordning derifrån utassigneras, dels att mynträkenskaperna likasom redogörelsen för kontrollverkets expensmedel så tidigt påföljande året till Statskontoret insändas, att de inom Mars månads slut kunna till Kammarrätten öfverlemnas; att hvarje halfår inom den 15 Januari och 15 Juli låta genom Statskontorets ombudsman inventera myntverkets behållningar af guld, silfver, koppar och bankosedlar, samt att emottaga och till Kongl. Maj:t insända den underdåniga berättelse, som öfverdirektören för hvarje halfår är skyldig afgifva om de vid Mynt- och kontrollverken förrättade arbeten och om verkens ställning i alla delar.

Såsom ledamot i Statskontoret föredrager öfverdirektören och deltagar i besluten om der förekommande ärenden, rörande Mynt- och kontrollverken, men deremot eger han, oberoende af Statskontoret, ensam besluta uti allt, som rör Mynt- och kontrollverkens drift och underhåll samt hushållningen och ordningen dervid äfvensom dispositionen af de till verken anslagna medel.

Då de ämnen, uti hvilka öfverdirektören sålunda eger ensamt besluta, vore af vida större vikt än de enkla ärenden, uti hvilkas behandling Statskontoret skall med honom deltaga, ansåg den komité, som den 29 Maj 1859 afgaf betänkande angående förändrad organisation af rikets styrelse- och förvaltningsverk, att äfven dessa senare ärenden kunde få på honom ensam ankomma och Statskontorets öfverinseende i följd deraf upphöra, med iakttagande blott, att den föreskrifna inventeringen af Statskontorets ombudsman komme att

fortfara. — Uti sitt i anledning här af afgifna underdåniga utlåtande den 29 Oktober 1859 framställde Statskontoret väl åtskilliga från nyssnämde komiténs skiljaktiga förslag i afseende å ordnandet af Mynt- och kontrollverkens åligganden, men ansåg dock, att dessa verk icke borde stå under Statskontorets inseende.

Delande den sålunda uttalade meningen, att de Mynt- och kontrollverken rörande ärenden, hvilkas afgörande skola af Statskontoret behandlas, icke äro af den vikt, att de kräfva samrådlig handläggning med detta embetsverk, tillåter sig komitén att till stöd för denna åsigt meddela följande sammanfattning af de ärenden, som under år 1874 funnos upptagna i öfverdirektörens föredragningslista i Statskontoret:

<i>Kongl. bref</i> , rörande medaljer.....	42.
<i>Kongl. remiss</i> , om invexling af danskt skiljemynt.....	1.
<i>Öfriga ärenden</i> , angående medaljer.....	19.
” influtna kontrollstämpelmedel och redogörelser derför.....	36.
” räkningar med riksbanken för myntning.....	5.
” myntverkets räkenskaper.....	3.
” ny taxa för prägling af medaljer.....	1.
” stockprof.....	1.
	tillsammans 108.

Ett sådant sammanhang eger ej heller, enligt komiténs mening, rum mellan Statskontorets embetsverksamhet och de ärenden, som hos Mynt- och kontrollverken förekomma, att derutaf kan hemtas någon giltig grund för dessa myndigheters nuvarande ställning till hvarandra, och får Komitén, som ämnar särskildt yttra sig om Mynt- och kontrollverkens organisation m. m., här inskränka sitt förslag dertill,

att Statskontorets öfverinseende öfver mynt- och kontrollverken må upphöra.

*Statskontorets
organisation.*

Då Komitén nu öfvergår till granskning af de former, under hvilka Statskontorets embetsverksamhet utöfvas, framställer sig främst till besvarande den frågan, huruvida det kollegiala behandlingssättet fortfarande kan anses ändamålsenligt beträffande de ärenden, som tillhöra detta embetsverks förvaltning. Denna fråga har tillföre vid mera än ett tillfälle blifvit framställd och då vanligen jakande besvarats. När ämnet senast gjordes till fö-

remål för utredning, uti Statskontorets underdåniga framställning den 15 November 1873, uttalade embetsverket, såsom ofvan blifvit omförmäldt, den mening, att den kollegiala styrelseformen borde bibehållas, men antydde i sammanhang härmed, att i fråga varande form skulle kunna för detta verk i vissa hänseenden modifieras. — Äfven komitéen af år 1859 yttrade i sitt betänkande om förändrad organisation af rikets styrelse- och förvaltningsverk den åsigt, att de Statskontoret tillhörande ärenden borde kollegialt behandlas. Den erinrade, att Statskontoret "icke utgör någon för viss förvaltningsgren inrättad styrelse, utan omfattar förvaltningen af statskassan för hela riket, derifrån andra specialförvaltningar undfå sina anslag, och hvarest, till största delen, dels omedelbart hos verket, dels medelbarligen genom landtränterierna, äfven utbetalningar i detalj anordnas", och ville häruti se en grund, hvarför detta embetsverk, som, ehuru lydande under chefen för Finansdepartementet, dock stode i beröring med alla statsdepartementen och därför icke kunde uteslutande ställas i samband med något visst af dem, fortfarande borde bibehålla sin kollegiala styrelseform. För detta omdöme förmälde sig nämnda komité hafva hemtat ytterligare styrka af ett anförande till statsrådsprotokollet den 19 Oktober 1850 af dåvarande Chefen för Finansdepartementet, dervid denne, beträffande ett förslag till ny aflöningsstat för Statskontoret, bland annat yttrat, att det på hvarje olika förvaltningsbeskaffenhet måste bero, huruvida vederbörande embetsverk borde vara kollegialt organiserade eller ega chefer med allena beslutande rätt; att det väl läge i sakens natur, att den kollegiala behandlingen i allmänhet måste medföra större uppehåll, än vid ärendenas afgörande af en embetsman, som ensam har beslutande rätt; att likväl de anmärkta olägenheterna till ganska betydlig del berodde af det arbetssätt, som utbildat sig samt af den omständighet, att kollegierna förut icke med regeringen egt annat samband än genom skriftväxling; att, genom Kongl. Maj:ts år 1849 meddelade nådiga förordnande om Departementschefernes rätt att öfvervara underordnade embetsverks sessioner, de olägenheter, som kollegialförvaltningen genom långsamhet medfört, kunde till hufvudsakligaste delen undanrödjas, så att det blefve möjligt att, jemte beredande af betydlig lättnad vid ärendenas behandling, vinna den enhet och drift uti statsförvaltningens gång, som med Departementschefsbefattningarnes införande åsyftats, men tillika bibehålla den nytta och säkerhet, som kollegierna medförde, derigenom att detalj- och verkställighetsåtgärderna besörjdes af tjenstemän, som sjelfständigt och under laglig ansvarighet fullgjorde dessa åligganden, och hos hvilka det kunde förväntas en genom längre erfarenhet vid dylik handläggning förvärfvad noggrann kännedom om hvad dervid bör iakttagas; — med tillämpning af hvilka åsichter Departementschefen ansett den Statskontoret åliggande förvaltningen, un-

der inseeende af Chefen för Finansdepartementet, fortfarande böra kollegialiter behandlas.

Utan att fränkänna dessa skäl deras vigt, kan Komitén likväl icke anse dem vara bindande om förändringen, såsom Komitén tänkt sig, inskränkes till borttagandet allenast för alla löpande ärenden af de tyngre kollegiala formerna utan rubbning af verkets sjelfständiga ställning i öfrigt. För möjligheten af en förändring i sistnämnda syftning finner Komitén, hvad särskildt Statskontoret beträffar, ett viktigt stöd uti den omständigheten, att detta verks åligganden redan förut under en lång tidsföljd kunnat fullgöras, utan att den kollegiala formen ansetts behöflig för betryggande af ärendenas omsorgsfulla pröfning. Sedan embetsverket blifvit skildt från Kammarkollegium, erhöill det nemligen en organisation, som i väsentlig del öfverensstämmer med formen för de nyare styrelser, hvilka eljest först en senare tid funnit för vissa af våra förvaltningsgrenar ändamålsenliga. Det heter sålunda i 2 § af Statskontorets instruktion den 26 Juni 1720: "Hvad sielfve Directionen angår, så hörer den til Presidenten att biuda och befalla uti hvad som til Kongl. Maj:ts och Riksensienst kan lända; och där något skulle förelöpa, som kunde sträfva emot inrättade stater, dispositioner och förordningar; så åligger StatzCommissarierne att dervid med beskiedelighet påminna, hvad de finna skjäl at andraga samt låta det tydeligen till Protocolls föra; Men skulle Presidenten ändå något befalla och expediera låta emot slika påminnelser, så kommer fuller ansvaret för den saken uppå Presidenten allena, dock böra StatzCommissarierne straxt Kongl. Maj:t och Riksens Råd i underdånighet det vid handen gifva"; o. s. v. Statskontoret har sålunda från början haft en ensamt beslutande chef med rådgifvande men icke röstegande ledamöter. Denna form förblef länge orubbad, åtminstone på papperet, hvaremot den kollegiala formen för detta embetsverk, så vidt som den är grundad på gifven allmän bestämmelse, är jemförelsevis ny. I anledning af förekomna olika meningar i en befordringsfråga fann sig nemligen Statskontoret den 27 Juli 1847 böra hos Kongl. Maj:t anhålla om förklaring af nämde § i instruktionen, dervid verkets pluralitet framhöll, att instruktionen, såsom tillkommen under en tid, då Statskontoret endast var kronans kassaverk, med åliggande att efter staterna disponera medlen, icke längre vore tidsenlig, enär de ärenden, som sedermera från andra verk, der de behandlats kollegialt, öfverflyttats till Statskontoret, såsom chartæ-sigillatæ-ärendena, magasinsärendena samt myntärendena, äfven måste i Statskontoret kollegialt handläggas. Till svar å denna framställning förklarades uti nådigt bref den 22 December 1848, "att, då Statskontoret utgör ett af rikets kollegier, de på Statskontorets afgörande ankommande ärenden böra, likasom uti öfriga kollegier, af Presidenten och ledamöterna eller, i den förres frånvaro, af de

sednare samfäldt pröfvas, hvarvid, om skiljaktiga meningar yppas, den blifver gällande, hvaruti pluraliteten, efter vanliga grunder beräknad, instämt".

Vid betraktande af dessa omständigheter kommer man otvunget till den föreställning, att, om Statskontorets åligganden befinnas vara af ungefär samma beskaffenhet nu som vid den tidpunkt då 1720 års instruktion utfärdades, den beslutande rätt, som sagde instruktion tillade presidenten, bör till honom återlemnas. Magasinsärenden förekomma här numera icke; inseedet öfver Mynt- och kontrollverken bör enligt komiténs mening skiljas från Statskontoret och, hvad angår stämpelpappersärenden, som i första hand skötas af en kassör med sin kontrollant, kunna de ej anses vara af den invecklade art, att fleres samrådiga behandling af dem erfordras. Beträffande öfriga hos Statskontoret förekommande mål, bestå de nu likasom förr till största delen i requisitioner å medel på grund af allmänna eller Statskontoret för särskilda fall meddelade föreskrifter och kräfva alltså ofta endast vanlig kontroll af revisionen, ordentlig bokföring och snabb expedition. Den fondförvaltning, som under de senaste åren ökat Statskontorets göromål, är till beskaffenheten hufvudsakligen enahanda med den förvaltning af åtskilliga smärre fonder, som sedan längre tid tillbaka tillhört Statskontoret. Vid handläggningen af besvärsmål, der enskild persons rätt är i fråga, erbjuder utan tvifvel kollegialformen ökad säkerhet för deras fullständiga pröfning; men om komiténs i det föregående framställda förslag om befrielse för Statskontoret från att upptaga åtskilliga nu dit ingående besvärsmål, vinner nådigt bifall, kunde visserligen bibehållandet af nuvarande organisationen endast med hänsyn till de få, som komme att återstå, desto mindre försvaras, som dessa vore af sådan administrativ natur, att icke någon enskilds rätt berördes. I öfrigt kunna väl åtskilliga andra ärenden förekomma af beskaffenhet att en mer omfattande pröfning bör föregå deras afgörande; men dessa utgöra ett jmförelsevis ringa antal och, äfven om den kollegiala formen i allmänhet upphör, möter intet hinder att för nyssnämnda måls handläggning gifva särskilda föreskrifter till bevarande af all nödig säkerhet vid deras afgörande, hvilket ändamål lämpligast torde vinnas genom dylika ärendens pröfning kollegialt i Statskontorets plenum. När härtill kommer, att hvarje verkets ledanot för närvarande måste uppoffra en icke ringa del af sin tid genom att närvara vid de andra ledamöternes föredragning och dervid deltaga i beslutet, skulle otvifvelaktigt en väsentlig besparing af tid och arbetskrafter vinnas, om verkets chef egde ensam beslutande rätt och af ledamöterna således endast den för tillfället föredragande deltog i handläggningen af de till hans rotel hörande målen, men de öfriga under tiden kunde ostördt egna sig åt göromålen inom området af sina egna rotlar.

Då alltså Statskontorets åligganden numera äro af väsentligen enahanda beskaffenhet som vid den tid verkets chef hade sig tillerkänd rätt

att ensam besluta; då Statskontoret nu skulle befrias från större delen af derstädes hittills behandlade besvärsmål; då vissa viktigare mål skulle kunna handläggas i plenum och då slutligen genom en enklare form för öfverläggningar och besluts fattande en väsendtlig tidsbesparing kan beredas, finner sig komitén böra tillstyrka,

att i allmänhet den kollegiala formen för ärendenas behandling i Statskontoret må upphöra och beslutande rätten öfverlemnas åt verkets chef; dock med rätt och skyldighet för föredragande ledamoten att, der han är från beslutet skiljaktig, sin särskilda mening till protokollet afgifva;

men att nämnda förvaltningsform bibehålles för sådana ärenden, hvilka vanligen såsom plenumål anses.

Pleniären.

I fråga om de ärenden, hvilka böra till handläggning och afgörande i plenum öfverlemnas, föreställer sig Komitén, att till sådana må, i likhet med hvad för vissa andra embetsverk finnes stadgadt, räknas:

frågor om embetsverkets organisation;

underdåniga förslag och betänkanden angående nya författningars utfärdande eller redan befintligas förklarande ändrande eller upphäfvande;

sådana allmänna föreskrifters meddelande, som af verket bero att utfärda för verkställigheten af gällande författningar eller fullgörandet af Eders Kongl. Maj:ts i sådant ändamål gifva nådiga befallningar;

befordringsfrågor, undantagandes sådan, som rör återbesättande af ledig ledamotsplats;

frågor om e. o. tjänstemäns och vaktbetjentes antagande, om afsked, om tjänstebetyg, om tjänstemäns och betjentes fel eller försummelse i tjensten samt om tjänstledighet och förordnanden;

afgifvandet af verkets berättelser till Riksdagar och Statsrevisioner, äfvensom af ledamöternes årliga arbetsredogörelser;

ärenden rörande räkenskapers och redogörelsens form; samt sådana förvaltningsfrågor, som icke bestå i rena verkställighetsåtgärder;

bestämmande af arvoden åt amanuenser och extra biträden och frågor angående verkets ekonomi;

samt dessutom sådana ärenden, som chefen i särskilda fall kan finna lämpligt att göra till föremål för pleni behandling;

men att deremot åt verkets chef bör öfverlemnas att ensam besluta i frågor om arbetsordningen och att, när ledamotsplats blifver ledig, om dess återbesättande hos Eders Kongl. Maj:t göra underdånig anmälan, dock, i begge fallen, efter samråd med verkets ledamöter.

Enligt nu gällande instruktion tillhör det statskommissarierna att, jemlikt den fördelning presidenten, efter deras hörande, bestämmer, hafva inspektion öfver de Statskontoret tillhörande afdelningar eller kontor, samt att noggrant och skyndsamt handlägga de till hvars och ens föredragning hörande mål och ärenden. Arbetsordningen för verket föreskrifver derjemte, att, sedan ledamot ifrån registratorn emottagit handlingarna, han skall bereda ärendena till afgörande och anmäla dem, så vidt ske kan, å sin följande ordinarie föredragningsdag eller tidigare, om deras beskaffenhet sådant fordrar, men om ärendena erfordra granskning eller utredning genom ett kontor eller någon särskild tjänsteman, skall remiss ega rum. Om det hufvudsakliga innehållet af fattadt beslut gör ledamoten anteckning å akten eller ock fogas beslutet, särskildt affattadt, vid denna. I sin föredragningslista antecknar ledamoten data så väl då remiss egt rum som då beslut fattats. I afseende å fördelningen af ärendena m. m. mellan Statskommissarierna gäller för närvarande följande:

Rotlar.

Ett departement omfattar mål och ärenden rörande 2:a, 4:e, 5:e och 8:e hufvudtitlarne, med till dessa hufvudtitlar hörande delar af 9:de hufvudtiteln, restantierna samt inspektionen öfver kansliet, advokatfiskalskontoret och vaktbetjeningen;

Ett departement omfattar mål och ärenden rörande 1:sta, 3:dje och 7:de hufvudtitlarne med till dessa hörande delar af 9:de hufvudtiteln, räntekammaren och landtränterien, särskilda fonderna, uppbörds- och redogörelseverket samt inspektion öfver riksbokslutskontoret;

Ett departement omfattar mål och ärenden rörande 6:te hufvudtiteln jemte dithörande delar af den 9:de, äfvensom inspektionen öfver kammarkontoret.

Af Komiténs förslag om upphörandet i allmänhet af ärendenas kollegiala behandling inom Statskontoret följer, att ledamot icke, utom för pleni-ärenden kommer att upptagas af föredragningen i vidsträcktare mån än som erfordras för anmälandet af de till hans egen rotel hörande målen. Då detta åliggande i och för sig icke kan anses synnerligen betungande och tidsödande för en person, som på förhand tagit kännedom om de mål han skall föredraga och dervid varit i tillfälle att bilda sig en åsigt om den åtgärd ärendet från Statskontorets sida erfordrar, och en sådan kännedom naturligtvis redan är förvärfvad af den som sjelf verkställt eller haft

Byråar.

tillsyn å den förberedande handläggningen af målen, eller kontorsförmannen, så måste antagas att denne, i stället för att, såsom nu sker, skriftligen afatta sin mening och öfverlemnna densamma, jemte handlingarna, till föredragning af vederbörande ledamot, är beredd att omedelbart lemna den beslutande chefen alla erforderliga upplysningar och råd. Vid sådant förhållande har komitén ansett ändamålsenligt vara, att de nuvarande statskommissarie-embetena och kamereraretjensterna förenas till byråchefsembeten, hvilkas innehafvare, jemte det de fullgöra det hufvudsakliga af kontorsförmännens åligganden, tillika öfvertaga föredragningen af de å hvars och ens afdelning fallande målen. I stället för den nuvarande fördelningen af ärendena mellan föredragandena efter hufvudtitlar i riksstaten, skulle målen alltså fördelas efter sin beskaffenhet och hufvudsakligen samma grunder, som redan tillämpats i afseende å Statskontorets nuvarande särskilda underafdelningar; men då dessa nu utgöras af kansliet, advokatfiskalskontoret, kammarkontoret, fond- och revisionskontoret, räntekammaren samt riksbokslutskontoret, har komitén ansett dem kunna med den fördelning af göromålen, som i det följande närmare angifves, utbytas mot tre byråar, nemligen: en inkomst- och utgiftsbyrå, en fond- och stämpelbyrå samt en riksbokslutsbyrå, jemte det att ett för hela verket gemensamt kansli bibehålles.

Det har härvid icke undgått Komiténs uppmärksamhet, att då kontorsförmännen nu äro "ansvarige för alla till hvar deras afdelning hörande göromål" och sålunda exempelvis kamereraren i kammarkontoret skall ansvara för derstädes upprättade uträkningar och liqvider, specialgranskningen af åtskilliga inkomna requisitioner m. m., ett sådant ansvar icke med fog kan fordras af en person, som, jemte förmanskapet för sitt kontor, tillika är föredragande. Åtminstone skulle för chefen å inkomst- och utgiftsbyrån, dit kammarkontorets nuvarande göromål skulle höra, tiden icke medgifva att han annat än undantagsvis underkastade de underlydande tjänstemännens arbete den noggranna granskning, som instruktionen nu fordrar af kamereraren. Men likasom i följd häraf kontorsförmannen i de flesta fall måste inskränka sig till en summarisk kontroll öfver det arbete de underlydande tjänstemännen utfört, bör på en hvar af desse med allt fog ställas det anspråk, att deras tjänståligganden varda med den omsorg och noggrannhet af dem fullgjorda, att till deras åtgärder må kunna hysas full tillit, och hvaraf åter bör följa, att ensamt de sjelfva skola vara för sina tillgöranden ansvarige. Om ett förslag i denna syftning vinner godkännande, är det att antaga, det tillökningen i arbete för byråchefen å inkomst- och utgiftsbyrån i förhållande till de åligganden, som nu tillhöra kamereraren å kammarkontoret, motsvaras af den förhöjda aflöning, som bör byråchef tillkomma, hvarför utan arbetet bör för honom underlättas, då utaf bättre än nu aflönade tjänstemän man kan påräkna ett verksamt biträde, samt för öfrigt en eller

annan förenkling i formerna för hans arbete torde kunna åstadkommas. Hvad beträffar cheferne å de begge öfriga byråarne, skulle deras föredragningsskyldighet i jemförelse med den nyssnämdes icke synnerligen inkräkta på deras tid, hvaraf måste följa att de så mycket mera finge egna sig åt och sjelfve deltaga i det egentliga kontorsarbetet.

I enlighet med hvad sålunda blifvit anfördt hemställes i underdånighet,

att Statskontoret må fördelas i tre byråar under hvar sin byråchef, nemligen en inkomst- och utgiftsbyrå, en fond- och stämpelbyrå samt en riksbokslutsbyrå, jemte ett för hela verket gemensamt kansli;

att vederbörande byråchef må inför presidenten föredraga de till hans område hörande ärenden; samt

att hvarje Statskontorets tjänsteman skall ega odelad ansvarighet för de åtgärder han å tjänstens vägnar vidtager.

I sammanhang med den kollegiala formens inskränkande till handläggningen af blott sådana mål, som skola i plenum föredragas, torde böra förordnas huruledes vid inträffande förfall för presidenten eller byråchef deras platser genast skola fyllas, så att ärendenas behandling icke må lida något afbrott; och synes Komitén i detta hänseende lämpligast,

att den i graden äldste af ledamöterna förklaras städse vara skyldig att, vid inträffadt förhinder för presidenten, förestå hans embete, så vida hindret icke varar öfver 14 dagar, men, om det är af beskaffenhet att räcka längre tid, intill dess uppå genast skeende underdånig anmälan Eders Kongl. Maj:ts å embetet meddelar nådigt förordnande; samt

att för byråchef, som af en eller annan anledning från egen befattnings utöfvande är hindrad, Statskontoret eger förordna vikarie under högst en och en half månad, med skyldighet, om dylikt vikariat blir för längre tid behöfligt, att frågan derom till Eders Kongl. Maj:ts afgörande anmäla.

Den väsentligaste delen af Statskontorets embetsåligganden angifves genom instruktionens föreskrifter, att detta verk skall "emottaga alla statsverket tillflytande medel" samt "förvalta och disponera statsverkets inkomster och dermed bestrida statsutgifterna". Ehuru emottagningen och utbetalningen af statsmedlen sålunda åligger Statskontoret, förvarar dock icke verket sjelft sina kontanta tillgångar, hvilka i regeln skola vara deponerade i Riksbanken; men då uppördsmedlen från landsorten icke direkt dit insändas, utan skola af länsstyrelserna inlevereras till räntekammaren, för att genom dess

*Sättet för in-
och utbetal-
ningar.*

försorg insättas i banken, och räntekammaren jemväl åligger att ombesörja öfersändandet af de kontanta medel, som erfordras för kassaförstärkningar i ränterien m. m., så kan för närvarande icke undvikas, att betydliga penninbelopp passera genom Statskontorets tjänstemäns händer, och ändamålet med föreskriften om den kontanta kassans förvarande i Riksbanken har således icke kunnat fullständigt vinnas. Detta undantagsförhållande torde emellertid böra upphöra och Riksbanken bemyndigas att emottaga alla inflytande kontanta medel äfvensom verkställa alla af Statskontoret anordnade utbetalningar.

Räntekammarens åligganden i afseende å intægten finnas omförmälda i instruktionens 16 § mom. 1, deri stadgas, att räntekammaren har "att emottaga och qvittera alla dit ingående allmänna medel samt låta insätta dem å vederbörliga räkningar i rikets ständers bank (riksbanken) derest sådant icke redan skett, så att endast qvitto å ingifvet, med behörig bankoattest öfver levereringen åtföljdt reversal erfordras." De i banken insatta beloppen antecknas på grund af bankoattest och reversal i räntekammaren så väl i den s. k. "inkomsträkningen med Riksbanken", hvilken räkning upptager reversalets datum och nummer, insättarens namn och det insatta beloppet, som ock i "räntekammarens räkning med banken", med alldeles enahanda uppgifter, och slutligen af memorialbokhållaren i inkomst-memorialboken, deröfver bevis tecknas å det ena exemplaret af reversalet, hvarefter qvitto genom räntekammarens försorg expedieras.

Såsom ofvan är annärkt, anse Komiterade någon försändning eller leverering af penningar direkt till Statskontoret icke vidare böra ega rum, utan *alla* inbetalningar verkställas i Riksbanken. Remiss från landsorten kunde i sådan händelse ega rum antingen med kontanta penningar eller genom postremissvexel, stäld att inlösas af Riksbanken eller enskild bankinrättning i hufvudstaden; och torde någon svårighet icke möta för begagnande äfven i detta fall af den nu tillättna fastän sällan använda utvägen att verkställa inbetalningarna medelst utlottade statsobligationer eller förfallna, till statens obligationer hörande räntekuponer. Beträffande tillvägagåendet vid inbetalningars verkställande från landsorten genom Riksbanken, har det synts komitéen kunna lämpligast ordnas på det sätt, att med försändelsen till banken följer ett missiv eller reversal, som utvisar att insättningen sker för Statskontorets räkning, och att ett annat reversal, såsom underrättelse om den skedda levereringen, insändes till Statskontoret, hvilket åter lätt vinner visshet om försändelsens riktiga framkomst till banken genom att hvarje dag låta derifrån afhemta bankoattesterna för de under samma eller föregående dag influtna medlen, hvarefter erforderliga anteckningar kunna göras och qvittenser till vederbörande expedieras.

Vid handläggandet af inkomna requisitioner å penningar iakttagas för närvarande följande former. Sedan requisitionshandlingen antecknats i diariet och vederbörande ledamots lista samt undergått behörig granskning, anmäles den i styrelsen och beslut fattas om utbetalningen. Efter anteckning i protokollet lemnas målet derefter till kontoret, hvarest anordning och, om medlen skola afsändas, jemväl skrifvelse till vederbörande myndighet uppsättes af en kammarskrifvare, som tillika antecknar anordningens belopp i den efter titlar förda s. k. kvartalskoncept- eller kammarskrifvareboken. Den utskrifna anordningen aflemnas derefter till kamereraren, som granskar och kontrasignerar densamma. Vidare infördes den af memorialbokhållaren i den likaledes efter titlar förda memorialboken, derom anteckning göres å anordningen, hvarefter den tillställes sekreteraren för kontrasignation jemväl af honom samt underskrift af Statskontorets president och ledamöter; och återgår anordningen derpå till kontoret för att tillhandahållas vederbörande, om den är stäld till disposition af embetsverk eller myndighet i hufvudstaden, men öfverlemnas till räntekammaren, om den afser medel, som skola till landsorten försändas eller är utfärdad för enskild person i Stockholm. Då nu Statskontoret i regeln icke sjelft håller kontant kassa till inlösen af utfärdade anordningar, lemnas till vederbörande emot qvitto å anordningen, på grund af 16 § 2 mom. af verkets instruktion, i stället för penningar en till innehafvaren stäld invisning eller s. k. assignation å Statskontorets i Riksbanken innestående behållning, hvilken assignation, uppsatt och kontrasignerad af bokhållaren i räntekammaren, är underskrifven af en statskommisarie och en räntmästare. I räntekammaren antecknas assignationen under sitt nummer till datum, belopp samt person eller myndighet, för hvilken den är afsedd, dels i den s. k. journalen öfver utfärdade assignationer, dels ock i räntekammarens räkning med Riksbanken, hvarjemte beloppet på grund af anordningen genom bokhållaren krediteras i konceptet till räntekammarens hufvudbok, hvilket koncept åter kollationeras med kammarkontorets memorialbok.

För att tillnötesgå enskildes önsknningar om direkt liquid hade det dock vid tillämpningen af bestämmelserna om utbetalningars verkställande medelst assignationer redan för längre tid tillbaka blifvit vanligt att, då fråga icke var om något betydligare belopp, anordningen genom räntekammaren inlöstes med kontanta penningar, så fram tillgång förefanns i influtna, för insättning i banken bestämda medel, hvarefter assignationen af räntekammaren begagnades för insättning å dess bankoräkning af uppbördsbeloppet; och denna afvikelse från instruktionens föreskrift vann slutligen officiellt godkännande genom nådiga brefvet den 28 December 1872, som tillåtit räntekammaren att, under de kontroller Statskontoret kunde anse

nödigt stadga, af statsmedel innehafva ett förskott af högst 5,000 kronor att till inlösen af Statskontorets anordningar å mindre summor användas. I följd af detta medgifvande erhålla enskilda personer numera i allmänhet kontant liquid i räntekammaren emot qvitto å anordningen, och räntekammaren använder assignationen å beloppet för att från Riksbanken fylla sin kontanta kassa.

Ehuru komitén icke kan förbise den fördel, som för enskilda personer, hvilka hafva att hos Statskontoret fordra mindre belopp, blifvit beredd genom möjligheten att omedelbart hos räntekammaren bekomma kontant liquid i stället för en anvisning på Statskontorets å annat ställe befintliga kassa, har komitén likväl icke funnit skäl tillstyrka vidblifvandet af ett sådant undantag som det i fråga varande från instruktionens ursprungliga bestämmelse om betalningars verkställande medelbart genom Riksbanken, hufvudsakligen af det skäl, att bibehållandet af kontant kassa, äfven af högst begränsadt omfång, nödvändigt medför bibehållandet af en kassaafdelning inom Statskontoret och i sammanhang dermed stående uppbördsbestyr och kontroller, samt undanrödjandet af dessa olägenheter syntes komitén vida mer betydande än det ringa ökade besväret för en del af dem, hvilka skola uppbära penningarne, desto hellre som det länge varit ett önskningsmål, i afseende på ordnandet af penningväsendet, att äfven enskilde skulle, i stället för att hålla kontant kassa, verkställa sina utbetalningar medelst anvisning å bankräkning, och detta i många afseenden eftersträfvansvärda mål torde kunna ej oväsentligt befordras derest staten föreginge med exempel. Vid afvägandet af enskildes beqvämlighet mot det allmännas fördel och trygghet bör den förra gifva vika för de senare. Vål hade det varit önskligt, att man kunnat bespara allmänheten det ökade besväret att besöka två skilda ställen för att få kontant liquid, och detta ändamål skulle enligt komiténs åsigt kunna vinnas om de utfärdade anvisningarna finge af Statskontoret omedelbart öfverlemnas till Riksbanken, så att den, som till Statskontoret inlemnade en requisition, eller der hade att lyfta pension eller dylikt, kunde för att erhålla betalning få vända sig direkt till banken. I sådan händelse måste likväl anvisningarna ställas på viss person, men då dessa understundom i större antal på en gång lemnades till Riksbanken, komme omgången med framsökandet derstädes af hvarje anvisning samt med styrkandet af uttagarens behörighet, då denne icke vore personligen känd af vederbörande banktjenstemän, i de flesta fall att fullt motsvara den tidsutdrägt och det besvär inställesen i Statskontoret för att afhemta anvisningen kan medföra; och har komitén vid sådant förhållande ansett icke lämpligt att här framställa något förslag i denna syftning.

Uti de ofvan omnämnda allmänna formerna för behandlingen af utbe-

talningsfrågor kunna i öfrigt enligt komiténs åsigt vissa icke oväsentliga förenklingar ega rum, utan att statens säkerhet derigenom i någon mån äfventyras. En sådan förenkling vore utbytet af de nuvarande anordningarna mot qvittenslistor, som, på grund af anvisningarna, skulle af kassören å tryckta blanketter upprättas efter hand som fordringsegarne sig anmälde. För sådant ändamål skulle anvisningen, hädanefter såsom för närvarande utfärdad för innehafvaren, likväl innehålla uppgift ej mindre å personen, till hvilken den skulle utlemnas, än äfven det anslag, hvarå utgiften komme att afföras, hvilket senare, derest hvarje anslag i riksstaten blefve försedt med nummer i fortlöpande följd inom hvarje hufvudtitel, jemte littera, der flera anslag förekomme för samma eller likartadt ändamål, lämpligen kunde ske genom att endast införa anslaget så beskaffade beteckning. Qvittenslistan, som lämpligen kunde upprättas i öfverensstämmelse med bilagda formulär, Litt. A., skulle för hvarje dag afslutas och såsom verifikation biläggas den kassaräkning, hvartill den hörde. Beslutet om utgiften, hvilket nu innefattas i anordningen, skulle upptagas i de utgiftsräkningar, som i det följande föreslås.

Inom komitén har fråga förevarit, huruvida icke de nuvarande assignationerna till innehafvaren borde utbytas mot sådana, ställda till viss man *utan* order, och såsom skäl derfor har anförts, dels att assignationer af senare slaget icke så lätt kunde missbrukas som de, hvilka vore utfärdade till innehafvaren, och dels att i sådan händelse särskild kontroll icke erfordrades å den tjänsteman i Statskontoret, hvilken åläge att tillhandahålla vederbörande desamma. Men då en sådan kontroll vore lätt verkställd och föga tillfälle till det befarade missbruket komme att förefinnas under den korta tid, som nämde tjänsteman innehade hvarje anvisning, hafva komiterade funnit omförmälda anmärkning icke kunna tillerkännas synnerlig vigt. Begagnandet af anvisningar, utfärdade för innehafvaren, medförde deremot flera väsentliga fördelar, såsom att fordringsegaren ej behöfde styrka sin indentitet vid be-
loppets lyftande i Riksbanken, hvarigenom bereddes på samma gång lättnad för allmänheten och trygghet för vederbörande banktjänsteman; att den olägenhet, som föranleddes deraf, att fordringsegaren icke kunde genast i Statskontoret få fordringen kontant godtgjord, nästan upphörde, då han ej behöfde personligen besöka banken för medlens lyftande och anvisningen i det närmaste komme att medföra samma fördel som kontant liquid, i det innehafvaren torde få den inlöst i hvilken annan bankinrättning som helst, äfvensom begagna den i enskild liquid.

Öfver anvisningarna, hvilka den tjänsteman, som finge sig uppdraget att utlemna dem, kunde, om så funnes nödigt, vid emottagandet qvittera i en derfor afsedd bok, skulle räkningar föras, för att tjena till ledning vid den inventering, som hvarje dag borde verkställas.

Beträffande utbetalning af större anslagsbelopp till allmänt verk i hufvudstaden, hvilket har räkning i Riksbanken, torde sådan lämpligast ske medelst beloppets öfverförande från Statskontorets till verkets dervarande räkning, hvilket borde å anvisningen uppgifvas.

För afsändning af medel till landsorten genom Riksbanken anser komitén det enklaste förfaringssättet vara, att de utfärdade anvisningarna, som böra innehålla begäran om medlens afsändning till vederbörande, emot qvitto i en qvittensbok öfverlemnas till Riksbanken, som derefter drager försorg om öfversändandet på sätt lämpligast finnes, vare sig genom postremissvexel eller kontant. Samtidigt skulle vederbörande af Statskontoret dels underrättas att medlen komme att genom Riksbanken öfversändas, och dels erinras att, sedan medlen emottagits, derom meddela Statskontoret underrättelse. När svar med sådant erkännande ingått, skulle detsamma biläggas kassaräkningen såsom verifikation. Om i särskilda fall, såsom för närvarande stundom inträffar, vissa slag af mynt skulle åstundas, lärer intet hinder förefinnas att sedel- eller myntförteckning åtföljer anvisningen till Riksbanken och att afsändningen i enlighet dermed besörjes. Det kan i sammanhang härmed förtjena anmärkas, att penningförsändelserna till landsorten i allmänhet icke uppgå till något större antal, och att äfven detta skulle något minskas, om, i stället för att, såsom nu stundom händer, smärre belopp uppå requisition öfversändas till länen, Statskontoret anmodade Eders Kongl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande att af om händer hafvande medel verkställa utbetalningen, hvarefter penningförsändelser hufvudsakligen skulle ifrågakomma för ränterikassornas förstärkande.

Då för likartade ändamål och från samma anslagstitel flera belopp till särskilda personer samtidigt skola utbetalas, t. ex. pensioner, arvoden för särskilda uppdrag o. s. v., utfärdas för närvarande vanligen blott *en* anordning å det sammanlagda beloppet och de särskilda summorna utbetalas till vederbörande emot qvitto å en bifogad qvittenslista. Enär det svårligen låter sig göra att genom Riksbanken verkställa utbetalningar enligt dylika qvittenslistor, så mycket mindre som det ofta kunde inträffa, att icke alla på en lista upptagna personer samma dag eller till och med inom en längre tidrymd lyftade sina belopp, hvarigenom oreda lätt kunde förorsakas, så bör, enligt komiténs förslag, hvarje utbetalningsorder eller anvisning afse endast *en* utbetalningspost. För att få upplyst huruvida, såsom möjligen kunde befaras, antalet anvisningar skulle härigenom komma att i någon betydligare mån öfverstiga det för ändamålet nu erforderliga antalet expeditioner, har komitén låtit verkställa undersökning rörande Statskontorets år 1874 utfärdade anordningar, hvaraf framgått att dessa utgjorde följande antal:

å löner och arvoden, anordnade kvartalsvis	398 st.	innefattande 2,999	särskilda poster,	
„ pensioner och gratifikationer ...	363 „	„	1,927 „	„
„ tillfälliga arvoden åt flera per- soner	129 „	„	469 „	„
„ aflöningar och arvoden, till myndigheters disposition ...	207 „	„	1,000 *)	„
öfriga anordningar	1,605 „	„	1,605 „	„
	Summa	2,702 anordningar	med 8,000 poster.	

Då för hvarje anordning jemväl utfärdats en assignation, utgör i sjelfva verket antalet utfärdade anordningshandlingar omkring 5,400.

Genom det af komitén i det föregående framställda förslaget till ordnande af utbetalningen af embets- och tjenstemännens löner i hufvudstaden skulle antalet anvisningar för detta ändamål icke blifva större än nuvarande antalet anordningar, så framt icke lönerna komme att månadsvis utbetalas, då antalet sådana anvisningar skulle ökas till närmare 1,200. Ofvan upptagna medel till "aflöningar och arvoden, till myndigheters disposition" lära komma att hädanefter såsom hittills i mån af behof requireras, och antalet anvisningar alltså icke öfverstiga nuvarande antalet anordningar. Deremot torde antalet anvisningar beträffande öfriga, ofvan uppräknade slag af utbetalningar, komma att motsvara antalet för dem utförda särskilda utgiftsposter. Under antagande att de af komitén föreslagna förenklingar vinna bifall, torde alltså antalet anvisningar, som årligen skulle från Statskontoret utfärdas, kunna uppskattas till omkring 4,500 à 5,000 stycken, och någon tillökning i antalet expeditioner således icke genom det af komitén framställda förslag för- anledas. Tvärtom synes derigenom kunna vinnas både tidsbesparing och minskad omgång vid expeditionernas utfärdande. Statskontorets anordningar äro nemligen försedda med sex namnunderskrifter och assignationerna med tre, i följd hvaraf för dessa handlingar erfordras 24,000 à 25,000 namnteckningar om året, hvaremot, då å de föreslagna anvisningarna ej torde erfordras flera än två namnunderskrifter och en annotation å hvarje, namnteckningarne å sådana handlingar skulle komma att för året uppgå till högst 15,000. Genom antagandet af en sådan ordning för utbetalningarna komme derjemte att undvikas de nuvarande stundom vidlyftiga anteckningarna å anordningarna om ändamålen med desamma och grunderna för utgiftsbesluten, derom anteckningar skulle göras i annotationsböckerna öfver utgifterna. Formen för de anvisningar komitén anser vara för Statskontorets behof ändamålsenliga framgår af bilagan Litt. B.

*) Approximativ siffra. Flertalet af dessa anordningar voro afsedda till arvoden, vikariatsersättningar o. d.

Enligt 16 § 3 mom. af Statskontorets instruktion åligger det räntekammaren att, då Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länen till utbyte eller vexling insända medel, besörja om sådan vexling och beloppets åter-sändande med posten i bankosedlar eller silfvermynt. I öfverensstämmelse med de i det föregående framställda förslagen om kontanta in- och utbetalningars verkställande uteslutande genom Riksbanken, anser Komitén jemväl dylik vexling böra besörjas omedelbart genom nämde bank, utan Statskontorets åtgörande, därför svårigheter från bankens sida icke lära möta.

Sammanfattande de åsichter komitén i ofvan berörda hänseenden uttalat, får komitén alltså föreslå,

att, hvad hufvudstaden beträffar, inbetalning till Statskontoret skall hädanefter såsom hittills verkställas medelst attest, utvisande, att beloppet blifvit för Statskontorets räkning i Riksbanken insatt;

att inbetalning från landsorten till Statskontoret bör ega rum på det sätt, att beloppet jemte ett missiv eller reversal insändes till Riksbanken och ett annat reversal till Statskontoret; skolande sistnämnda embetsverk dagligen låta genom behörigt ombud från Riksbanken afhämta bankoattesterna å de sålunda under samma eller föregående dag influtna beloppen;

att utbetalning från Statskontoret sker medelst anvisning på Riksbanken, hvilken anvisning, utfärdad för innehafvaren, men försedd med anteckning om den myndighet eller person, för hvilken den är afsedd, samt om det anslag, hvarå utgiften bör i Statskontoret afföras, skall, derest beloppet bör i hufvudstaden utbetalas, utlemnas till vederbörande fordringsegare emot qvitto å en lista, så uppställd, att densamma kan användas såsom verifikation till Statskontorets kassaräkning, men om penningarne skola till landsorten afsändas, öfverlemnas till Riksbanken för afsändningens besörjande; börande i sistnämnda fall skrifvelse derom från Statskontoret till vederbörande aflåtas med anmodan att, efter medlens emottagande, derom meddela Statskontoret underrättelse;

att anordningar å landtränterikassorna icke vidare må från Statskontoret utfärdas; samt

att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande må förståndigas att, vid behof för landtränterien af vexling eller utbyte af mynt, derom vända sig direkt till Riksbanken.

De under Statskontorets förvaltning och vård ställda fonderna och kassorna utgöra, förutom handels- och sjöfartsfonden, hvilken icke inbegripes under den allmänna fondförvaltningen, numera ett antal af 20, nemligen: militieboställskassan, förenade mötespassevolansfonden, trosspassevolansfonden, Norrbottens hästjägaresqvadronsfond, volontärvakansmedelsfonden, en per mille fonden, allmänna beväringsskattfonden, Palmqvistska fonden till Stockholms be-
fästade, Norénska testamentsfonden, Almare stäkes bros arrendemedelsfond, Längmanska donationsfonden, fonden för Carl XII:s monument, prester-
skapets lönerregleringsfond, Ramsele pastorsboställes skogsförsäljningsmedels-
fond, Eldfals pastorats regleringsfond, Filénska testamentsfonden, bibel-
kommissionens fond, Vadstena krigmanshuskassa, invalidhusfonden samt
beväringsskattfonden, invalid- och pensionsfond. Dessa fonders sammanlagda
behållning utgjorde vid 1874 års slut 9,628,531 kronor 27 öre, deraf ett
belopp af 9,374,491 kronor 14 öre var placeradt på följande sätt: inköpta
obligationer, bokförda efter inköpspriset till 5,430,572 kronor 26 öre, 66
särskilda lån på viss uppsägningstid emot inteckning i fast egendom till
belopp af 2,248,042 kronor 53 öre, lån emot inteckning med årlig afbe-
talning 63,950 kronor, amorteringslån till bolag eller kommuner 929,826
kronor 35 öre, samt lån emot hypotek af obligationer och på kort uppsäg-
ningstid m. m. 702,100 kronor.

Ungefär tredjedelen af fondernas sammanlagda tillgångar äro sålunda
utlånade mot inteckning samt till bolag och kommuner mot årlig afbetalning.
Besväret med ofvan angifna amorteringslån är i allmänhet icke synnerligen
stort; men deremot föranleda understundom inteckningslånen i följd af sin
beskaffenhet flera förvaltningsbestyr, likasom de ock hos förvaltningspersonalen
förutsätta mångsidigare insigter, än som äro af nöden, derest den under senare
tider i hög grad utvecklade obligationsrörelsen anlätades för placering af
fondernas disponibla tillgångar. De tryckta konjunkturerna under senare
åren af den tid Arméförvaltningen ännu hade vissa fonders förvaltning åt
sig uppdragen ledde också dertill, att åtskilliga fasta egendomar, i hvilka
fordringar funnos intecknade, måste för fondernas räkning inköpas, och det
var endast genom de hastigt förbättrade ekonomiska förhållandena inom
landet som fondförvaltningen undgick att betungas med en vidsträckt fastighets-
förvaltning. Statskontoret har emellertid använt fondernas växande till-
gångar hufvudsakligen till inköp af räntebärande obligationer. Den sålunda
beträdda vägen är utan tvifvel den rätta. Tillgångarnes nedläggande i in-
teckningar härrör antagligen från en tid, då inteckning var den bästa
säkerhet, som kunde erhållas vid utlåning af kapital; och då, enligt hvad
komitén inhemtat, något hinder icke möter uti de testamenten, som grund-
lagt vissa fonder, att göra dessas tillgångar räntebärande på sätt lämpligast
synes, anser komitén, att lån emot inteckning hädanefters i allmänhet icke

böra beviljas, utan jemte det att nu befintliga inteckningslån, i den mån sådant utan olägenhet eller skada kan ske, indrifvas, fondernas behållningar i stället böra göras fruktbärande genom inköp af säkra, räntebärande obligationer. En af fonderna, den Långmanska, räknar bland sina tillgångar jemväl några aktier i en fabriksegendom, å hvilka erhålles betydligt större utdelning än den ränta, som kan betingas å det belopp, hvartill aktierna äro bokförda; men då dessa antagligen kunna med fördel för fonden afyttras, bör sådant för vinnande af enkelhet i förvaltningen, så mycket hellre ega rum, som det synes mindre lämpligt att allmänna medel äro placerade uti aktier i industriella företag.

Hvar och en af nu i fråga varande fonder förvaltas skild från de öfriga, så att utlåningar och inbetalningar ske för hvarje fond särskildt, äfvensom hvarje fond har sina värdehandlingar och kontanta tillgångar och följaktligen en i alla detaljer skild bokföring. I detta hänseende anser Komitén en högst väsentlig förenkling kunna åstadkommas, om samtliga fondernas tillgångar förenas till en kassa, hvilken förvaltas gemensamt för alla och hvars tillgångar bokföras i en gemensam liggare, med särskilda konti för de olika slagen af värdepapper, i sammanhang hvarmed inflytande räntor, utlottade obligationer m. m. böra uppföras i en gemensam räkning, hvars behållning vid hvarje års slut fördelas på de särskilda fonderna i förhållande till deras under årets lopp vexlande andel i det gemensamma kapitalet. Utom den högst väsentliga fördelen af en sålunda förenklad bokföring skulle den gemensamma förvaltningen af fonderna medföra en annan fördel, om ock af underordnad betydelse, nemligen att en vida mindre kontant kassa behöfde vara inneliggande än som nu är händelsen, då sådan för hvarje fond måste hållas i beredskap att möta förefallande utgifter samt, vid det förhållande att inköp af obligationer hittills skett för hvar och en fond särskildt, en mindre, kontant behållning ofta legat ofruktbar, emedan den icke kunnat sammanslås med dylika behållningar å andra fonder till inköp af räntebärande papper.

Oaktadt kontanta kassor sålunda hållits för hvarje fond särskildt, har likväl stundom inträffat, att för en fonds räkning förekommit större utgifter, än som kunnat bestridas med fondens kontanta tillgång, vid hvilka tillfällen utgifterna måst förskottsvis bestridas utaf behållningar hos andra fonder. Derest, efter sammansläendet af samtliga fondernas tillgångar en så betydlig utgift vid något tillfälle förekomme, att den icke kunde bestridas med den gemensamma kassabehållningen, synes den utväg lämpligen kunna anlitas att, för undvikande af försäljning af värdepapper, utgiften förskottsvis bestriddes af Statskontorets allmänna tillgångar emot ersättning i den mån inflytande ränte- och andra medel dertill lemnade tillgång.

Vid genomförandet af den föreslagna föreningen af de särskilda fondernas tillgångar måste för hvarje fond bestämmas den andel hvarmed densamma ingår som medintressent i den gemensamma kassan. En sådan noggrann uppskattning af hvarje fonds egendom betingas deraf, att de för närvande bokförda värdena, som, hvad obligationerna beträffar, utvisa inköpspriset, icke uttrycka det värde dessa papper ega i fondmarknaden och följaktligen icke gifva tillförlitlig upplysning om de verkliga tillgångarne. Ehuru de obligationer, i hvilka fonderna redan till större delen äro placerade, vanligen icke äro underkastade märkliga fluktuationer, är det likväl möjligt, att om framdeles en fond komme att från de öfriga skiljas, obligationernas värde i marknaden då kunde vara så förändradt, att en förlust tillskyndades antingen den utbrutna fonden eller de kvarvarande, om den förra erhöle kontanta medel motsvarande sitt bokförda värde. Här af följer att jemväl efter fondernas förening ny uppskattning tid efter annan, när så lämpligt synes, bör ega rum af värdet å deras gemensamma tillgångar, och hvarje fond vid sådant tillfälle tillgodoföras den vinst eller påföras den förlust, som belöper på dess, i förhållande till det hela, bokförda behållning.

Komitén föreslår alltså,

att, i den mån sådant utan olägenhet eller skada kan ske, de fordringar, hvilka de under Statskontorets förvaltning och vård ställda fonder och kassor för närvarande ega mot säkerhet i in-teckningar med viss uppsägningstid, må indrifvas samt de Långmanska fonden tillhörande aktier försäljas, äfvensom att fondernas och kassornas tillgångar göras fruktbärande hufvudsakligen genom inköp af räntebärande obligationer;

att samtliga ofvan nämnda fonders tillgångar förenas till en kassa med gemensam förvaltning och bokföring i enlighet med de grunder, som ofvan blifvit angifna;

att, innan den gemensamma förvaltningen af fonderna träder i verket, hvarje fonds tillgångar skola uppskattas till sitt verkliga värde och detta bokföras i stället för det nuvarande; börande uppskattningen ske efter sådana grunder, att fonden tillgodoföres det belopp, som, i händelse realisering af tillgångarne då egt rum, skolat honom tillfalla; samt

att ny uppskattning af fondernas tillgångar sedermera skall ega rum så ofta Statskontoret finner dessa genom värdepapperens stigande eller fallande hafva så förändrats, att räkenskapen icke längre utvisar fondernas verkliga ställning.

Diariiföring.

Enligt nu gällande föreskrifter göras första anteckningarna om inkommande handlingar antingen af sekreteraren uti ettdera af de två utaf honom förda diarierna öfver Kongl. bref och Kongl. remisser, eller ock, beträffande andra ärenden, af registratorn uti Statskontorets allmänna diarium. Sedan sådan anteckning skett skola uti statskommissariernes och öfverdirektörens för mynt- och kontrollverken särskilda listor ånyo inskrivas så väl Kongl. bref och remisser som allmänna mål, allt efter som de tillhöra den enes eller andres föredragning, med undantag likväl af ränteriredogörelser och rapporter, requisitioner å stämpelpapper och kortkonvolut, stämpelpappersförslag m. m., hvilka antecknas endast i det allmänna diariet. I dessa s. k. departementslistor antecknar vederbörande föredragande beslutade remisser och andra förberedande åtgärder, äfvensom datum då målet blifvit slutligen afgjordt, men registratorn antecknar datum, då remiss besvarats m. m. De egentliga diarierna upplysa deremot intet om Statskontorets åtgärder och beslut. — I öfrigt iakttages den i komiténs tanke riktiga ordning, att ett ärende, som en gång intagits i diariet, bibehåller ditt nummer oförändradt, äfven om nya handlingar tillkomma, såsom infordrade upplysningar, qvittenser m. m.

I Statskontoret föras sålunda tre särskilda diarier med hvar sin nummerföljd, och dessutom departementslistorna, af hvilka en hvar omfattar, likaledes med särskild nummerföljd, tre afdelningar, en för Kongl. bref, en för Kongl. remisser och en för allmänna mål.

Den på detta sätt mellan flere delade diariiföringen har synts Komitén lämpligen böra, såsom hörande till registratorns tjänstebefattning, åt honom ensam uppdragas, hvarigenom han lättare än som nu kan blifva förhållandet sättes i tillfälle att följa ärendenas gång och att genast lemna de upplysningar, som så väl verkets personal som allmänheten af honom kan begära. I enlighet härmed anser komitén att särskilda diarier för Kongl. bref och remisser icke vidare böra föras, utan dessa mål i likhet med andra af registratorn antecknas i det allmänna diariet. Tillökningen i antalet ärenden, som af registratorn antecknas, skulle, att döma efter nuvarande förhållanden, härigenom uppgå till 700—900 årligen.

För vinnande af nyss antydda mål, att all diariiföring verkställes af en person, bör jemväl den förändring vidtagas, att registratorn kommer att göra alla sådana erforderliga anteckningar, som nu verkställas i departementslistorna af vederbörande föredragande. Registratorns åliggande komme utan tvifvel att icke obetydligt ökas så väl härigenom, som genom skyldigheten att bokföra de mål, hvilka hittills blifvit af sekreteraren antecknade; men å andra sidan må icke förbises vigten deraf så väl att registratorn erhåller tillräckligt fullständig kännedom om hvarje måls handläggning för att utan

tidsutdrägt kunna lemna derom äskade uppgifter, som äfven att sekreteraren får ostörd af diariiföring egna sig åt sina egentliga åligganden, hvarförutan registratorns tjenst kan i någon mån lindras dels genom anställande af nödigt biträde, dels genom förenklingar i det nuvarande sättet för diariiföringen.

I sistnämnda hänseende bör anmärkas att, då icke de nuvarande diarierna utan departementslistorna innehålla upplysningar om Statskontorets åtgärder, egentligen de senare äro af någon betydelse och skulle vara fullt tillräckliga såsom tillsammans utgörande Statskontorets diarium, så vida icke vissa här ofvan angifna handlingar derifrån uteslötos. Enligt komiténs mening bör därför registratorn befrias från det tidsödande åliggandet att på två ställen anteckna målen, hvaremot dessa böra, allt efter som de tillhöra den ena eller andra byrån, införas i den ena eller andra delen af diariet, med särskild nummerföljd för hvarje del. Då föredragandena enligt komiténs förslag tillika skola vara byråchefer, kommer den del af diariet, som omfattar de till en byråchefs föredragning hörande målen, att jemväl utgöra ett diarium för byrån och följaktligen de särskilda diarier, som nu funnits behöfliga i verkets särskilda kontor, blifva öfverflödiga.

Bland de ärenden, som för närvarande intagas i det allmänna diariet ingår, såsom redan är nämnt, en del icke i departementslistorna, och af dessa ärenden förekomma åtskilliga — omkring 700—800 årligen — som antecknas under särskilda nummer, men, då de utgöra vissa bestämda grupper och alltid skola från länsstyrelserna inkomma på bestämda tider eller åtminstone hvarje år, lämpligen skulle kunna med gemensam rubrik för hvarje särskild grupp antecknas under endast några få nummer. Sådana ärenden äro landskontorens och ränteriens redogörelser och rapporter, besparingsförteckningar, stämpelpappersförslag, sammandrag öfver allmänna bevillningen, protokoll rörande kronouppbörd och markegångstaxor. I afseende på hvar och en af dessa grupper vore tillfyllest att, när ett ärende, tillhörande en af dem första gången på året inkomme, detsamma antecknades under behörigt nummer, men tillräckligt utrymme lemnades, så att sedermera inkommande likartade handlingar kunde på samma ställe antecknas i största korthet, i vissa fall med begagnande af tabellarisk uppställning och endast med angifvande af ankomstdatum. Härigenom minskades således diariets numerär med 700—800 och diariiregistret med lika många anteckningar, på samma gång den fördelen vunnes, att man med ett ögonkast kunde förvissa sig om hvilka af i fråga varande handlingar som inkommit och hvilka ännu saknades.

Komitén hemställer alltså,

att Statskontorets registrator må i diariet anteckna alla till verket inkommande ärenden äfvensom de rörande hvarje ärende vidtagna förberedande åtgärder och dagen då de blifvit afgjorda;

att diariet må föras i tre delar, en för hvardera af verkets byråar men med särskild nummerföljd för hvarje del; samt

att ärenden, som tillhöra vissa gifna grupper och som skola på bestämda tider inkomma, såsom ränteriredogörelser och rapporter m. fl., må med största möjliga korthet under gemensamt nummer för hvarje särskildt slag af sådana ärenden antecknas.

*Protokolls-
föring.*

I likhet med de fleste öfriga förvaltande verk låter Statskontoret föra protokoll öfver de ärenden, som vid hvarje föredragning förekomma, hvilket i korthet redogör för målens innehåll och för beslutet, samt, hvad särskildt beträffar beslutade utbetalningar från räntekammaren, endast hänvisar till en bilagd förteckning öfver desamma. — Inom ett verk med så beskaffade göromål, som hos Statskontoret förekomma, är naturligtvis ett protokoll, som fullständigt redogör för de föredragna ärendena och de fattade besluten, icke erforderligt vid andra tillfällen än då särskildt förefallande omständigheter till äfventyrs kunna kräfvat en sådan fullständighet; utan synes denna handling, som innefattar det officiella vittnesbördet om styrelsens åtgöranden, vara för sitt ändamål tillfyllestgörande, om den, i likhet med hvad komitén förut i afseende å protokollsföringen i Kammarkollegium föreslagit, upptager i största möjliga korthet målens rubriker och de beslutade åtgärderna, dock alltid med hänvisning till registratoret, när beslutet påkalla utfärdande af en expedition, vare sig skrifvelse eller protokollsutdrag och med biläggande vid registratoret, men icke intagandet i protokollet, af möjligen uppkomna skiljaktiga meningar vid beslutens fattande.

Medgifvas må, att det protokoll, som nu hos Statskontoret föres, temligen nära öfverensstämmer med denna form och derifrån egentligen ej i annat afseende afviker, än att förekommande skiljaktiga meningar äfven deri upptagas, i stället för att biläggas registratoret. Likaså innehåller icke detta protokoll, såsom komitén för Kammarkollegii protokollsföring vidare föreslagit, uti särskilda kolumner de erforderliga anteckningarna om expeditionens gång, hvilka anteckningar i Statskontoret uti en annan lista förekomma. Det kan icke heller förnekas, att en synnerligt enkel form redan tillämpas i afseende å besluten om utbetalningarna från räntekammaren; och i anseende till beskaffenheten af Statskontorets ärenden i allmänhet är jemväl an-

tagligt, att äfven i andra delar enklare former, än dem komitén för Kammarkollegium föreslagit, kunna åvägabringas. — Komitén inskränker därför sin framställning i nu i fråga varande hänseende dertill,

att Statskontorets protokoll må i allmänhet föras enligt de grunder komitén i afseende å protokoll för Kammarkollegium föreslagit, men med iakttagande af de ytterligare förenklingar, som med hänseende till ärendenas beskaffenhet kunna tillvägabringas.

Enligt 16 § 2 mom. i Statskontorets instruktion skola räntekammarens assignationer på Riksbanken underskrifvas af en statskommisarie och en räntmästare samt kontrasigneras af bokhållaren i räntekammaren; och enligt 9 § skola öfriga utgående expeditioner underskrifvas af dem, som öfvervarit och deltagit i beslutet, samt kontrasigneras af sekreteraren och en kamererare. Då nu enligt § 7 minst presidenten och två ledamöter eller, i presidentens frånvaro, tre ledamöter skola deltaga i Statskontorets beslut, måste alla utgående skrivelser vara försedda med minst fem namn-underskrifter. Om komiténs förslag i afseende å upphörandet i allmänhet af ärendenas kollegiala behandling i Statskontoret vinner bifall, bör deraf följa, att endast presidenten och vederbörande byråchef underteckna de utgående expeditionerna i alla frågor, der den förre eger ensam att besluta, och förses med kontrasignation, om expeditionerna tillhöra kanslisidan, af sekreteraren, men, i annat fall, af vederbörande byråtjänsteman, hvaremot expeditioner i mål, som handlagts i Statskontorets plenum, böra underskrifvas af alla, som i beslutet deltagit, samt kontrasigneras af sekreteraren. De anvisningar, hvilka enligt komiténs förslag skulle begagnas i stället för de nuvarande assignationerna, och hvilka skulle uppsättas å vederbörande byrå, synas lämpligen böra underskrifvas af byråchefen samt, sedan desamma blifvit i utgiftsboken annoterade och med bevis derom försedda, af presidenten. — Komitén hemställer alltså,

*Expeditioner-
nas underskrif-
vande.*

att skrifvelse, som expedieras på grund af Statskontorets i plenum fattade beslut, skall underskrifvas af dem, som i beslutet deltagit, samt kontrasigneras af sekreteraren;

att öfriga utgående skrivelser undertecknas af presidenten och vederbörande föredragande samt kontrasigneras, om de skola expedieras genom kansliet, af sekreteraren, men i annat fall af vederbörande byråtjänsteman; äfvensom

att Statskontorets anvisningar på Riksbanken underskrifvas af vederbörande byråchef samt, sedan desamma blifvit i utgiftsboken annoterade och med bevis derom försedda, af presidenten.

*Allmänna
grunder för
lönerereg-
ringen.*

Under förutsättning, det frågorna om Kammarkollegii, Statskontorets och Kammarrättens reglering komme att af komitén i ett sammanhang behandlas, förordade komitén i inledningen till sitt förslag till lönerereglering för Kammarkollegium, hvilket förslag, af anledning som i början af detta betänkande redan angifvits, särskildt afgafs den 9 sistlidne Juni, vissa allmänna grunder för lönereregleringen för nyssnämnda tre embetsverk; och torde, då nu dylikt regleringsförslag jemväl rörande Statskontoret särskildt afgifves, vara lämpligt att här i afseende å sistnämnda verk ånyo framställa omförmälda allmänna grunder, hvilka af komitén i dess förändrade sammansättning ansetts icke böra göras till föremål för förnyad pröfning, nemligen:

att aflöningarna för Statskontorets embets- och tjänstemän samt betjente fördelas i lön och tjänstgöringspenningar, af hvilka de senare få uppbäras endast för den tid tjänstens innehafvare förrättat tjänst inom verket eller åtnjutit semester eller för verklig sjukdom haft tjänstledighet, i enlighet med hvad här nedan säges, men skola, för den tid han eljest varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som tjänsten förrättat;

att det må medgifvas Statskontoret att, när någon af dess embets- eller tjänstemän af sjukdomsförfall hindras från tjänstgöring, låta till vikarien utbetala tjänstgöringspenningar under högst en månads tid årligen af de för sådana och andra ändamål till embetsverkets förfogande ställda medel;

att tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han dertill förordnas, bestrida tjänst i högre grad, utan att därför under semestervikariat åtnjuta ersättning;

att den, som utan verkligt sjukdomsförfall undfår ledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter

eller särskilda uppdrag, skall under ledigheten afstå sina tjänstgöringspenningar och derutöfver hvad som kan för tjänstens förrättande erfordras;

att, för det fall ny lönereglering i öfverensstämmelse med de af komitén föreslagna grunder genomföres, i sammanhang dermed måtte bestämmas, att för tjänsteman, som kommit i åtnjutande af de nya löneförmånerna, full pension, när han varder dertill berättigad, skall utgå med lönens hela belopp;

att, der förhöjd aflöning efter viss tids fortsatt innehafvande af samma tjänst anses böra medgifvas, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem års och för ytterligare förhöjning, om sådan eger rum, efter tio års tjänstgöring, på det sätt likväl, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd;

att förhöjningarna ega rum dels på lön dels på tjänstgöringspenningar, men icke på beggedera för samma person;

att löneförhöjning efter viss tids tjänstgöring icke må tillträdas med mindre Statskontoret eller, för de med Kongl. fullmakt försedde, Eders Kongl. Maj:t efter anmälan af embetsverket pröfvar tjänstemannen vara genom fortsatt tjänstgöring och derunder ådagalagd fortfarande duglighet och välförhållande förtjent af löneförhöjning; samt

att tjänsteman i Statskontoret, som emottager de förhöjda aflöningsförmånerna, skall, derest detta embetsverk omorganiseras med förändrad benämning och arbetsordning eller om vissa detsamma tillhörande göromål öfverflyttas till annat embetsverk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning, han innehafver, tjänstgöra i det nya embetsverket eller i det verk, till hvilket göromålen öfverlemnas.

I öfverensstämmelse med hvad komitén särskildt föreslagit i afseende å viss tids årlig ledighet för Kammarkollegii embets- och tjänstemän, finner sig komitén jemväl böra förorda i afseende å Statskontorets,

Semester.

att semester må, då sådant utan olägenhet kan ske, åtnjutas af president, ledamot och verkets sekreterare

en och en half månad samt af öfrige tjenstemän en månad årligen.

Vidare och ehuru komitén, såsom i slutet af dess betänkande angående löneregleringen för Kammarkollegium angifves, haft för afsigt att, när dess arbete i hvad det rörde jemväl Statskontoret och Kamrarrätten hunne afslutas, beledsaga regleringsförslaget med en för dessa tre embetsverk gemensam framställning, motsvarande den, hvilken för Hofrätterna innefattades i komiterades utlåtande den 12 December 1874, angående vissa bestämmelser vid nya lönestaters tillämpning, såsom i fråga om tjensters förening, pensionsålder, skyldighet att afgå med full pension och sättet för öfvergång till nya staterna, har dock komitén i anledning af Eders Kongl. Maj:ts genom skrifvelse från Statsrådet och chefen för Finansdepartementet den 22 nästlidne Oktober komitén meddelade beslut, att, sedan Statskontorets samt de derunder lydande Mynt- och kontrollverkens stater blifvit af komitén behandlade, komitén skulle derefter, utan hinder af det den 5 Februari innevarande år gifna nådiga förklarandet i afseende å ordningen för komiténs arbeten, öfvergå till regleringen af Förvaltningens af Sjöärendena stat, och då härigenom ofvannämnda framställning skulle komma att ytterligare fördröjas, funnit sig böra redan nu, så vidt frågan rörer Kammarkollegium och Statskontoret, härutinnan afgifva förslag och får i sådant afseende under åberopande dervid af de skäl, som för liknande föreskrifter beträffande Hofrätterna blifvit af komitén i det underdåniga betänkandet angående dessa verk angifna, tillstyrka följande bestämmelser nemligen:

Tjensters förening.

att i sammanhang med ny lönereglering må stadgas, att ledamot i Kammarkollegium eller Statskontoret icke får jemte den nya aflöningen innehafva och tjensteman derstädes icke emottaga annan tjenstebefattning utom embetsverket;

att den, som till tjenst i Kammarkollegium eller Statskontoret utnämnes, skall vara skyldig att annanstädes innehafd tjenstebefattning genast frånträda;

att tjensteman som redan innehar tjenst utom Kammarkollegium eller Statskontoret, dock må densamma bibehålla, så länge den icke är för tjenstgöringen i verket hinderlig;

att embets- eller tjensteman i Kammarkollegium eller Statskontoret må, då han uppnått 65 lefnads- och minst 35 tjenstår, vara berättigad till oafkortad pension å allmänna indragningsstaten;

att i öfverensstämmelse med de grunder och på de skäl, som innefattas i ofvan oberopade underdåniga be-

tänkande angående löneregleringen för Hofrätterna — embets- eller tjänsteman i Kammarkollegium eller Statskontoret, hvilken efter uppnådda femtiofem lefnads- och tretio tjänstår afgår med pension från civilstatens pensionsinrättning, må tillförsäkras ett årligt understöd af statsmedel, ej öfverstigande det i bifogade tabell Litt. E upptagna procenttal af den statspension, hvartill han vid uppnådd full pensionsålder skulle vara berättigad, dock så lämpadt, att nämnda understöd och den pension, som den afskedstagande från civilstatens pensionsinrättning kommer att uppbära, icke tillsammans utgöra större del af full statspension för afskedstagande

vid fyllda 55 lefnadsår än 75 procent,			
” ” 56	”	”	77,5 ”
” ” 57	”	”	80 ”
” ” 58	”	”	82,5 ”
” ” 59	”	”	85 ”
” ” 60	”	”	87,5 ”
” ” 61	”	”	90 ”
” ” 62	”	”	92,5 ”
” ” 63	”	”	95 ” och
” ” 64	”	”	97,5 ” ;

dervid dock bör iakttagas, att, om tjänståren understiga det antal, som tabellen utvisar, statsunderstödet utgår med högst det belopp, som svarar emot antalet af sammanlagda lefnads- och tjänståren, samt att, om tjänståren öfverskjuta det i tabellen utförda antal, de dock icke berättiga till högre statsunderstöd, än som svarar mot lefnadsåren; äfvensom

att embets- eller tjänsteman i Kammarkollegium eller Statskontoret, hvilken kommer i åtnjutande af förbättrade löneförmåner, skall, då han uppnått 65 lefnads- och minst 35 tjänsteår, vara pligtig att med oafkortad pension å allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå; Eders Kongl. Maj:t eller vederbörande embetsverk, der det tillkommer detta att afskedet utfärda, dock obetaget att låta med detsamma anstå, derest och så länge den pensionsberättigade profvas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt

Skyldighet att afgå med full pension.

gagna det allmänna och han finnes villig att i densamma kvarstå.

Öfvergående till frågan om de särskilda tjänstebefattningarna inom Statskontoret och dermed förenade åligganden får komitén, som redan i det föregående framställt förslag, att verkets styrelse må bestå af en president och tre byråchefer såsom ledamöter, beträffande först det blifvande, för hela verket gemensamma Kansliet, hvilket bör motsvara nuvarande kansliet och advokatfiskalskontoret, underdånigst anföra följande.

*Kansliet.
Advokatfiskalskalan.*

Det af advokatfiskalen (före år 1874 ombudsmannen) förda diarium för de två senaste åren utvisar, att till denne tjänstemans åtgärd derunder blifvit från Statskontoret öfverlemnade följande mål:

	år 1873.	år 1874.
angående uppbördsmäns löftesskrifter	15	94
berättelser angående kronouppbörd; restantieredogörelser... säkerhets- och inventeringshandlingar; delgiftningsbevis; om lagsökning, bevakning i konkurs m. m.	48	50
angående inteckningar, låneansökningar m. fl. ärenden rörande fonderna	7	6
,, testamentsbevillning	16	4
,, statsbidrag för utdikningar, vattenaftappningar m. m.	—	85
,, diverse	—	9
hvarjemte i samma diarium finnas antecknade följande af advokatfiskalen afgifna memorial:	3	4
angående inventering	13	16
,, restantieredogörelser; felande redogörelsehand- lingar	8	2
,, försäljning af egendom; inteckningar; utmät- ningar	6	1
,, utlottning af obligationer	2	—
,, diverse	5	2
Summa	123	273

Under innevarande år synes antalet till advokatfiskalen remitterade ärenden komma att blifva icke obetydligt större än föregående år, hufvudsakligen beroende dels på ökad antal mål rörande in-teckningar, hypoteks-förnyelser m. fl. ärenden i anledning af fondernas lånerörelse (under innevarande års första hälft 51); dels på tillökning af uppördsmäns löftes-skrifter.

De göromål, som i afseende å ofvan berörda ärenden åligga advokatfiskalen, äro utan tvifvel, med tillämpning af instruktionen och nu gällande, delvis provisoriska arbetsordning, så vidlyftiga och tidsödande att en tjänsteman deraf må hafva full sysselsättning, men förhållandet kan och bör blifva annorlunda, om dels vissa ärenden, som tillhört Statskontorets embetsverk-samhet och handlagts af advokatfiskalen, frånginge Statskontoret, dels åtskil-liga af advokatfiskalens nuvarande göromål uppdroges åt andra tjänstemän inom verket, till hvilkas befattningar de kunna anses lämpligare höra än till det juridiska ombudets, dels ock sådana förändringar vidtoges, att vissa till hans embetsåtgärd nu hörande mål blefve till antalet väsentligen min-skade.

Hvad först beträffar de ärenden, hvilka enligt komiténs förslag böra frångå Statskontoret, är det endast upphörandet af detta embetsverks befatt-ning med redogörelsehandlingar angående testamentsbevilning i landsorten äfvensom af inseendet öfver Mynt- och kontrollverken, som komme att i nå-gon mån minska advokatfiskalens göromål, derigenom att han befriades från granskning af redogörelserna för nämnda testamentsbevilning samt från an-notationer öfver de assignationer och attester, som i öfverensstämmelse med föreskrifterna i reglementet för Myntverket, böra honom i sådant hänseende delgifvas. Af större betydelse är den till befrielse för advokatfiskalen från åtskilliga andra honom nu åliggande göromål ledande ändring, komitén anser sig härutöfver böra tillstyrka. Då nemligen fond- och revisionskontoret eller, enligt komiténs förslag, fond- och stämpelbyrån skall vaka öfver att kapi-tal- och ränteinbetalningar å lån behörigen fullgöras samt iakttaga när ut-lottning af fonderna tillhörande obligationer eger rum och för fullgörande häraf måste föra förteckningar öfver låntagare, säkerhetshandlingar och obli-gationer, kan det för denna byrå, som enligt komiténs mening jemväl bör förvara alla värde- och säkerhetshandlingar, icke anses vara främmande att tillse, det afgifna förbindelser för lån så väl från fonderna som från bevil-jade medel till understöd för vattenaftappnings- och odlingsföretag m. m. bi-behållas vid gällande kraft och att kronans säkerhet icke förminskas, hvar-för ock komitén för sin del anser advokatfiskalens åligganden i detta hän-seende tillika med hans skyldighet att fästa vederbörandes uppmärksamhet å skedda utlottningar af obligationer böra upphöra. I öfverensstämmelse här-med bör advokatfiskalen jemväl befrias från skyldigheten att öfvervaka sta-

tens säkerhet i fråga om stäld borgen af kronans uppbördsmän och för stämpelpappersredogörare äfvensom för den testamentsbevilling, som skall i hufvudstaden erläggas. Advokatfiskalens verksamhet komme således att inskränkas till de juridiska verkställighetsåtgärder, hvarom han i hvarje särskildt fall erhöle uppdrag, samt till granskning af inkommande låne-, borgens- och andra säkerhetshandlingar, då sådana till honom remitterades, äfvensom till afgifvande af eljest infortrade utlåtanden; dock torde honom jemväl böra åligga att deltaga i förvarandet af säkerhetshandlingarna genom att innehafva en af nycklarne till förvaringsrummet för desamma, hvarförutan för honom skulle kvarstå skyldigheten att verkställa inventeringar, med undantag af sådana, som dagligen böra ega rum hos kassören.

Utän tvifvel skulle advokatfiskalens hufvudsakligaste åligganden, efter vidtagandet af de ofvan föreslagna ändringarne i hans tjänstebefattning, komma att utgöras af de bestyr, som sammanhännga med fondförvaltningens utlåningsrörelse, så länge in-teckningslån till betydligare antal förekomma. Om komiténs i det föregående framställda förslag om indragning af dessa lån och medlens placering i räntebärande obligationer bifalles, kommer, enligt komiténs tanke, derigenom ytterligare en så väsentlig minskning att ega rum i advokatfiskalens göromål, att dennes befattning såsom särskild tjänst icke längre bör bibehållas utan lämpligen må förenas med någon annan befattning inom Statskontoret. I det afseendet synes ändamålsenligast vara, att sekreteraren erhöle uppdrag att tillika vara embetsverkets juridiska ombud, likväl under förutsättning, att dennes åligganden, hvilka för närvarande fullt sysselsätta sin innehafvare, i någon mån lindras och att han derjemte kan hafva att påräkna ett efter göromålens mängd aflönadt extra biträde. Till sekreteraregöromålen hörer nu anteckning i diarium och register af alla till Statskontoret ankommande Kongl. bref och remisser; men detta arbete har komitén ansett böra till verkets registrator öfverflyttas, hvarigenom för sekreteraren vinnes någon tid utöfver den de egentliga sekreteraregöromålen kräfva. Om i öfrigt, med bibehållande af den fördelning af uppsättnings-skyldigheten, som hittills egt rum, i så måtto att skrivelser rörande utbetalningar, stämpelpapper och anmärkningar vid landtränteriens redogörelsehandlingar å vederbörande byrå uppsättas, jemväl varder iakttaget ej mindre att vederbörande föredragande må uppsätta sådana expeditioner, hvarmed han i anseende till ärendets vikt eller af annan anledning bör sjelf taga befattning, än äfven att tryckta blanketter användas för alla sådana skrivelser, som kunna på detta sätt expedieras, samt åtskilliga mindre viktiga, men icke desto mindre med tidspillan förenade göromål öfverlåtas åt den e. o. tjänsteman, som till sekreterarens biträde antages, betvivlar icke komitén, att sekreterare- och ombudsmansbefattningarna kunna förenas till en.

*Sekreterare
och ombuds-
man.*

Komitén hemställer i öfverensstämmelse med hvad nu blifvit yttradt:

att Statskontorets advokatfiskal eller ombudsman befrias från honom nu åliggande skyldighet att tillse, det afgifna förbindelser bibehållas vid gällande kraft och att kronans säkerhet icke förminskas, samt att denna skyldighet och dermed följaktiga åliggande att hålla förteckningar öfver uppbörds- och löftesmän öfverflyttas till Fond- och stämpelbyrån; hvaremot ombudsmannen fortfarande bör vara skyldig dels att, efter erhållet uppdrag, granska inkomna låne- och säkerhetshandlingar, afgifva utlåtanden samt utföra kronans talan och vidtaga erforderliga bevakningsåtgärder, dels ock att verkställa inventeringar, besigtiga stämpelpapper och skrifmaterialier äfvensom afgifva årlig arbetsredogörelse; samt

att nuvarande sekreterare- och advokatfiskalsbefattningarna förenas och i staten uppföras såsom en sekreterare- och ombudsmanstjänst; dock under förutsättning, att innehafvaren af denna befattning befrias från den sekreteraren nu åliggande diariiföring och till sitt biträde må ega påräkna en af Statskontoret dertill för viss eller obestämd tid antagen amanuens med lämpligt arvode; att vederbörande föredragande uppsätter sådana expeditioner, hvarmed han i anseende till ärendets vigt eller af annan anledning bör sjelf taga befattning; äfvensom att för utgående expeditioner användas tryckta blanketter i alla de fall sådant kan ega rum.

I afseende å registratorn har komitén redan förut, i sammanhang med andra ifrågasatta ändringar, hemställt, att denne tjänsteman må, utom sina nuvarande åligganden, öfvertaga diariiföring och registrering af Kongl. bref och remisser äfvensom göra anteckning i diarium om vidtagna förberedande åtgärder och fattade beslut i alla ärenden, som hos Statskontoret förekomma. — Såsom registratorns biträde vid bestridandet af de med hans befattning förenade aktuariebestyr är en af Statskontorets kanslister sysselsatt. Då komitén vidblifver den antagna grundsatsen, att hittills varande lägsta gradens tjänster böra indragas, der de icke finnas vara af beskaffenhet att kunna utbytas mot tjänster i nuvarande andra tjänstegraden, eller, enligt komiténs förslag, den första, samt i fråga varande tjänstebitråde, som torde fortfarande vara behöfligt, icke lärer kunna tilldelas så hög aflöning, som komitén ansett böra tillkomma de lägst aflönade ordinarie tjänstemännen, måste i stället erforderligt belopp bland de till arvoden åt e. o. tjänstemän afsedda medel

*Registratorn.
Notarién.
Kanslisterne.*

beräknas till aflöning åt en amanuens åt registratorn för aktuariegöromålens bestridande. — De tre öfrige hos Statskontoret anstälde kanslisterna äro, enligt instruktionen pligtige att, jemte förrättande af vanliga renskrifnings-, kollektionerings- och expeditionsgöromål, i tur sinsemellan föra Statskontorets protokoll, samt derjemte biträda med uppsättning af bref och expeditioner. Då renskrifnings- och expeditionsgöromålen, på sätt jemväl för Kammarkollegium föreslagits, borde förrättats af e. o. tjänstemän och särskildt antagne renskrifvare, då vidare sekreteraren med biträde af sin amanuens torde kunna medhinna nämnda uppsättningsbestyr, samt då protokollsföringen, enligt komiténs mening, kan blifva jemförelsevis enkel, har komitén trott sig kunna antaga att för sistnämnda ändamål icke erfordras mera än en tjänsteman af den lönegrad, som hittills benämnts den andra. — I enlighet med hvad sålunda blifvit anfördt föreslår komitén,

att registratorn och aktuarien må till biträde vid aktuariegöromålens bestridande ega påräkna en af Statskontoret dertill för viss eller obestämd tid antagen amanuens;

att för bestridande af protokollsföringen hos Statskontoret anställas en notarie; samt

att nuvarande kanslistjänster indragas.

*Inkomst- och
utgiftsbyrån.*

Inkomst- och utgiftsbyråns åligganden böra, enligt komiténs mening, blifva af hufvudsakligen enahanda slag, som de, hvilka nu tillhöra Statskontorets kammarkontor och räntekammare, med de ändringar och förenklingar, som blifva en följd af ett förändradt sätt för utbetalningars verkställande m. m. samt med iakttagande, att handläggningen af stämpelpappersärenden kommer att tillhöra fond- och stämpelbyrån och att åtskilliga göromål, som för närvarande utföras af kammarförvanden å fondkontoret, öfverflyttas till inkomst- och utgiftsbyrån. Chefen för denna byrå bör, jemte skyldigheten att föredraga de till byrån hörande ärenden, utöfva den allmänna tillsynen öfver göromålens handläggning, med ansvarighet för, att en hvar af byråns tjänstemän fullgör sina åligganden i enlighet med den arbetsfördelning, som för dem varder fastställd. På bestämda tider bör han föreslå utbetalningar af sådana anslag samt aflönings- och pensionsmedel, hvilka skola af Statskontoret utan föregående requisition vederbörande tillhandahållas, upprätta de förslag och meddela de uppgifter, hvilkas afgifvande nu åligger kamereraren; och synes det derjemte böra tillkomma byråchefen dels att draga försorg om anskaffandet af erforderliga anvisningsblanketter och desamma förvara, dels med biträde af den amanuens, som kan vara å byrån anställd, utskrifva de anvisningar som tillhöra byrån, äfvensom del-

Byråchefen.

taga i den inventering, hvilken dagligen bör ega rum af anvisningar, som till kassören utlemnats.

Förutom kamereraren äro för närvarande å kammarkontoret anstälde en memorialbokhållare och fem kammarskrifvare. Till memorialbokhållarens åligganden hörer, bland annat, att föra räkningar öfver handels- och sjöfartsfonden samt stämpelpappersförrådet äfvensom upprätta förslag öfver behållningen i detsamma till ledning för kammarförvandten såsom stämpelpapperskassörens kontrollant. Dessa göromål torde, enligt den af komitén antagna grunden för ärendenas fördelning inom Statskontoret, böra öfverlemnas till fond- och stämpelbyrån. Vidare har nämde tjänsteman att årligen upprätta förteckningar ej mindre å sådana medel, som till verk och myndigheter m. fl. emot redovisningsskyldighet inför Kammarrätten blifvit anordnade, än äfven öfver de förskott, som af Statskontoret anordnats men vid årets slut balanseras såsom oredovisade. Då dessa förteckningar fortfarande blefve behöfliga, men kunna upprättas endast på grund af verkets räkenskap öfver utgifterna, komme deras upprättade att tillhöra inkomst- och utgiftsbyrån. Memorialbokhållarens viktigaste åliggande är dock att, på grund af honom delgifna bankoattester och anordningar, till kontroll å räntekammaren anteckna alla Statskontorets inkomster och utgifter, de förra i inkomstmemorialboken, de senare i de efter de särskilda hufvudtitlarne upplagda utgiftsmemorialböckerna. Ett liknande åliggande, hvad utgifterna beträffar, hafva jemväl kammarskrifvarne, en hvar för den eller de hufvudtitlar, som blifvit honom tilldelade. Enligt arbetsordningen skola nemligen dessa tjänstemän öfver de dagligen förefallande anordningarna föra anteckningsböcker eller journaler, uppställda efter riksstatens anslagstitlar och upptagande, å ena sidan, anslagen såsom tillgång och, å den andra, de på denna tillgång af Statskontoret anordnade utgifter; skolande derjemte i dessa böcker å behöriga ställen antecknas ej mindre de Kongl. bref, embetsverks m. fl:s skrivelser samt utslag angående rätt till införsel i lön eller pension, som i sådant afseende varda kammarkontoret meddelade, än äfven beloppet af det stämpelpapper, hvarmed fullmakter, konstitutorial, resolutioner m. m. äro belagde när på grund af sådan handling lön eller pension första gången anordnas. Dessa anteckningsböcker kollationeras månadtligen med memorialböckerna och avslutas efter årets utgång.

Alla af Statskontoret beslutade utgifter antecknas sålunda uti de s. k. kammarskrifvareböckerna, uti utgiftsmemorialböckerna samt å räntekammaren, hvaremot influtna medel antecknas endast å räntekammaren och i inkomstmemorialboken. Då det för utöfvande af behöflig kontroll icke lär vara nödvändigt att utgifterna bokföras på flera ställen än inkomsterna, anser komitén utgiftsmemorialböckerna kunna undvaras och att alltså, förutom den här nedan omförmälda kassaräkningen, å inkomst- och utgiftsbyrån

*Nuvarande
memorial-
bokhållaren
och Kammar-
skrifvarne.*

skall föras dels en inkomsträkning, dels en i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de nuvarande kammarskrifvareböckerna inrättad, på titlar uppställd utgiftsräkning, hvarjemte särskilda afräkningsböcker för hufvudtitlarnes besparingar och reservationsanslagen torde blifva behöfliga. Då för granskning i Kammar-rätten för närvarande dit ingår endast „räntekammarens hufvudbok„ med tillhörande qvitterade anordningar, är granskningen hvad utgifterna beträffar inskränkt till en tillsyn öfver kassautbetalningens formela riktighet och omfattar således icke pröfningen af anordningsbeslutens öfverensstämmelse med gällande författningar, en pröfning, som för öfrigt icke låter sig fullständigt verkställa, så länge räkningar m. fl. utgiftsverifikationer, såsom nu sker, kvarstanna i Statskontoret. Om denna oegentlighet skall komma att upphöra, bör en afskrift eller ett utdrag af utgiftsräkningen till Kammar-rätten aflemnas tillika med de inkomna requisitionshandlingarna m. fl. verifikationer, hvilka senare, för ledning vid granskningen, böra vara i utgiftsräkningen antecknade i en särskild verifikationskolumn. — Skulle åter svårigheter möta för Statskontoret att undvara dessa verifikationer under den tid granskningen försiggår torde vederbörande revisor kunna anvisas att i Statskontorets embetslokal förrätta revisionen i denna del.

Innan fond- och revisionskontoret inrättades tillhörde den derstädes nu befintliga kammarförvandtstjensten kammarkontoret. De med nämnda tjänst förenade göromål bestå hufvudsakligen uti att, med biträde af en kammarskrifvare, summariskt granska de till Statskontoret månadligen ingående räkningarna och inventarierna öfver landtränteriuppbörden, granska ej mindre inkommande requisitioner å ersättningar för en del i länen förskottsvis bestridda utgifter än äfven till Statskontoret ingifna requisitioner å resekostnads- och traktamentsersättning, anmärkningsprocent och aktoratsarvoden m. m., på bestämda tider upprätta för bevillningstaxeringarne erforderliga förteckningar å de personer, som hos Statskontoret uppbära löner, pensioner eller understöd, samt utöfva kontroll å stämpelpapperskassören. De med sistnämnda skyldighet förenade göromålen skulle fortfarande komma att tillhöra fond- och stämpelbyrån, men kammarförvandtens skyldigheter i öfrigt äro — med undantag af granskningen af ersättningsrequisitioner, som enligt komiténs förslag blefve obehöflig — af den art, att de böra tillhöra inkomst- och utgiftsbyrån. Att, såsom nu sker, skilja i fråga varande revisionsbestyr från bokföringen af utgifterna och öfverlemna det förra åt en särskild tjänsteman synes komitén mindre lämpligt; ty då bokföringen fortfarande måste fördelas mellan flere personer efter de särskilda hufvudtitlarne, blefve utan tvifvel desse tjänstemän bäst i tillfälle att, en hvar för de honom tillhörande anslag, på eget ansvar verkställa i fråga varande granskningsarbete.

Räntekammaren, bestående af två Kongl. räntmästare, en bokhållare och en kammarskrifvare, har redan med sina nuvarande göromål ansetts kunna till personalen inskränkas. Om komiténs förslag i afseende å ord-

andet af in- och utbetalningarna vinner bifall, torde desse fyra tjenstemän kunna ersättas med en enda å inkomst- och utgiftsbyrån anställd tjensteman, hvilken, då det skulle tillkomma honom att hålla räkning öfver Statskontorets i Riksbanken inestående kontanta kassa samt verkställa alla utbetalningar, lämpligen torde böra benämnas kassör. En sådan förändring betingas dels deraf att, med upphörandet af kontant kassa, den kontroll inom räntekammaren, som föranledt anställandet af två räntmästare, blefve obehöflig, dels ock deraf att kassörsgöromålen enligt komiténs förslag blefve i högst väsentlig mån förenklade.

Dessa komme nemligen hufvudsakligen att bestå uti emottagande och utlemnande af anvisningar på Riksbanken samt förande af banko- eller kassaräkningar jemte särskilda räkningar öfver emottagna anvisningar, dessa senare räkningar till ledning vid den inventering, som dagligen, efter det utbetalningen för dagen upphört, bör hos kassören verkställas. Kassaräkningen öfver inkomster och utgifter anser komitéen böra så föras, att den hvarje dag visar behållningen i Riksbanken, för hvilket ändamål å ena sidan antecknas, jemte Statskontorets fordran hos Riksbanken från föregående dag, under dagen emottagna bankoattester, och å den andra dels summan af de anvisningar, som finnas upptagna å dagens qvittenslista jemte beloppen å de anvisningar, som i och för remisser till landsorten blifvit till Riksbanken öfverlemnade, och dels Statskontorets fordran i Riksbanken vid dagens slut. — Uppställningen af i fråga varande räkningar med tillhörande qvittenslista, sådana komitéen för sin del tänkt sig desamma, utvisas närmare af bilagorna Litt. A, C och D.

De sålunda ordnade kassörsgöromålen komme påtagligen icke att taga kassörens hela tid i anspråk utan lemnade honom tillfälle till jemväl annan sysselsättning; och anser komitéen i följd deraf till denne tjensteman lämpligen kunna öfverflyttas den kammarförvandten för närvarande tillkommande skyldigheten att årligen uppräta ofvan omförmälda, jemförelsevis vidlyftiga förteckningar å personer, som i Statskontorets kassa uppbära löner, pensioner eller understöd.

För bedömandet af huru stor personal i öfrigt kan blifva behöflig å inkomst- och utgiftsbyrån, har komitéen sökt verkställa en beräkning öfver myckenheten af det arbete, som af nämde personal skulle fordras. Den föreslagna utgiftsräkningen skulle visserligen motsvara de böcker, som för närvarande föras af fem kammarskrifvare, men en väsentlig minskning af det arbete, som nu fordras af desse tjenstemän, skulle vinnas dels genom det föreslagna förändrade sättet för löners utbetalande till embetsverk och myndigheter i hufvustaden, dels ock genom upphörandet af alla anordningarna äfvensom af ersättningsrequisitionerna från ränterien. Å andra sidan skulle

*Revisorer och
bokhållare.*

illkomma det väsentligaste af kammarförvandens å fond- och revisionskontoret göromål, hvarjemte af memorialbokhållarens åligganden skulle kvarstå förändret af inkomstbok och upprättandet af vissa förteckningar. Tillika bör vid jmförelsen mellan det nuvarande kammarkontoret och den föreslagna inkomst- och utgiftsbyrån icke förbises den väsentliga omständigheten, att tjänstemännen i byrån skulle på eget ansvar handlägga dem tillhörande ärenden, och att alltså vida större anspråk komme att ställas på dem än på kontorets nuvarande tjänstemän. Då med all visshet kan förutses, att förändret af inkomsträkningen icke kommer att tillräckligt sysselsätta en person, bör den tjänsteman som erhåller nämnda uppdrag, tillika kunna medhinna icke blott granskningen af inkomna ränterirapporter och den skriftvexling, som i anledning deraf erfordras, utan äfven bokföringen och revisionen beträffande några af de hufvudtitlar, som från Statskontorets sida kräfvat jmförelsevis färre åtgärder. För de större hufvudtitlarne tillika med extra statsregleringen och utgifter utom stat tilltror sig komitén icke kunna beräkna ett mindre antal än tre fast anstälde tjänstemän. På grund häraf förordar komitén, att på inkomst- och utgiftsbyrån må anställas fyra bokhållare, som tillika äro revisorer, men vill dervid tillika uttrycka den mening, att då nämnda antal är det minsta, med hvilket byråns göromål under vanliga förhållanden kunna skötas och det möjligen kan uppstå svårigheter för att med en så fåtalig personal alltid kunna med erforderlig skyndsamhet utföra desamma, medel böra anvisas till aflöning åt en å byrån anställd amanuens, hvilkens biträde särskildt för byråchefen ofta torde blifva behöfligt.

Komitén framställer alltså följande förslag:

att den ständiga personalen å inkomst- och utgiftsbyrån, förutom byråchefen, bestämmes till en kassör samt fyra revisorer och bokhållare, hvarjemte medel böra anvisas till aflönande af en amanuens;

att chefen å denna byrå bör, jemte skyldigheten att föredraga de till byrån hörande ärenden, åligga den allmänna tillsynen öfver göromålens handläggning med ansvarighet för, att en hvar af byråns tjänstemän fullgör sina åligganden i enlighet med den arbetsfördelning, som för dem varder fastställd; — på bestämda tider föreslå utbetalning af löne- och pensionsmedel samt öfriga anslag, som skola utan förutgången requisition hållas vederbörande till handa; — upprätta de förslag och uppgifter, hvilkas afgifvande hittills ålegat kamereraren å kammarkontoret; — draga försorg om anskaffning af erforderliga anvisningsblanketter och dem förvara samt ansvara för

utskrifningen af anvisningar; — äfvensom dagligen tillika med chefen å fond- och stämpelbyrån verkställa inventering af de under kassörens vård befintliga anvisningar;

att kassören skall emottaga och till vederbörande utlemna Statskontorets anvisningar; — föra kassaräkning med dertill hörande qvittenslista jemte särskild räkning äfven emottaga anvisningar; — samt årligen upprätta förteckningar å personer, som i Statskontorets kassa upp- bära löner, pensioner eller understöd; samt

att revisorerne och bokhållarne skola, efter den fördelning, som varder upprättad, föra de inkomst- och utgiftsräkningar, som tillhöra byrån; — verkställa erforderlig granskning af inkommande requisitionshandlingar och ränterapporter; — upprätta årliga förskottsfor-teckningar; — uppsätta skrivelser om beviljade utbetalningar eller vid landtränteriens redogörelsehandlingar gjorda anmärknin- gar samt afgifva infortrade utlåtanden och uträkningar.

Det nuvarande fond- och revisionskontorets åligganden i afseende å fondernas förvaltning äro hufvudsakligen följande: att till Statskontoret i tid anmäla, när kapital- och ränteinbetalningar å fondernas utlånta medel icke å bestämda tider blifvit verkställda och att i afseende å sådana fonderna tillhöriga obligationer, som äro ställda på utlottning, iakttaga när de varda utlottade, för hvilket ändamål särskild förteckning i nummerföljd föres öfver dessa obligationer; att vid hvarje halft års utgång upprätta och till räntekammaren aflemna förteckning å ränte- och kapitalbetalningar; att föra förteckning öfver fondernas säkerhetshandlingar; att föra en liquidbok, i hvilken för hvarje fond särskildt låntagare å ena sidan debiteras för erhållet lån, upplupen ränta m. m. och å andra sidan krediteras för gjorda inbetalningar; att föra anteckningsböcker öfver alla inbetalningar till och utgifter från fonderna; att förberedande handlägga requisitioner samt uppsätta anordningar å medel; att vid inventering af fondernas säkerhetshandlingar uppgöra dervid erforderliga inventeringsinstrument, samt att upprätta den årsredogörelse för fonderna, hvilken skall ingå till Kammarrätten för att granskas. Med tillämpning af de ofvan framställda förslagen dels om gemensam förvaltning af alla fondernas tillgångar, dels om förenklade former för in- och utbetalningar i allmänhet, skulle vissa förändringar komma att ega rum så väl i afseende å bokföringen af lånen och fondernas tillhörigheter som ock beträffande inbetalningar till och utgifter från fonderna; hvaremot i öfrigt här uppräknade åligganden borde oförändrade kvarstå för fond- och stämpelbyrån.

*Fond- och
stämpelbyrån.*

Vidare har det tillhört fond- och revisionskontoret att handlägga frågor om beviljade lån till vattenaftappnings- och odlingsföretag samt om anslag till bro- och hamnbyggnader äfvensom till anläggning af nya och förbättrande af mindre goda vägar, i hvilket afseende å kontoret blifvit förda dels en s. k. annotations- eller kammarskrifvarebok, i öfverensstämmelse med de å kammarkontoret förda, dels ock en liqidbok öfver vattenaftappningslånen; och synes befattningen med dessa ärenden likaledes böra åligga fond- och stämpelbyrån, med iakttagande att bokföringen lämpas efter de af komitén föreslagna allmänna grunderna för in- och utbetalningar.

I följd af den grundsats, som af komitén blifvit uttalad beträffande ombudsmannens tjänstebefattning, nemligen att dennes verksamhet skulle inskränkas till de juridiska gransknings- och verkställighetsåtgärder, som erfordrades i anledning af honom i hvarje särskildt fall meddeladt uppdrag, komme till fond- och stämpelbyrån att öfverflyttas skyldigheten att i fråga om så väl fondförvaltningen som nyss omförmälda odlingslån öfvervaka det afgifna förbindelser bibehållas vid gällande kraft; att tillhandahålla låntagare formulär till förbindelser, meddela dem erforderliga upplysningar samt, i händelse af betalningar eller ränteliquider försummas, erinra vederbörande att desamma verkställa. Jemväl i fråga om förbindelser med tillhörande borgensskrifter för erläggande af bevillning för testamente, gåfva och fideikommiss i Stockholm, likasom beträffande stäld säkerhet af stämpelpappersförsäljningsmän i hufvudstaden samt af kronans uppbördsmän i allmänhet, bör fördelningen af de på Statskontoret ankommande åtgärderna ega rum efter enahanda grund, och alltså fond- och stämpelbyrån öfvervaka, att behörig förbindelse och borgen aflemnas och att kronans säkerhet icke förminsкас.

Genom den benämning komitén föreslagit för nu i fråga varande byrå är äfven den mening uttalad, att stämpelpappersärendena böra densamma tillhöra. På samma gång stämpelpapperskassören öfverflyttades till fond- och stämpelbyrån, borde äfven åt denna byrå uppdragas de stämpelförvaltningen rörande göromål, som hittills tillhört dels kammarförvandten dels memorialbokhållaren, dock med den ändring i afseende å ömsesidiga skyldigheter att, då hittills kammarförvandten i egenskap af kontrollant å stämpelpapperskassören egt att omhänderhafva ett mindre penningbelopp till bestridande af åtskilliga omkostnader för frakt m. m., hvilka af honom liqviderats på grund af räkningar, som blifvit attesterade af stämpelpapperskassören, det synes lämpligare, att den senare, som redan genom sin befattning är uppbördsmän och i anledning deraf måste ställa säkerhet, anförtros uppbörderna af erforderliga förskott för sagda ändamål.

I sammanhang med räntekammarens indragning bör slutligen till fond- och stämpelbyrån öfverflyttas räntekammarens hittills varande skyldighet att förvara alla originaldokument, skuldförbindelser, löftesskrifter, obligationer

eller andra säkerhetshandlingar och effekter, som Statskontoret i berörda afseende låter till byrån öfverlemna; och anser komitén i fråga varande handlingar böra förvaras under gemensam ansvarighet af byråchefen, en å byrån anställd tjänsteman samt sekreteraren och ombudsmannen, hvilka därför böra innehafva hvar sin nyckel till de tre olika lås, under hvilka handlingarna böra förvaras.

Hittills har fond- och revisionskontoret, utom hvad ofvan blifvit omförmäldt, ålegat att granska de från länen ingående redogörelserna öfver den allmänna beivlingen samt att deröfver upprätta sammandrag. Då emellertid detta arbete icke eger någon gemenskap med de öfriga göromål komitén ansett böra tillhöra fond- och stämpelbyrån men deremot eger ett närmare sammanhang med Riksbokslutsbyråns uppdrag, synes berörda åliggande böra åt sistnämnda byrå öfverlemnas.

Den för närvarande å fond- och revisionskontoret anställda personal utgöres af en kamererare, en kammarförvandt, en bokhållare och två kammarskrifvare. Den förstnämdes göromål skulle, enligt hvad förut föreslagits, uppdragas åt en byråchef, hvilken derjemte borde öfvertaga dels skyldigheten att föredraga byrån rörande ärenden, dels en väsentlig del af advokatfiskalens åligganden, hvarjemte det synes ändamålsenligt, att denne embetsman får sig uppdraget att föra förteckningar öfver fondernas säkerhetshandlingar och andra till byrån öfverlemnade värdepapper och depositioner, hvilka förteckningar hittills skolat föras af bokhållaren.

Hvad det i öfrigt å byrån förekommande arbetet beträffar, så och då kammarförvandtens väsentligaste åligganden skulle öfverflyttas till inkomst- och utgiftsbyrån; då bokföringen hvad fonderna angår blefve, om dessa komme att förvaltas enligt de af komitén angifna grunder, betydligt förenklad; då särskild diariiföring icke skulle å byrån förekomma och då renskrifning icke vidare besörjdes af ordinarie tjänstemän, tror sig komitén kunna antaga att, förutom stämpelpapperskassören, som har sina särskildt begränsade göromål, allenast ännu en ordinarie tjänsteman skulle blifva der behöflig, under förutsättning likväl, att erforderliga medel anvisades till godtgörelse åt en å byrån anställd amanuens.

Komitén hemställer alltså,

att den ständiga personalen å fond- och stämpelbyrån, förutom byråchefen, bestämmes till en revisor och bokhållare samt en stämpelpapperskassör, hvarjemte medel böra anvisas till aflönande af en amanuens derstädes;

att chefen å denna byrå bör, jemte skyldigheten att föredraga de till byrån hörande ärenden, åligga tillsyn öfver och ansvarighet för göromålens handläggning enligt den för tjänstemännen fastställda fördelning; — föra för-

teckningar öfver fondernas säkerhetshandlingar och andra till byrån aflemnade värdehandlingar och depositioner, öfver aflemnade förbindelser för odlingslån, öfver uppborrdsmäns och stämpelpappersförsäljningsmäns löftesskrifter, samt öfver förbindelser med tillhörande borgensskrifter för erläggande af bevillning för testamenten, gåfvor och fideikommiss; — tillse att sådan bevillning varder erlagd eller borgen därför stäld; — öfvervaka att afgifna förbindelser bibehållas vid gällande kraft och att kronans säkerhet icke förminskas samt att kapital- och räntebetalningar i behörig tid verkställas; — iakttaga när utlottning af fonderna tillhöriga obligationer eger rum; — i behörig tid göra anmälan om placering af inflytande räntemedel och andra intäkter; — draga försorg om anskaffning af erforderliga anvisningsblanketter och dem förvara samt ansvara för utskrifningen af anvisningar; — dagligen tillika med chefen å inkomst- och utgiftsbyrån verkställa inventering af de under kassörens vård befintliga anvisningarna; — samt innehafva en af de nycklar, under hvilka säkerhets- och värdehandlingarna m. m. förvaras;

att revisorn och bokhållaren skall föra och upprätta erforderliga räkenskaper för fonderna, liqidbok öfver odlingslånen, räkning öfver stämpelpappersförrådet samt årlig generalräkning öfver stämpelpapperskassörens och försäljningsmännens i hufvudstaden redogörelser, ävensom lista öfver anmälanden om stämpling af vaxblanketter; — vid de å byrån förekommande inventeringar upprätta inventeringsinstrument; — uppgöra uträkningar för odlingslåns återbetalning; — utöfva kontroll öfver stämpelpappersuppbordden; — granska makuleradt stämpelpapper, som till utbyte eller afskrifning inlemnas af stämpelpappersredogörare i hufvudstaden; — afgifva infordrade utlåtanden och uträkningar; — samt innehafva en af de nycklar, under hvilka befintliga säkerhets- och värdehandlingar m. m. förvaras; samt

att stämpelpapperskassören, med bibehållande i öfrigt af sina nuvarande åligganden, må ega att omhänderhafva och disponera de medel, som anvisas till bestridande af smärre utgifter för stämpelpappersförrådet.

I riksbokslutskontoret äro, utom kamereraren, för närvarande anstälde en kammarförvandt, en bokhållare och fyra kammarskrifvare. Då komitén föreslår, att kamereraren å detta kontor skall utbytas mot en byråchef, med skyldighet att föredraga riksbokslutet rörande mål äfvensom att fullgöra alla de viktiga göromål, som nu tillhöra kamereraren, har komitén icke förbisett, att dessa senare arbeten komma att hufvudsakligen sysselsätta denne byråchef, och att föredragningsskyldigheten, åtminstone tills vidare, mindre skall taga hans tid i anspråk, än hvad förhållandet måste blifva med de två öfrige byråcheferne; men antalet af mål, som skola föredragas, är icke alltid det förnämsta kännetecknet på behovet och vigten af en ledamotsplats. Den olika beskaffenheten af de ärenden, som förekomma å Statskontorets tre byråer, och de olika specialkunskaper, som erfordras för behandlingen af dessa ärenden, betinga nemligen, såsom komitén vid behandlingen af frågan om verkets organisation antyd, följdriktigt behovet af en särskild föredragande för hvardera byrån, ehuru byråcheferne komme att i olika mån deraf sysselsättas. Under det de löpande ärendenas mängd måste för chefen å inkomst- och utgiftsbyrån hafva till följd, att denne under en stor del af hvarje förmiddag blir upptagen af föredragningen och mindre får sysselsätta sig med de egentliga byråarbetena, tillåter deremot ett jämförelsevis färre, men ändock ganska betydligt, antal föredragningsärenden chefen å fond- och stämpelbyrån att mera egna sig åt de ansvarsfulla göromål honom såsom byråchef i öfrigt åligga, och för chefen å riksbokslutsbyrån blir slutligen föredragningsskyldigheten, om man endast betraktar dess omfattning, en bisak i förhållande till byråarbetet, men likväl ett åliggande, hvars uppfyllande kräfver en så fullständig kännedom i fråga om de ärenden, som å byrån förekomma, att detsamma svårigen kan förutsättas i lika tillfredsställande mått hos någon annan än den, som under en längre tid handlagt byråns arbeten. Dessutom tillåter sig komitén fästa uppmärksamheten derå, att, i händelse det i flera hänseenden förändrade redogörelsesätt, hvilket i fråga om länsräkenskaperna nyligen blifvit af Landstatskomitén i underdånighet föreslaget, kommer att tillämpas, föredragningsskyldigheten för chefen å riksbokslutskontoret utan tvifvel kommer att i väsentlig mån ökas, så att vissa af de arbeten, hvilka under nuvarande förhållanden kunna af honom fullgöras, i sådant fall måste af hans biträden utföras.

Hvad beträffar den nu å riksbokslutskontoret i öfrigt anställda personal, har kammarförvandten eller den vanligen s. k. statsbokhållaren sitt särskildt begränsade område uti skyldigheten att upprätta och komplettera den s. k. statsliggaren, innehållande specifika stater för alla utgiftsanslag, efter deras ordning i riksstaten, att upprätta särskilda stater för de utgifter, som länsstyrelserna ega från ränterien bestrida, äfvensom att afgifva yttranden och utredningar rörande stater och utgiftsanslag.

För det egentliga bokslutsarbetet äro, utom kamereraren, en bokhållare och fyra kammarskrifvare för närvarande att påräkna. Det arbete, som af desse fordras, är likväl af den beskaffenhet att, under det vissa tider af året icke blott desse tjänstemän äro fullt sysselsatte, utan jemväl extra biträden måste anlitas, lemna deremot under andra tider göromålen med bokslutet icke full sysselsättning åt mera än en del af personalen. Komitén har därför trott, att den för sagda arbete afsedda, ordinarie personalen bör, under nu bestående förhållanden, inskränkas till två bokhållare, eller det antal, som kan anses ständigt behöfligt, och att under de månader af året, då förstärkta arbetskrafter erfordras, sådana böra beredas genom anställande af e. o. tjänstemän med arvoden i förhållande till det mer eller mindre trägna arbete, som af dem fordras, alltid likväl under förutsättning att, derest byrån, genom ändrade bestämmelser i afseende å länsräkenskapernas afgifvande, skulle få sig ålagda andra eller vidlyftigare göromål än hittills, den ordinarie personalen i sammanhang dermed måste förökas. Tillika må här erinras, att komitén vid behandlingen af frågan om fond- och stämpelbyrån föreslagit, det granskningen af inkommande redogörelser öfver allmänna bevillningen samt upprättandet af sammandrag af desamma må öfverflyttas till riksbokslutsbyrån.

Komitén hemställer alltså,

att chefen å riksbokslutsbyrån skall, jemte skyldigheten att föredraga byrån rörande ärenden, öfvertaga alla de åligganden, som nu tillhöra kamereraren å riksbokslutskontoret, äfvensom ärenden rörande allmänna bevillningen;

att den ordinarie personalen å riksbokslutsbyrån i öfrigt bestämmes till tre bokhållare; samt

att medel afses till aflönande af tillräckligt antal amanuenser och extra biträden under de tider, då förstärkta arbetskrafter å byrån erfordras.

*Fullmakt å
tjenstegrad.*

Under åberopande af de skäl komitén i sina förut afgifna utlåtanden anfört i fråga om utfärdande af fullmakt för vissa af Hofrätternas och Kammarkollegii tjänstemän å tjenstegrad och icke å viss tjänst, får komitén, beträffande de tjänstemän inom Statskontoret, hvilka äro att hänföra till den blifvande första tjenstegraden, nemligen notarie, registrator, revisörer och bokhållare, bokhållare, kassör samt stämpelpapperskassör, tillstyrka,

att nämnda tjänster må tillsättas på det sätt, att fullmakt utfärdas endast å befattning inom första tjenstegraden,

med Statskontoret förbehållen rätt att anställa fullmakts-innehafvaren till tjänstgöring tills vidare antingen såsom notarie, registrator, revisor och bokhållare, bokhållare, kassör eller stämpelpapperskassör; samt

att enahanda rätt må tillkomma Statskontoret beträffande dem af dess nuvarande tjänstemän utaf motsvarande grad i den mån de öfvergå på den nya aflöningsstaten.

Den högst betydliga inskränknigen i antalet af Statskontorets tjänstemannapersonal, som följer af komiténs förslag, kan icke, såsom på flera ställen redan blifvit erinradt, ega rum, utan att medel anvisas till bekostande af arvoden åt amanuenser och andra e. o. tjänstemän, utan hvilkas biträde de ordinarie tjänstemännen icke skulle medhinna en mängd, visserligen i allmänhet enkla men likväl ofta tidsödande göromål, dem komitén ansett kunna bestridas på ett för statsverket mindre kostsamt sätt, än genom anställande af tjänstemän med fast aflöning. Sålunda kan ombudsmansbefattningen eller den i dess ställe provisoriskt inrättade advokatfiskalstjensten indragas endast under förutsättning att åt sekreteraren bestås ett biträde, som aflönas med ett arvode, afpassadt efter de sannolikt icke få göromål, som måste honom tilldelas i fall sekreterare- och ombudsmansbeställningarna, såsom komitén föreslagit, blifva förenade. För registratorn är äfven för framtiden en ständig amanuens oundgängligen behöflig för bestridandet af aktuariegöromålen, likasom han ock torde blifva i behof af något biträde till lättnad uti det efter komiténs förslag mera än hittills trängna arbetet med diariiföring och registrering. Det inskränkta antalet tjänstemän å inkomst- och utgiftsbyrån samt å fond- och stämpelbyrån gör det utan tvifvel nödvändigt att genom högre arvoden söka vid dessa byråar fästa yngre tjänstemän, hvilkas biträde komme att erfordras året om, och hvad beträffar riksbokslutsbyrån, är personalen derstädes föreslagen under förutsättning att extra biträden skola utföra en icke ringa del af der förekommande arbeten. Till godtgörelse åt dessa amanuenser, hvilka Statskontoret bör ega antaga för år eller annan bestämd tid eller för något visst arbete, torde icke, så vidt något verksamt biträde af dem skall kunna förväntas, böra beräknas lägre arvoden än dem komitén förslagsvis afsett för amanuenser vid Hofrätterna, nemligen 1,200 å 800 kronor om året för hvardera, eller, emedan arvodena skulle blifva lika många af det ena och andra utaf dessa belopp, i medeltal 1,000 kronor. Då, såsom nyss blifvit anfördt, för sekreteraren, för registratorn, för inkomst- och utgiftsbyrån samt för fond- och stämpelbyrån erfordras särskilda amanuenser och å riksbokslutsbyrån torde

*Amanuenser,
vikariat, ren-
skrifning m. m.*

böra anställas minst två sådana biträden, skulle behövas sex amanuensarvoden och följaktligen ett anslag af omkring 6,000 kronor.

Under semester kommer ersättning för vikariat att utgå endast till den e. o. tjänsteman, som förordnas att bestrida tjänst i lägsta tjänstegraden, enär ordinarie tjänsteman bör vara skyldig att under semestervikariat utan särskild godtgörelse bestrida den tjänst, hvartill han förordnas, och då sammanlagda tiden af samtliga embets- och tjänstemäns årliga semester utgör 19 $\frac{1}{2}$ månader, komma ersättningarna åt vikarier för samma tid, beräknade efter ett belopp af 1,200 kronor i tjänstgöringspenningar för första tjänstegraden, att uppgå till 1,950 kronor. Under sjukdomsförfall, då hvarje embets- och tjänsteman samt vaktbetjent bör under en månad årligen få åtnjuta sina tjänstgöringspenningar oafkortade och vikarien godtgöras med ett mot tjänstgöringspenningarne svarande belopp, skulle vikariatsersättningen för året utgöra 2,175 kronor, af hvilken summa dock i vanliga fall endast ett mindre belopp torde komma att utgå, som här förslagsvis beräknas till hälften eller omkring 1,050 kronor; hvadan alltså för vikariatsersättningar må kunna antagas årligen erfordras omkring 3,000 kronor.

För utskrifning af statsverkets specialutgiftsstatser och länsstaterna, hvilka upprättas hvart tredje år och under mellantiden hållas fullständiga genom supplement, måste redan nu, enligt hvad komitén inhemtat, renskrifningsbiträde anlitas för en kostnad i årligt medeltal af omkring 700 kronor, högre under de år staterna upprättas och lägre under de mellanliggande åren. Vidare komma medel att erfordras till renskrifning å kansliet och byråarne i sammanhang med tillämpningen af grundsatsen att ordinarie tjänstemän icke skola användas till renskrifningsarbete; och tror sig komitén kunna beräkna hela den årliga kostnaden för renskrifning hos Statskontoret till omkring 1,500 kronor.

För öfrigt torde, utom aflöning åt de mera fast anställda amanuenserne, hvilkas biträde alltid måste vara att påräkna för fullgörande af en del af det arbete, som hittills blifvit af ordinarie tjänstemän utfördt, medel böra finnas till godtgörelse åt andra e. o. tjänstemän, hvilka mera tillfälligt tagas i anspråk, äfvensom åt e. o. vaktbetjente. För detta ändamål har hittills utgått ett belopp af 4,000 kronor. Ehuru icke med någon grad af visshet kan beräknas, huru stort belopp, som för framtiden blir erforderligt för detta ändamål, är det dock antagligt att icke en så hög summa som den nyssnämnda behöfver därför upptagas, i synnerhet som de e. o. tjänstemännen efter den nya regleringen oftare, än nu är fallet, kunna påräkna förordnanden under vikariat, för hvilka s. k. flitpenningar, utöfver vikariatsersättningen, icke komme att utgå, samt, derest utgifterna till ammanuensarvoden, för vikariat och renskrifning icke stiga till ofvan beräknade belopp, uppkommande besparingar böra kunna användas till flitpenningar, i följd hvaraf komitén anser, vid be-

räkningens fullföljande, behovet af sistnämnda slags medel kunna antagas utgöra 1,500 kronor.

Vidhållande i öfrigt den åsigt, som af komitén förut i liknande fall uttalats, att anslagen för ofvan angifna behof bära under gemensam titel uppföras i embetsverkets stat, hemställer komitén, med stöd af de gjorda beräkningarna,

att ett årligt anslag af 12,000 kronor ställes till Statskontorets förfogande att användas till arvoden åt amanuenser, vikariatsersättningar, renskrifningskostnader samt flitpenningar åt e. o. tjänstemän och betjente.

Den hos Statskontoret för närvarande anställda vaktmästarepersonalen utgöres af en förste vaktmästare och åtta vaktmästare. Enär två af desse senare hufvudsakligen varit sysselsatta för räntekammarens räkning och sagda afdelning af Statskontoret enligt komiténs förslag kommer att försvinna, följer deraf att jemväl två vaktmästaretjänster kunna indragas, hvaremot öfriga föreslagna ändringar i Statskontorets organisation icke lära minska behovet af vaktbetjening. — I likhet med förhållandet inom de flesta öfriga förvaltande verk ingå bland vaktbetjeningens inkomster af tjänsten jemväl sigillpenningar, ehuru till ganska ringa belopp; och bära dessa, i öfverensstämmelse med den af komitén omfattade meningen om sportlers indragande till statsverket, jemväl för Statskontorets vaktbetjente upphöra. — Komitén får alltså föreslå,

Vaktbetjening.

att vaktbetjeningens antal vid Statskontoret bestämmes till en förste vaktmästare och sex vaktmästare; samt att vaktbetjeningens inkomst af sigillpenningar försvinner.

Statskontorets nuvarande personal utgöres af 35 embets- och tjänstemän samt 9 vaktmästare, tillsammans 44 personer. Med den organisation af verket och den anordning af göromålen inom detsamma, som komitén i det föregående föreslagit, skulle personalen minskas med 20, nemligen 18 tjänstemän och 2 vaktmästare, så att det återstående antalet komme att utgöra 17 embets- och tjänstemän samt 7 vaktmästare.

Stat.

Hvad beträffar aflöningen för denna personal, har komitén, då likhet i detta hänseende bör ega rum mellan de inom olika verk anställda embets- och tjänstemän samt betjente, som innehafva med hvarandra jemförliga be-

fattningar, funnit sig böra för Statskontorets personal föreslå enahanda aflöningsbelopp, som för Kammarkollegii blifvit ifrågasatta, likväl med den jemkning, att stämpelpapperskassören ansetts böra beredas någon särskild förmån utöfver hvad som för öfrige tjänstemän af första tjänstegraden skulle bestås. Innehafvaren af denna befattning åtnjuter redan nu i lön enligt ordinarie stat 3,000 kronor, således icke obetydligt mera än hvad för tjänstemän inom hittills varande andra graden varit anvisadt, och beskaffenheten af hans tjänst gör det äfven billigt, att en dylik olikhet kommer att fortfara. Då det emellertid synes ändamålsenligt, att lönen och följaktligen äfven pensionen likasom också tjänstgöringspenningarne bestämmas till enahanda belopp för alla tjänstemännen inom samma grad, har komitén ansett den för i fråga varande tjänst erforderliga förbättring i vilkor böra ega rum i form af missräkningspenningar, hvilka skulle tillfalla den, som tjänsten förrättade. I öfverensstämmelse härmed hemställer komitén,

att aflöningen för Statskontorets embets- och tjänstemän samt betjente må bestämmas till enahanda belopp, som för motsvarande befattningar hos Kammarkollegium blifvit föreslagna, dock att för stämpelpapperskassören må i staten uppföras ett särskildt arvode af 500 kronor årligen under namn af missräkningspenningar, att åtnjutas af den, som tjänsten förrättar.

Då enligt den för Statskontoret nu gällande stat finnes, på sätt bilagan Litt. F närmare utvisar, anslaget ett belopp, inberäknadt beviljade dyrtidstillägg, af Kronor 117,300: —
 men den af komitén föreslagna, härhos under Litt. G,
 bifogade stat slutar på ,, 85,700: —
 understiger sistnämnda stat alltså den förra med Kronor 31,600: —

Det för aflöning åt embetsverket erforderliga beloppet kommer likväl att något öfverstiga förut angifna summa i följd af den genom ålder i tjänsten betingade högre aflöning, hvilken skulle kunna tillgodokomma vissa bland personalen, som erhöle aflöning enligt ny stat med bibehållande af motsvarande grad och därför egde tillgodoräkna sig den tid, som förflutit från deras tillträdande af tjänst inom graden; men beloppet af denna aflöningsförhöjning kan för närvarande icke beräknas. De medel, som för ålders-tillägg erfordras, torde, jemte de ålderstillägg, som för öfriga under Finansdepartementet hörande verk blifva erforderliga, böra såsom förslagsanslag under riksstatens sjunde hufvudtitel uppföras.

Den fullständiga ombildning af Statskontoret komitéen af anförda skäl funnit sig böra föreslå och hvarigenom en, såsom det visat sig, högst betydlig inskränkning af så väl arbetskrafter som utgifter till aflöning kunnat vinnas, skulle likväl icke kunna sättas i verket förr än efter en längre tid, om dess genomförande gjordes beroende af afgangen bland de embets- och tjänstemän, som enligt den nya organisationen blifva öfvertalige. Om komitéens nu framställda förslag vinner nådigt bifall, torde det alltså blifva nödigt att söka undanröjda hindren för dess genomförande genom anvisande af erforderliga medel för öfverflyttning till allmänna indragningsstaten af vissa tjänstemän, hvilkas befattningar enligt den nya organisationen blefve obehöfliga. Då emellertid flera befattningar hos Statskontoret för närvarande äro tillsatta endast medelst förordnanden, tror sig komitéen kunna antaga, att den utgift en dylik öfverflyttning skulle förorsaka statsverket komme att motsvaras af den besparing, som i förhållande till nuvarande kostnader för Statskontoret skulle genom den nya aflöningsstaten åstadkommas; men då härmed sammanhängande omständigheter torde böra blifva föremål för en särskild undersökning, som ligger utanför det åt komitéen lemnade uppdrag, har komitéen härigenom endast velat å ämnet fästa Eders Kongl. Maj:ts nådiga uppmärksamhet.

*Öfvergången
till den nya
staten.*

Då det skulle kunna inträffa, att så väl i Kammarkolleg'um som i Statskontoret vissa tjänstemän funne sig förhindrade att ingå på den nya staten af det skäl att, med tillämpning af de föreslagna grunderna för aflöningsfördelning i lön och tjänstgöringspenningar, den blifvande pensionen kunde komma att uppgå till lägre belopp än dem genom nu gällande stadganden är tillförsäkradt, ehuru aflöningen i det hela blefve större, finner sig komitéen, för underlättande af öfvergången till den nya staten, böra, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med syftningen af Statskontorets uti betänkandet den 15 November 1873 i detta hänseende framställda förslag, förorda,

att de Kammarkollegii eller Statskontorets tjänstemän, som erhålla aflöning enligt ny stat, må, derest och så länge de sådant önska, bibehållas vid den pensionsrätt de nu innehafva.

Genom nådig remiss den 25 sistlidne Oktober har komitéen erhållit del af Statskontorets den 12 Juli innevarande år aflåtna underdåniga skrifvelse med förslag till reglemente för de under embetsverkets förvaltning ställda fonder och kassor, jemte åtskilliga till samma förslag hörande handlingar, i äudamål

att af komitén tagas i öfvervägande vid uppgörandet af förslag till stat för Statskontoret; och får komitén, med återställande af de remitterade handlingarna, underdånigast anmäla, att komitén anser sagda reglemente, om det samma vinner nådigt godkännande, icke lägga hinder i vägen för fondförvaltningens ordnande enligt de grunder komitén i det föregående förordat.

Statskontorets till komitén öfverlemnade underdåniga skrifvelse den 15 November 1873 med förslag till nya aflöningsstater för detta embetsverk samt Mynt- och kontrollverken varder jemväl, sedan komitén låtit af det samma, i hvad den rörer sistnämnda verk, taga ett transsumt för att vara att tillgå vid handläggandet af frågan om lönereglering för samma verk, härhos i underdånighet återlemnadt.

Komitén framhärdar med djupaste vördnad, trohet och nit,

Stormäktigste Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåtar,

O. F. af SILLÉN.

ERIK LJUNGSTEDT.

C. GERLE.

O. R. HAMMAR.

LISS OL. LARSSON.

Anton Granlund.

Stockholm den 11 November 1875.

Litt. A.

Qvittenslista för den 2 Januari 1876.

Anvisningens		Hufvudtitel och anslag enligt riksstat.	Anvisningen utstald till	Anvisningens belopp.		Qvitteras af	
datum.	N:o.			Kronor.	ö.		
1875, Dec.	31	4,860	VIII. 42	N. N.	1,000	—	N. N.
" "	"	4,865	VI. 35	N. N.	90	—	N. N.
1876, Jan.	2	4	VI. 36	N. N.	160	—	N. N.
" "	"	2	VI. 18	N. N.	180	—	N. N.
" "	"	5	II. 16	N. N.	75	—	N. N.
" "	"	1	VIII. 32	N. N.	60	—	N. N.
Summa					1,565	—	

Anvisningar år 1877.

Ser. A. N:o 1.

²₁ för N. N. 102 50

Undert.

N. N.

N. N.

Utgiftsboken sid. 25.

Kongl. Statskontorets anvisning å Riksbanken.

Ser. A.

N:o 1.

102,50 kr.

Sveriges Riksbank behagade för Statskontorets räkning till sedelhafvaren
utbetala

Ett hundra två kronor 50 öre.

Stockholm den 2 Januari 1877.

N. N.

VII. 15 a för N. N.

N. N.

Annot. N. N.

Ser. A. N:o 2.

²₁ för Sundhetskolligium 100,000

Undert.

N. N.

N. N.

Utgiftsboken sid. 76.

Kongl. Statskontorets anvisning å Riksbanken.

Ser. A.

N:o 2.

100,000 kr.

Sveriges Riksbank behagade för Statskontorets räkning till sedelhafvaren
utbetala

Ett hundra tusen kronor.

Stockholm den 2 Januari 1877.

N. N.

VIII. 22. Att öfverföras till Sundhetskolligium räkning i Riksbanken.

N. N.

Annot. N. N.

Ser. A. N:o 3.

för länsstyrelsen i N. 60,000

Undert.

N. N.

N. N.

Utgiftsboken sid. 201.

Kongl. Statskontorets anvisning å Riksbanken.

Ser. A.

N:o 3.

60,000 kr.

Sveriges Riksbank behagade för Statskontorets räkning till sedelhafvaren
utbetala

Sextio tusen kronor.

Stockholm den 2 Januari 1877.

N. N.

Kassaförstärkning till länsstyrelsen i N.

N. N.

Annot. N. N.

Kongl. Statskontorets anvisning å Riksbanken.

Ser. A.

N:o 4.

kr.

Sveriges Riksbank behagade för Statskontorets räkning till sedelhafvaren
utbetala

Stockholm den

Annot.

Litt. C.

Kassaräkning för år 1876. (Genom Riksbanken.)

Qvittensets		Levereringen verkstild af	Banko-	Kronor.	ö.	Utbetal-	Kronor.	ö.
Datum.	N:o.		attestent.					
Jan.	2	Fordran hos Riks-		2,000,000		Jan.	2	Utlemnade anvisningar, enligt
		banken $\frac{31}{12}$ 75.						bilagda qvittenslista
"	"	N. N.	$\frac{1060}{1875}$	50				1,565
"	"	N. N.	1	100		"	"	Fordran i Riksbanken.
"	"	N. N.	5	400				1,999,435
"	"	N. N.	4	300				
"	"	N. N.	2	150				
Summa				2,001,000		Summa 2,001,000		

Litt. D.

Emottagna anvisningar.

Utlemnade anvisningar.

Anvisningens		Hufvudtitel och anslag enligt riksstat.	Anvisningen utställd till	Kronor.	ö.			Kronor.	ö.	
Datum.	N:o.									
Jan.	2		Balans fr. d. $\frac{31}{12}$ 1875:			Jan.	2	Enligt kvittenslistan för dagen	1,565	—
			N:is 4,860 & 4,865, till-							
			sammans	1,090	—	„	„	Balans till den $\frac{3}{1}$: N:o 3	280	—
„	„	1 VIII. 32	N. N.	60	—					
„	„	2 VI. 18	N. N.	180	—					
„	„	3 VIII. 15 c.	N. N.	280	—					
„	„	4 VI. 36	N. N.	160	—					
„	„	5 II. 16	N. N.	75	—					
			Summa	1,845	—			Summa	1,845	—
„	3		Balans fr. d. $\frac{2}{1}$: N:o 3	280	—					
			o. s. v.							

Litt. E.

T a b e l l
 åberopad i komiténs förslag angående
 pensioneringen.

V i d			erhålles af hel pension.
lefnadsår	tjenstår	eller samman- lagda lefnads- och tjenstår	
55	30	85	0,36
56	30	86	0,39
		87	0,39
57	31	88	0,43
58	31	89	0,47
		90	0,47
59	32	91	0,52
60	32	92	0,57
		93	0,57
61	33	94	0,63
62	33	95	0,71
		96	0,71
63	34	97	0,79
64	34	98	0,89
	35	99	0,89

Litt. F.

Lönebelopp för
Statskontoret,
 enligt gällande stat och Riksdagens skrivelse den 18 Maj 1874,
 för år 1875.

	Löner och	Dyrtids-	Summa.
	arvoden.	tillägg.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.
1 President	9,000	1,000	10,000
1 Statskommissarie	5,000	1,000	6,000
1 dito	5,000	1,000	6,000
1 dito	4,500	900	5,400
1 Sekreterare	3,500	700	4,200
1 Registrator och aktuarie	2,500	500	3,000
1 Kanslist hos aktuarien	1,000	200	1,200
1 dito	1,400	280	1,680
2 dito	2,800	560	3,360
1 Advokatfiskal	3,500	700	4,200
1 Kongl. Räntmästare	5,000	1,000	6,000
1 dito	5,000	1,000	6,000
1 Kamererare	3,500	700	4,200
2 dito	7,000	1,400	8,400
1 Kammarförvandt	2,200	440	2,640
1 dito	2,200	440	2,640
1 Bokhållare	2,200	440	2,640
3 dito	6,600	1,320	7,920
1 Kassör	3,000	600	3,600
1 Kammarskrifvare	1,600	320	1,920
5 dito	8,000	1,600	9,600
1 dito	1,000	200	1,200
5 dito	5,000	1,000	6,000
1 Förste Vaktmästare	700	—	700
1 Vaktmästare	600	—	600
7 dito	4,200	—	4,200
Till gratifikationer och arvoden åt extra biträden ..	4,000	—	4,000
Summa	100,000	17,300	117,300

Litt. G.

Förslag till
Stat
 för Statskontoret, att tillämpas från och med år 1877.

	Lön. Kronor.	Tjenstgöringspennin- gar. Kronor.	Misräk- nings- pennin- gar. Kronor.	Summa. Kronor.	
1 President	7,600	2,400	—	10,000	Efter 5 års tjenstgöring inom graden kunna tjenstgöringspenningarne höjas med 600 kronor.
1 Byråchef	4,600	1,800	—	6,400	
2 Byråchefer	9,200	3,600	—	12,800	
1 Sekreterare och ombudsman	3,000	1,500	—	4,500	Efter 5 års tjenstgöring inom graden kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor.
1 Tjensteman af första tjenste- graden (Stämpelpapperskassör)	1,600	1,200	500	3,300	
1 D:o	1,600	1,200	—	2,800	
10 Tjenstemän af första tjenste- graden	16,000	12,000	—	28,000	
Anslag till amanuenser, vikariat, renskrifning samt flitpen- ningar	—	—	—	12,000	
1 Förste vaktmästare	800	300	—	1,100	Efter 5 års tjenstgöring kan lönen höjas med 100 kronor.
1 Vaktmästare	500	300	—	800	
5 D:o	2,500	1,500	—	4,000	
Summa	—	—	—	85,700	

Särskilda meningar af:

1:o. *O. F. af Sillén:*

Det af komitén afgifna förslag till löneroglering m. m. för Statskontoret innefattar flere väsentliga förändringar i verkets nuvarande organisation och afviker i många fall från det förslag i nämnda afseende, som, efter nådig befallning, den 15 November 1873 af Statskontoret till Kongl. Maj:t afgafs. I det hänseendet har dock komitén anmärkt, att det Statskontoret meddelade uppdrag var inskränkt till frågan om ny löneroglering för verket jemte indragning af tjenster derstädes i så måtto, att hvarje tjensteman, emot åtnjutande af förbättrad aflöning, finge af sin befattning full sysselsättning, men att deremot det komitén gifna uppdrag var mera vidsträckt och lemnade komitén fritt att jemväl taga grunderne för verkets organisation i öfvervägande.

Denna komiténs tolkning af det senare uppdraget har jag icke, åtminstone i den utsträckning, densamma i tillämpningen erhållit, kunnat dela, helst den, såsom mig synes, står i strid med den åsigt härutinnan, som af den ursprungliga komitén, i hvilken jag såsom ledamot deltog, uttalades i dess underdåniga betänkande angående löneroglering m. m. för Kammarkollegium, sidorna 7 och 8. Min skiljaktiga uppfattning deraf afser hufvudsakligen komiténs förslag, att Statskontorets kollegiala förvaltningsform, med undantag dock för en del ärenden, skulle upphöra. Då emellertid komiténs flertal funnit sig befogadt att taga denna fråga i öfvervägande, har äfven jag varit skyldig att deruti yttra min tanka och får härvid gifva tillkänna, att, ehuru Statskontoret omfattar förvaltningen af statskassan för hela riket, hvilket förhållande af 1859 års komité anfördes såsom ett hufvudskäl för kollegialformens bibehållande, samt detta embetsverk fortfarande måste betraktas såsom en öfverstyrelse i frågor rörande uppbörds- och redogörelseverket, jag likväl anser dessa omständigheter icke nödvändigöora ärendenas kollegiala behandling, utan föreställer jag mig, lika med komitén, att detta behandlingssätt, åtminstone för de löpande ärendena, utan olägenhet kan upphöra. Denna fråga synes mig dock vara af den vigt, att den förtjenar eu mer omfattande utredning, än den komiténs förslag innehåller.

Den vid flere särskilta tillfällen åberopade och äfven af Statskontoret vid afgifvande af dess ofvanomförmälta underdåniga förslag anförda allmänna grundsats, att pröfningsåtgärder borde underkastas fleres samfälda behandling men verkställighetsåtgärder åter öfverlemnas åt en enda ansvarig chef, uttalades redan af det vid 1823 års Riksdag för reglering af Rikets styrelseverk tillsatta särskilta Utskott, hvilket, beträffande frågan om Statskontorets förvaltningsform, yttrade den mening, att detta embetsverks åliggande innefattade hufvudsakligen verkställighetsåtgärder och derföre borde,

såsom ock genom då gällande instruktion för verket af den 26 Juni 1720 var föreskrifvet, öfverlemnas åt en ensamt beslutande chef, men att deremot s. k. pleniärenden borde kollegialt behandlas.

Skilnaden mellan pröfnings- och verkställighetsåtgärder är dock i många fall svår att bestämma, och något uttalande i det hänseendet från Riksdagens sida har, mig veterligen, icke förekommit vid annat tillfälle än vid 1862—1863 års Riksdag, då Rikets Ständer, vid behandling af frågan om dåvarande Krigskollegii ombildning till en Arméförvaltning yttrade, att grundsatsen, det verkställighetsåtgärder borde öfverlemnas åt en person under egen ansvarighet utgjorde endast en underordnad del af en än allmänare grundsats, som afsåge att skilja mellan styrelse och förvaltning och att ovilkorligen lemna den förra åt ett flertal samt att i afseende på den sednare anordna den myndighet, åt hvilken bestyret dermed uppdroges, antingen med ett flertal lika berättigade ledamöter eller med en ensamt beslutande chef, allt eftersom förvaltningen hufvudsakligen berodde af tillämpningen antingen af allmänna författningar eller mera uteslutande af särskilt gifna föreskrifter samt att det endast vore, för sistnämnda fall, som ofvanberörde grundsats syntes ega full tillämpning.

Om dessa Riksdagens åsichter tillämpades vid bestämmandet af Statskontorets förvaltningsform, skulle alla enkla verkställighetsåtgärder, som grunda sig på särskilt gifna föreskrifter, såsom regeringens eller domaremaktens beslut, reglementen, taxor eller andra bestämda föreskrifter, komma att öfverlemnas åt en ensamt beslutande chef, och alla ärenden, som fordrade tillämpning af allmänna författningar, afgöras på fördelningar med beslutfört antal af tre personer.

Då det emedlertid är svårt, om ens möjligt, att i enlighet härmed uppdraga en bestämd gränsskilnad mellan sådana ärenden, som böra af embetschefen allena afgöras, och dem, som skulle kollegialt behandlas, helst äfven de enkla verkställighetsåtgärderne understundom kunna blifva beroende af en olika uppfattning af föreskrifternes innehåll och mening, då det ej kan bestridas, att någon tidsutdrägt, om än icke så afsevärd, som man i allmänhet föreställer sig, måste uppstå, om äfven enklare ärenden skulle underkastas samrådlig behandling, samt då det med de många kontroller, som förefinnas, icke bör befaras hvarken maktmissbruk eller minskning af Statens eller enskildes rätt och säkerhet, om beslutande myndigheten i dylika ärenden lägges i en persons hand, helst besluten böra föregås, der sådant erfordras, af vederbörande kontorstjenstemans utredning och i alla händelser af yttrande utaf den föredragande ledamoten, som, när beslutet derifrån afviker, äger till protokollet afgifva sin särskilda mening, tvekar jag icke biträda komiténs förslag, att i allmänhet den kollegiala formen för ärendenas behandling i Statskontoret må upphöra och denna förvaltningsform endast

bibehållas för sådana ärendens handläggning, hvilka äro såsom plenimål att anses.

Deremot kan jag icke instämma i komiténs förslag till ärendenas fördelning mellan de föredragande ledamöterna. Jag erkänner fördelen deraf, att i allmänhet ledamots- och kontorschefsbefattningarne uti en hand förenas, hvarigenom ärendena utan tvifvel vinna en enklare och skyndsammare behandling, men anser denna fördel kunna ernås genom en annan, i min tanka lämpligare anordning, än den komiténs förslag innefattar. Detta sednare förslag afser inrättandet af tre byråar för olika grupper af ärenden, nämligen en inkomst- och utgiftsbyrå, en fond- och stämpelbyrå och en bokslutsbyrå, hvardera med sin chef, den föredragande ledamoten. Genom en sådan anordning komme, i min tanka, ärendena att i hög grad ojemt mellan ledamöterna fördelas. Sålunda skulle chefen för fond- och stämpelbyrån erhålla väl ringa sysselsättning, i synnerhet om fondförvaltningen komme att förenklas på det sätt, komitén föreslagit. Ännu färre blefve de ärenden, hvilka chefen för bokslutsbyrån finge att föredraga, men dennes tid komme dock att fullt upptagas af de egentliga bokslutsgöromålen. Deremot skulle chefen för inkomst- och utgiftsbyrån på sin lott erhålla en större andel af ärendena, än som rimligtvis kan en person påläggas. Det synes mig dessutom vara nödvändigt, att kamereraretjensten i riksbokslutskontoret bibehålles och att dess innehafvare får odeladt ägna sin tid åt det viktiga och ansvarsfulla arbetet med sjelfva bokslutet, utan att derifrån dragas genom skyldigheten ej mindre att, utom egen föredragning, deltaga i pleniärendenas behandling än äfven att med sin uppmärksamhet följa Statskontorets öfriga ärenden, en fordran, som fortfarande bör ställas på en hvar af ledamöterna äfven efter den föreslagna förändringens genomförande, helst, enligt komiténs förslag, det under vissa förhållanden skulle åligga ledamoten att inträda i utöfning af presidentembetet.

Efter min föreställning skulle det af komitén med ofvanämnda anordning åsyftade ändamål vinnas på ett vida lämpligare sätt genom bibehållandet af den nuvarande arbetsfördelningen mellan ledamöterna, enligt hvilken en hvar af dem handlägger ärenden, hänförliga till vissa riksstatens hufvudtitlar.

På detta sätt kunna göromålen mellan ledamöterna rättvist fördelas och, om vid kommande statsregleringar förändringar inträffa, ledande till någon väsentlig tillökning eller minskning af de med de särskilda hufvudtitlarne följande ärenden, är det lätt att, efter omständigheterna, åvägabringa en jemkning i arbetsfördelningen. Denna lägger icke heller hinder i vägen för indragning af de begge kamereraretjensterne i kammar- samt fond- och revisionskontoren, der nu de aldra flesta ärendena undergå den förberedande handläggningen; och om dessa begge kontor sammanslås och der anställes

erforderligt antal bokhållare med en arbetsfördelning, afpassad efter ledamöternes, vinnes genom en sådan anordning samma mål, som med den föreslagna byråindelningen afsetts.

Vidare har jag icke i alla delar kunnat biträda komiténs förslag i fråga om sättet för Statskontorets liqvider. Hvad inbetalningarne till Statskontoret af verk och myndigheter eller personer i hufvudstaden angår, är någon förändring i nu gällande bestämmelser icke ifrågasatt; och emot en sådan afvikelse från den nuvarande ordningen för inbetalningar från landsorten, som komitén föreslagit, nämligen att medlen skulle insändas direkte till Riksbanken, i stället att, såsom nu sker, levereras till Räntekammaren för att genom dess försorg i banken insättas, kan jag så mycket mindre hafva något att erinra, som jag finner en sådan förändring fullt ändamålsenlig. Deremot kan jag icke instämma i förslaget, att Riksbanken skulle bemyndigas verkställa alla af Statskontoret beslutade utbetalningar. Detta förslag, hvilket, såsom uttryckligen angifves, är grundadt på den omständigheten, att en kontant kassa, äfven af högst begränsadt omfång, nödvändigt medför bibehållandet af en kassaafdelning inom Statskontoret och i sammanhang dermed stående uppbördsbestyr och kontroller, afser, att utbetalningar från Statskontoret skulle ske medelst anvisning på Riksbanken, hvilken anvisning, utfärdad för innehafvaren samt försedd med anteckning om den myndighet eller person, för hvilken den vore afsedd, samt om det anslag, hvarå vederbörande hade att afföra utgiften, skulle, derest beloppet borde i hufvudstaden utbetalas, utlemnas till vederbörande fordringsägare, emot qvitto å en lista, så uppställd, att densamma kunde användas såsom verifikation till Statskontorets kassaräkning, men, om penningarne borde till landsorten afsändas, öfverlemnas till Riksbanken för afsändningens besörjande. Häraf synes, att anvisningen väl skulle blifva af enahanda slag, som den assignation, hvilken för närvarande användes, men till innehållet derifrån i så måtto afvika, att den, till ledning för kassören vid utgiftens afförande i kassaräkningen, tillika komme att innefatta ungefär samma uppgifter, som inrymmas i nu begagnade utgiftsordres eller anordningar. Genom ett sådant utbyte af assignationen och anordningen emot en anvisning af det nya slaget skulle i sjelfva verket icke vinnas någon annan förenkling, än att denna anvisning icke komme att angifva de Kongl. Bref eller författningar, hvarpå utbetalningen sig grundade, äfvensom att antalet namnunderskrifter minskades, ty den åtgärd, hvilken komitén, såsom en ytterligare förenkling föreslagit, nämligen att anslaget skulle i anvisningen på angifvet sätt med nummer och littera efter riksstaten betecknas, bör i min tanka icke vidtagas, enär den lätt skulle leda till förvillelse i annotationerne samt dessutom den beteckning i riksstaten af nummer och littera för anslagen, hvilken borde föregå, otvifvelaktigt ofta komme, genom anvisandet af nya eller upp-

hörandet af redan beviljade anslag, att undergå förändring. I alla händelser blifver det nödvändigt, att kassören vid anvisningens emottagande tillika erhåller, för anteckning i kassaräkningen, en officiel uppgift om fordringsägarens namn och anslaget titel, vare sig att uppgiften lemnas i en handling, motsvarande den nuvarande anordningen, eller får en annan, tilläfventyrs enklare form. Men, äfven om komiténs förslag i nämnda hänseende ansåges vara af beskaffenhet att kunna antagas, bör dock efter min tanka förslaget icke godkännas i de delar, som afse, att hvarje utbetalningsorder eller anvisning skulle omfatta blott *en* utbetalningspost i stället att, såsom nu sker, när för likartade ändamål och från samma anslagstitel flere belopp till särskilda personer samtidigt skola utbetalas, t. ex. pensioner, arfvoden för komitéupdrag o. s. v., vanligen blott en anordning med tillhörande assignation å den sammanräknade summan utfärdas och de särskilda beloppen utbetalas till vederbörande emot qvitto å en anordningen bifogad qvittenslista, samt att äfven de personer, hvilka hade att hos Statskontoret fordra mindre belopp, skulle, i stället för att der omedelbart bekomma kontant likvid, åtnöja sig med en anvisning för att sedermera dermed vända sig åt annat håll för penningarnes lyftning. I det förra afseendet har komitén lemnat en uppgift å antalet af de under år 1874 utfärdade anordningar å Räntekammaren och dertill hörande assignationer samt antagit, att, efter införande af de förenklingar, komitén föreslagit, antalet anvisningar icke skulle komma att öfverstiga sammanräknade antalet af nu utgående anordningar och assignationer, men ehuru jag föreställer mig, att ett motsatt förhållande komme att inträffa, anser jag mig dock kunna förbigå denna omständighet, såsom varande af jembörelsevis mindre vigt. Deremot kan jag icke underlåta att fästa synnerlig uppmärksamhet å den af komitén jemväl erkända olägenhet, som skulle uppstå, om alla de enskilda personer, hvilka hos Statskontoret hade att fordra mindre belopp, skulle blifva nödsakade att besöka två särskilda ställen, innan de finge sina fordringar med kontanta medel liquiderade. Erfarenheten har nog samt visat den stora fördel, som i detta hänseende blifvit allmänheten beredd genom den Räntekammaren år 1872 gifna tillåtelse att af statsmedlen innehafva ett förskott att till inlösen af Statskontorets anordningar å smärre belopp användas. Härigenom har för fordringsägaren i de fleste fall blifvit möjligt att nära nog samtidigt med hans anmälan om beloppets utbekommande få lyfta penningarne, och det må väl antagas, att ett allmänt och utan tvifvel berättigadt missnöje skulle uppstå, i fall fordringsägaren, i stället för kontant, finge blott en anvisning, hvilken, om den först sent på middagen erhöles, ofta ej kunde samma dag utan först den följande i Riksbanken eller andra bankinrättningar till inlösen företes, och det är uppenbart, att en sådan omgång skulle blifva synnerligen obeqväm ej mindre för mängden åldrige pensionärer och andra personer,

som njuta understöd af extra utgiftsmedlen, än äfven för de många personer från landsorten, som, uppehållande sig i hufvudstaden på grund af särskilda uppdrag i egenskap af komitéledamöter, examenscensorer o. s. v., först efter arbetenas afslutande kunna anmäla sina fordringsanspråk men önska att, till undvikande af den med ett dröjsmål förknippade kostnad, genast till hemorten återvända.

Det är i betraktande af dessa förhållanden som jag anser en kassaafdelning inom Statskontoret fortfarande böra finnas. Deremot föreställer jag mig, att antalet af den nuvarande personalen kan väsentligen inskränkas. Jag antager härvid, att levereringar från landsorten till Statskontoret komme att verkställas icke, såsom nu sker, till Räntekammaren utan direkte till Riksbanken, i den ordning komitéen föreslagit; att utbetalningar från Statskontoret till allmänna verk och myndigheter i hufvudstaden samt äfven till enskilda personer derstädes, när jemförelsevis större utgifter ifrågakomma, äga rum medelst Statskontorets å Riksbanken utfärdade, å innehafvaren ställda anvisningar; att deremot utbetalningar till enskilda personer å smärre summor verkställas genom Statskontorets utgiftsordres till Räntekammaren och bestridas af dennas handkassa, hvilken från dess nuvarande belopp 5,000 kr. lämpligen torde böra höjas till 10,000 kronor; att denna kassa, efter behof, fylles genom nya anvisningar af Statskontoret å Riksbanken, ställda att betalas till Räntekammaren; att lika beskaffade anvisningar äfven utfärdas å å större summor, när dessa, såsom vid pensions- och andra liquider, skola i mindre poster från Räntekammaren utgifvas; att åter utbetalningar till myndigheter och personer i landsorten icke, på sätt nu i vissa fall sker, verkställas genom penningremisser utan alltid medelst en utgiftsordre, ställd å vederbörande Landtränteri, endast undantagandes de tillfällen, då för Landtränterierne uppstår behof af kassaförstärkning eller af vexling eller utbyte af mynt, samt att i dessa händelser penningeförsändningarne, såsom komitéen föreslagit, ombesörjas genom Riksbanken. Med en sådan anordning af Statskontorets penningeliquider anser jag Räntekammarens ordinarie tjänstemanpersonal kunna inskränkas till en kassör eller räntmästare, med i allmänhet samma skyldigheter och under enahanda kontroller, som i afseende å den af komitéen till anställning å inkomst- och utgiftsbyrån afsedde kassör äro föreslagne, dock med den skilnad, som betingas deraf, att, enligt mitt förslag, räntmästaren skulle innehafva kontant kassa för en del utgifters bestridande. Ett amanuensbiträde åt räntmästaren blifver emellertid af nöden, och torde medel till dess aflönande afses vid bestämmandet af anslaget till vikariatsersättningar m. m.

Hvad särskilt angår komiténs förslag, att anordningar å Landtränterikassorna icke vidare skulle utfärdas, hvilket komitéen ansett böra

undvikas, med förklarande, att den skrifvelse, som i hvarje fall måste från Statskontoret expedieras, i stället kunde innehålla uppdrag åt länsstyrelsen att låta verkställa den ifrågavarande utbetalningen, finner jag deremot det vara med den ställning, Statskassan innehar till dess filialafdelningar i landsorten, eller landtränterierne, bättre öfverensstämmande, att, såsom jag här ofvan antagit, det nuvarande anordningssättet bibehålles, hvaremot de skrivelser eller missiv, som nu bruka åtfölja anordningarne, i de fleste fall kunna upphöra och blott behöfva expedieras vid de tillfällen, då det blifver nödigt att lemna särskilda föreskrifter eller andra meddelanden, hvilka icke lämpligen böra i anordningen inrymmas. Det förra förfaringssättet komme i de talrika fall, då medel skola till domkapitlen, uppå deras requisitioner, utbetalas, att erfordra skrivelser både till dessa myndigheter och vederbörande länsstyrelser.

Beträffande diariiföringen i Statskontoret, har komitén föreslagit, att till verket ankommande Kongl. bref och Kongl. remisser icke skulle, såsom nu är fallet, antecknas i särskilda listor, som af sekreteraren föras, utan intagas i det diarium öfver s. k. allmänna mål, som det tillhör registratorn att föra, äfvensom att i detta diarium anteckningar måtte göras för hvarje ärende om dermed vidtagne åtgärder tillika med beslutens data. Vål kunde härvid anmärkas, att uti betänkandet angående Kammarkollegii reglering något ändringsförslag i detta hänseende icke framställdes, ehuru diariiföringen derstädes verkställes på enahanda sätt, som i Statskontoret följes, blott med den skilnad, att listorna öfver Kongl. bref och Kongl. remisser i Kammarkollegium föras af samme person, som håller det allmänna diarium, äfvensom att den nu föreslagna fullständigare formen för diariiföringen, med afseende å dermed åsyftade ändamål att från diariet omedelbart kunna erhålla nödiga upplysningar om ett ärendes ställning, obestriddigen är mer behöfligt i Kammarkollegium, hvarest diariet och ledamöternas departementslistor, från hvilka sednare sagde upplysningar kunna hemtas, ofta befinnas i särskilda lokaler, än i Statskontoret, der de alltid äro i samma rum att tillgå. Men dessa omständigheter kunna naturligtvis icke utgöra hinder för den nuvarande komitén att för diariiföringen i Statskontoret föreslå den form, som komitén anser lämpligast; och då det utan tvifvel är i principen riktigt, att alla till verket inkommande ärenden, och således äfven Kongl. bref och Kongl. remisser, diariiföras af en och samme tjänsteman samt det jemväl måste anses såsom en fördel, om än mindre vigtig, att kunna i en lista, i stället för tvänne, hemta erforderliga upplysningar om de i förekommande ärenden vidtagne åtgärder, har jag saknat skäl att härutinnan skilja mig från den mening, komitén omfattat, ehuru jag inser de svårigheter, som för tillämpningen i den sednare delen måste i Statskontoret mer än i de flesta andra verk möta, i anseende till ärendenas beskaffenhet och angelägenheten i de fleste fall af snabb expedition. Men om förslaget bifalles blifver det i min tanka nödvändigt, att

den af sina nuvarande göromål redan strängt anlitate registratorn, utom det amanuensbiträde, som komitén afsett för aktuariebestyren, erhåller äfven ett sådant tjänstebiträde vid handläggningen af registratorsgöromålen och att följaktligen vid bestämmandet af auslaget till vikariatsersättningar m. m. iakttages behovet af ett särskildt arvode för nyssnämnda ändamål.

Emot komiténs förslag rörande formen för protokollet kan jag så mycket mindre hafva något att erinra, som jag deltagit i det enahanda förslag, hvilket i komiténs betänkande angående Kammarkollegii reglering framlades och icke i annan mån afviker från den i Statskontoret nu begagnade protokollsform, än att vissa sjelfva expeditionen af ärendena rörande uppgifter, hvilka för närvarande på annat ställe antecknas, skulle i protokollet intagas. Men i fråga om antalet af protokollsförande har jag varit af annan mening, än komitén, som ansett antalet kunna inskränkas till en person. Uti förutnämnda af Statskontoret afgifna förslag till lönereglering för verket hemställdes, att af der anställda fyra kanslister tre, hvilka redan hade till åliggande, bland annat, att föra protokoll, skulle uppflyttas i notariegraden med skyldighet att icke allenast, hvar i sin tur, bestrida protokollföringen och ansvara för kansliexpeditionen utan ock vid behof biträda sekreteraren med skrivelser uppsättande. Då jag delar den af komitén nytt rade åsigt, att i allmänhet kanslister på stat icke böra anställas, men på samma gång anser det vara af vigt, att ansvaret för de från kansliet utgående expeditioners kollationering, afsändande m. m. påläggas ordinarie och icke extra ordinarie tjänstemän, samt än mindre, om de sednare skulle komma att saknas, legda renskrifvare, kan jag icke annat än förorda den plan för notariatstjänstgöringen, som Statskontoret föreslagit, dock så att antalet notarier inskränkes till två att turvis den ena veckan föra protokollet samt den andra ansvara för kansliexpeditionen och biträda sekreteraren med uppsättning af skrivelser m. m.

I afseende å den på Statskontorets stat uppförda men i följd af ökade göromål till en advokatfiskalstjänst provisoriskt förändrade ombudsmansbefattning, har komitén föreslagit, att af de med denna befattning förenade åligganden en del, såsom granskning af inkommande låne- och säkerhetshandlingar, afgifvandet af utlåtanden i juridiska frågor, utförandet af kronans talan i förekommande fall, vidtagandet af erforderlige bevakningsåtgärder, verkställandet af inventeringar m. m., öfverlemnades till verkets sekreterare, som i den nya staten skulle benämnas sekreterare och ombudsman, samt att de återstående göromålen, bestående hufvudsakligen i tillsynen deröfver, att afgifna förbindelser för lån så väl från fonderne som till understöd för vattenaftappnings- och odlingsföretag bibehållas vid gällande kraft och kronans säkerhet icke förminskas samt i öfvervakandet af statens säkerhet i fråga om stäld borgen af kronans uppbördsmän och för stämpelpappersredogörare

äfvensom för den beviljning af testamente, gåfva och fideikommiss, som i hufvudstaden skall erläggas, öfverflyttades till den föreslagna fond- och stämpelbyrån, att emellan chefen och bokhållaren derstädes fördelas. Af alla dessa åligganden, hvilka, enligt komiténs erkännande, för närvarande fullt upptaga en tjänstemans tid, kräfva ovedersägligen de fleste speciella juridiska insigter, hvilka icke alltid kunna vara att påräkna hvarken hos verkets sekreterare eller hos bemälte byråchef och bokhållare, och att låta innehafvaren af sekreteraretjensten, en af de trägnaste inom verket äfven efter den lindring i göromålen, som uppkomme genom hans befrielse från diariiföring, öfvertaga ofvannämnde honom tillämnade juridiska åligganden skulle utan tvifvel hafva till följd, att antingen dessa åligganden eller sekreteraregöromålen, eller och bäggedera, blefve på ett mindre tillfredsställande sätt fullgjorde och att tjänstemannen, hvilken i och för de egentliga sekreterarebestyren måste ständigt vara till hands, ofta komme att på platsen saknas, måhända när han der bäst behöfdes. För min del anser jag det vara af högsta vikt, att en särskild tjänsteman fortfarande finnes anställd med hufvudsakligen enahanda åligganden, som tillhöra den nuvarande tillförordnade advokatfiskalen. Om emellertid, i enlighet med komiténs mening, den honom nu tilhörande granskningsskyldighet i afseende å beviljningen i landsorten af testamente, gåfva och fideikommiss skulle upphöra och hans bestyr med de från fonderne beviljade inteckningslån komme genom antagande af den föreslagna reformen af fondförvaltningen att efter hand försvinna samt han för öfrigt befriades från det i sammanhang med fondernas öfverflyttning från Arméförvaltningen till Statskontoret honom lemnade tillfälliga uppdrag att iakttaga inträffande utlottningar af fondernes obligationer, finge visserligen denne tjänsteman någon minskning i sina åligganden, men denna blefve i min tanka icke större, än att de öfriga göromålen, hvartill äfven må räknas det här ofvan ej angifna åliggandet att, i och för den Statskontoret tillhörande löpande kontroll öfver kronouppbörderna, granska de från länen årligen inkommande restantieberättelserne jemte förhållandet med redogörarnes balanser, komme, om göromålen med nödig omsorg och vaksamhet skötas, att i det närmaste upptaga en persons tid. Jag finner mig dock, med förenadt afseende å nyssnämnda lindring i göromålen och önskvärdheten att, der sådant till äfventyrs låter sig verkställas, söka bereda någon minskning i statens utgifter, böra hemställa, att, med upphörande af den provisoriskt tillsatta advokatfiskalstjensten, den redan å verkets ordinarie stat uppförda ombudsmansbefattning bibehålles, med rätt för innehafvaren till enahanda aflöningsförmåner, som efter de af komitént antagne lönegrunder borde tilldelas tjänstemännen i nuvarande andra, eller den tillämnade första lönegraden. Blifvandes, efter mitt förslag, det af komitént afsedda arfvode för en amanuens till biträde åt sekreteraren obehöfligt.

I fråga om den för Statskontoret i öfrigt erforderliga personal, kan jag efter det föregående yttra mig mera kort, helst min mening härutinnan icke egentligen afviker från komiténs i annan måtto, än som följer deraf, att jag icke kunnat gilla den af komitén föreslagna byråindelningen.

Hvad först angår antalet föredragande ledamöter, hvilket efter komiténs förslag skulle, likasom nu, utgöra tre, dock med upphörande på samma gång af kamereraretjensterne i verket, likaledes tre till antalet, anser jag att, äfven om kamererarebeställningen i riksbokslutskontoret, i enlighet med min ofvan derom uttalade mening, bibehålles, det nuvarande antalet ledamöter icke tål någon inskränkning, ty den tidsbesparing, som en ledamot vunne genom befrielsen från deltagande i andra medledamöterne tillhörande ärenden, än plenimålen, komme i min tanka att fullt motsvaras af den tillökning i arbete, ledamoten finge vidkännas derigenom att han, efter indragning af kamererarebefattningarne i kammar- och fondkontoren, måste mer omedelbart, än nu erfordras, taga befattning med ärendenas utredning, hvartill kommer, att, efter den nya anordningen, ledamoten blefve nödsakad att, utan det biträde han i det hänseendet för närvarande har att påräkna af verkets registrator, ensam föra nödiga anteckningar rörande de hans departement tillhörande ärenden.

Efter den af mig förut förordade anordning af kontorsafdelningarne, borde kammar- samt fond- och revisionskontoren förenas till ett kontor. Personalen i detta kontor, hvilket lämpligen kunde benämnas Kammarkontoret, skulle bestå ensamt af revisorer och bokhållare med i allmänhet enahanda skyldigheter, som, enligt komiténs plan, afsetts för samme tjänstemän å fond- och stämpel- samt inkomst- och utgiftsbyråarne. Antalet af desse har komitént antagit böra bestämmas till fem, hvaraf en för den förra och fyra för den sednare byrån. Af de sistnämnde skulle hufvudsakligen tre föra utgiftsböckerne, och, ehuru detta antal synes mig icke blifva fullt tillräckligt, har jag likväl icke trott mig böra föreslå anställandet af ännu en ordinarie tjänsteman för detta ändamål, men anser, att, utöfver de två amanuensarfvoden, som komitént för nämnda byråar afsett, ett ytterligare sådant arfvode i stället blifver behöfligt. Den å nuvarande Kammarkontorets stat uppförde kassör för stämpelpapperssuppbörden synes mig böra, i öfverensstämmelse med hvad Statskontoret i sitt oftanämnda underdåniga utlåtande ock förslagit, skiljas från kammarkontoret och flyttas till en särskild kontorsafdelning med benämning kontoret för stämpelväsendet.

I afseende å det föreslagna antalet af bokhållare inom bokslutsafdelningen har jag icke haft något att erinra.

Beträffande åter vaktbetjeningens antal, anser jag, att, om Råntekammaren med den af mig föreslagna begränsning af personal och göromål komme att kvarstå, det blifver nödigt, att af de begge vaktmästare, hvilka hittills afsetts för Råntekammaren men af komitén antagits kunna indragas, åtminstone den ene bibehålles.

Då de af komitén föreslagna lönegrunder äro desamma, som blifvit framställda i betänkandet angående Kammarkollegii reglering, har jag, som biträdt denna framställning, i nämnda hänseende endast att göra ett tillägg i fråga om aflöningen för den råntmästare, som, enligt mitt förslag, borde bibehållas. Efter nu gällande stat njuter denne tjänsteman, i följd af sin egenskap af uppbördsman, större lön än öfrige tjänstemän i samma tjänstegrad, och denna lön torde äfven hädanefter böra ställas högre, än hans vederlikars, om än icke, i enlighet med nuvarande förhållandet, till fullt enahanda belopp, som för verkets ledamöter kan varda bestämdt. Jag föreställer mig, att denne tjänstemans aflöning lämpligen bör fastställas till lön 4,000 kr. och tjänstgöringspenningar 1,500 kr. eller tillsammans 5,500 kr. som kan höjas efter fem års tjänstgöring i samma egenskap till 6,000 och efter 10 års till 6,500 kronor.

Det anslag, som, enligt komiténs mening, behöfves för amanuenser, vikariat, renskrifning samt flitpenningar, utgör 12,000 kronor. Då, i följd af de framställningar, jag här ofvan gjort, ytterligare skulle erfordras för 2 amanuenser 2,000 kr. och för vikariat omkring 600 kr., eller tillhopa 2,600 kr. samt det af komitén till flitpenningar afsedda belopp, 1,500 kr., väl tål att i någon mån förhöjas, bör, i min tanka, ifrågavarande anslag ökas till 15,000 kr.

Rörande göromålens fördelning mellan dels de föreslagna byråarne och dels de hvarje byrå tillhörande embets- och tjänstemän, innehåller komitébetänkandet en mängd detaljbestämmelser, men då en stor del af dessa utan tvifvel tillkommit mer i ändamål att förklara den nya organisationsplanen och söka visa utförbarheten deraf, än med något anspråk, att de i allo skulle komma att antagas, samt det torde tillhöra embetsverket att, sedan organisationen till sina grunder blifvit fastställd, i förslag till ny instruktion för verket och i en blifvande arbetsordning framställa de speciella föreskrifter i afseende å arbetenas anordnande, som må anses erforderliga, har jag trott mig kunna lemna å sido de erinringar, som åtskillige af de föreslagna bestämmelserne i min tanka påkalla; likasom jag ansett mig kunna här förbigå de förändringar i flere af dessa bestämmelser, bland annat i fråga om kontrollen å Råntekammaren och Stämpelkassören, som, i händelse departements-indelningen antages och Råntekammaren bibehålles, häraf blifva en naturlig följd.

Slutligen får jag i öfverensstämmelse med hvad jag uti mina reservationer till komiténs underdåniga betänkanden angående Hofrätternes och Kammarkollegii reglering anfört och på deruti andragne skäl, dels hemställa, att det af komitén, med en viss begränsning för nuvarande tjänstemän, föreslagna förbud för tjänstemän i allmänhet att förena flere tjänster icke må komma att gälla tjänstemännen i den nya första lönegraden i vidsträcktare mån, än att desse icke tillåtas att utom Statskontoret innehafva tjänstebefattning å rikets eller kommunens stat eller i någotdera af Riksdagens bägge verk, men deremot medgifvas att tillika sköta annan ringare befattning efter Statskontorets bepröfvande och så länge denna befattning finnes icke vara hinderlig för statstjänstens behöriga utöfning, dels att, om tjänsteman, som erhåller förordnande att under annans semester förestå tjänst i högre grad, sjelf icke kan under året af sådan förmån komma i åtnjutande, eller han förpligtas att under samma period emottaga mer än ett dylikt vikariat, honom må tilldelas ersättning därför med belopp, motsvarande tjänstgöringspenningarne vid den högre graden men med förbindelse för honom att i stället afstå egne tjänstgöringspenningar till den, som hans tjänst under tiden förrättar.

En på mina förslag grundad lönestat för Statskontoret följer här nedan, upptagande det för verket erforderliga anslag till 102,300 kronor, som väl icke obetydligt öfverskjuter det af komitén föreslagna belopp men åter vida understiger summan af de anslag, som för verket nu utgå.

Förslag till
Stat
för Statskontoret.

	Lön Kronor.	Tjenstegö- ringspen- ningar. Kronor.	Missräk- ningspen- ningar. Kronor.	Summa Kronor.	
President	7,600	2,400	—	10,000	Efter 5 års tjenst- göring inom grad- den kunna tjenst- göringspennin- garne höjas med 600 kronor.
1 Statskommissarie (Depar- tementschef)	4,600	1,800	—	6,400	
2 dito	9,200	3,600	—	12,800	
<i>Kansliet.</i>					
Sekreterare	3,000	1,500	—	4,500	Efter 5 års tjenst- göring inom grad- den kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 års med yt- terligare 500 kronor.
1 Notarie	1,600	1,200	—	2,800	
1 dito	1,600	1,200	—	2,800	
Registrator	1,600	1,200	—	2,800	
Ombudsman	1,600	1,200	—	2,800	
<i>Kammarkontoret.</i>					
1 Revisor och Bokhållare ..	1,600	1,200	—	2,800	Efter 5 års tjenst- göring inom grad- den kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 års med yt- terligare 500 kronor.
4 dito	6,400	4,800	—	11,200	
<i>Räntekammaren.</i>					
Räntmästare	4,000	1,500	—	5,500	
<i>Riksbokslutskontoret.</i>					
Kamererare	3,000	1,500	—	4,500	
1 Bokhållare	1,600	1,200	—	2,800	
2 dito	3,200	2,400	—	5,600	
<i>Kontoret för stämpelväsendet.</i>					
Kassör	1,600	1,200	500	3,300	
Anslag till amanuenser, vika- riat, renskrifning samt flit- penningar	—	—	—	15,000	
Förste vaktmästare	800	300	—	1,100	Efter fem års tjenstgöring inom graden kan lönen höjas med 100 kronor.
1 Vaktmästare	500	300	—	800	
6 dito	3,000	1,800	—	4,800	
Summa				102,300	

2:o. *Erik Ljungstedt.*

Åberopande hvad af mig blifvit anfördt uti mina vid komitéens den 12 December 1874 och den 9 Juni 1875 afgifna underdåniga betänkanden och förslag angående löneroglering m. m. dels för Hofrätterne i riket och dels för Kammarkollegium fogade särskildta yttranden, har jag, i olikhet med komitéens öfrige medlemmar, ansett att äfven i afseende på Statskontoret en viss allmännare och lika grund bort följas vid fördelandet af den för en hvar befattning blifvande *hela* aflöningen uti lön och tjenstgöringspenningar, så att, utan hänförande af det s. k. ålderstillägget vare sig ensamt till den förra eller ensamt till de senare, sjelfva lönen och den dermed lika stora pensionen kommit att noggrannt eller åtminstone nära motsvara två tredjedelar och tjenstgöringspenningarna en tredjedel af det hela, — dock med undantag, af uppgifven anledning, för aflöningsbeloppet åt presidenten.

Likaledes vidblifver jag min enligt sistberörda betänkande skiljaktiga mening i fråga om aflöningen för tjenstemän i lägsta graden, så att den vid första tillträdet af sådan tjenst komme att utgöra 3,000 kronor i stället för det till endast 2,800 kronor af komitéen föreslagna belopp.

Jag får derföre, under hemställan att ålderstillägg må, på sätt som af mig blifvit föreslaget för kammarråd, komma en hvar af de blifvande byråcheferne i Statskontoret till godo efter fem år och på i öfrigt uppgifna vilkor samt till belopp af 600 kronor, härigenom för min del tillstyrka:

a) sådan fördelning af det till hvarje befattning hörande aflöningsbelopp ej mindre sedan än innan ålderstillägg förvärfvats, som mitt efterstående i tabellform upprättade särskilda löneförslag utvisar, samt

b) att aflöningen för tjenstemännen af första tjenstegraden må komma att utgöra vid tillträdet 3,000, — efter fem år 3,500 och efter tio år 4,000 kronor med nyss omnämda fördelning i lön och pension, å ena, samt tjenstgöringspenningardels att vid afgang med oafkortad pension frånträdas och dels att i vissa fall vid ledighet afstås, å andra sidan, såsom likaledes, bland annat, utvisas af denna

tabellariska uppställning:

Löneförmåner enligt Komitéens förslag.				Löntagande.	Löneförmåner enligt Erik Ljungstedts särskilda mening.			
Hela aflöningen.	Lön och pension.	Tjenstgöringspenningar			Hela aflöningen.	Lön och pension.	Tjenstgöringspenningar	
		att vid afstås till vikarie.	att vid ledighet kronan besparas.				att frånträdas vid afgång med afkortad pension.	att i vissa fall afstås vid ledighet.
Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.		Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
10,000	7,600	2,400	—	President	10,000	7,600	2,400	2,400
7,000	4,600	1,800	600	Byråchef med ett ålderstillägg.	7,000	4,600	2,400	2,200
6,400	4,600	1,800	—	Dito utan dito	6,400	4,300	2,100	
5,500	4,000	1,500	—	Sekreterare och ombudsman med två ålderstillägg	5,500	3,700	1,800	1,700
5,000	3,500	1,500	—	Dito med ett dito	5,000	3,300	1,700	
4,500	3,000	1,500	—	Dito utan dito	4,500	3,000	1,500	
3,800	2,600	1,200	—	Tjenstemän af första tjenstegraden*) med två ålderstillägg.	4,000	2,700	1,300	1,200
3,300	2,100	1,200	—	Dito med ett dito	3,500	2,300	1,200	
2,800	1,600	1,200	—	Dito utan dito	3,000	2,000	1,000	
1,100	800	300	—	Förste vaktmästare	1,100	730	370	360
900	600	300	—	Öfrige vaktmästare med ett ålderstillägg	900	600	300	280
800	500	300	—	Dito utan dito	800	530	270	

*) Bland dessa skulle stämpelpapperskassören få utöfver aflöningen, åtnjuta 500 kronor i missräkningspenningar.

3:o. *Liss Ol. Larsson:*

Uti följande delar af betänkandet angående Statskontoret har jag med komiténs flertal varit af olika mening:

Komitén har föreslagit inrättande af trenne byråar med särskildt chef för hvarje. För min del anser jag att tvenne byråar med hvardera sin chef äro tillräckliga. Nödvändigheten af en särskild byrå för förvaltningen af de under Statskontorets vård ställda fonder kan jag icke medgifva, äfven om man, på sätt komitén föreslagit, till en sådan byrå hänför stämpelpapperskassören. Utom denne sednare, hvars göromål äro temligen sjelfständiga,

Byråindelningen.

och icke ega något sammanhang med fondförvaltningen, skulle personalen å denna byrå bestå af en tjänsteman utom chefen. Det kan således icke vara personalens myckenhet som påkallar ett chefskap, det måste vara arbetets beskaffenhet; men granskar man de åligganden, som enligt komiténs förslag skola tillhöra chefen, så finner man, enligt mitt förmenande, ganska lätt att de flesta af dessa åligganden föga lämpa sig för ett chefskap, lika litet som arbetets beskaffenhet påkallar ett sådant. För ifrågavarande arbeten fordras hufvudsakligen endast ordning, noggrannhet och påpasslighet — egenskaper, som helt visst äro tillfinnandes äfven hos de tjänstemän, som icke innehafva byråchefs titel och lön.

Enligt min tanke kan den föreslagna chefsplatsen utbytas mot en bokhållare, och det arbete, som enligt komiténs förslag skulle tillhöra ifrågavarande byrå kunna sammanslås med riksbokslutsbyrån under en chef.

På denna byrå, som då kunde benämnas Fond- och Bokslutsbyrån, skulle utom chefen och stämpelpapperskassören anställas fem bokhållare — visserligen en mer än å inkomst- och utgiftsbyrån, men då den föredragningskyldighet, som kommer att åligga chefen för fond- och bokslutsbyrån ändock torde blifva betydligt mindre än chefens å inkomst- och utgiftsbyrån, så bör denne fullt medhinna utöfvandet af chefskapet och ändå derjemte kunna egna en icke oväsentlig del af sin tid åt de mera viktiga byrågöromålen.

Utom den besparing — visserligen icke stor, men icke heller att förakta — som vinnas derigenom att en byråchefsbefattning utbytes mot en bokhållartjänst, vinnas genom de två byråarnes sammanslagning en annan fördel, mera afsevärd. Det kan nämligen icke annat än vara förenadt med mycken svårighet, att sedan man fördelat göromålen på flere byråar, bestämma huru många tjänstemän, med jemn och full sysselsättning hela året om, som å hvardera äro behöfliga — en svårighet så mycket större, som icke alla arbeten låter fördela sig, utan kräfver mera arbetskrafter vissa tider af året, och dessutom göromålen å den ena byrån kan af en eller annan orsak tilltaga, under det att desamma minskas å den andra. Att sammanslagningen af de två ifrågavarande byråarne till en i icke ringa grad skulle minska dessa svårigheter, synes mig påtagligt. Häremot kan visserligen invändas att då första gradens tjänstemän endast erhålla fullmakt på tjänst i graden, så kunna dessa förflyttas från den ena byrån till den andra, hvarigenom de påpekade svårigheterna öfvervinnas; men antagligt är att, sedan berörde tjänstemän blifvit placerade till tjänstgöring å en byrå, näppeligen någon förflyttning kommer att ega rum, förr än missförhållanderna blifvit allt för påtagliga, och då tjänstemännen å en byrå varit allt för mycket öfverhopade af arbeten, under det deras vederlikar å andra byrån till äfventyrs haft föga ansträngande göromål.

Med komiténs flertal har jag varit ense om det belopp, som bör ställas till verkets förfogande för att användas till ersättning åt extra biträden; men deremot har jag icke kunnat finna det ändamålsenligt att, på sätt komiténs föreslagit, gifva dessa extra biträden benämningen "amanuenser", och särskildt uttala sig om huru många sådana erfordras för de särskilda byråerna och kansliet. För bestämmandet af det belopp, som kunde anses erforderligt för aflönande af extra biträden, var naturligtvis nödigt beräkna huru mycket sådant biträde erfordras; men sedan man funnit ett sådant belopp, borde icke komiténs, enligt min tanke föreslå hvar och huru dessa medel böra utgå, utan lemna medlen till embetsverket, för att af detsamma fritt disponeras efter sig företeende behof. Hvad benämningen amanuenser beträffar, så skulle jag icke deremot haft något att invända, om åt detta namn icke kunde gifvas någon annan betydelse än extra biträden; men efter flertalets mening, vill det synas, som om desse amanuenser skulle blifva en sorts ordinarie tjänstemän i verket, ehuru icke upptagna på dess stat; en sådan mening har jag trott mig finna uttalad i betänkandet, der det i fråga om riksbokslutsbyrån bland annat heter, "till aflönande af tillräckligt antal amanuenser och extra biträden", häraf vill det nemligen synas, som om med amanuenser menades något annat än extra biträden. Visserligen förekommer det på ett annat ställe i betänkandet, att Statskontoret skulle ega att antaga amanuenser för år eller annan bestämd tid eller för visst arbete, och af hvilket uttalande synes framgå att jemväl amanuenserne äro endast extra biträden, ty någon skilnad emellan ett extra biträde och en amanuens, antagen för viss bestämd tid eller för visst arbete, kan jag icke finna; men då, genom de förut återopade uttryck i betänkandet, missförstånd kan ega rum, har jag ansett lämpligast att, i stället för de i betänkandet ofta förekommande uttrycken anslag eller aflönning till amanuenser, komiténs bordt begagna orden anslag till ersättning för extra biträden.

I fråga om tjänsters förening, återopar jag, hvad jag derom yttrat i min reservation, vidfogad komiténs betänkande angående Hofrätterna, och föreslår således följande bestämmelse: Ledamot i Statskontoret må icke innehafva befattning utom Statskontoret, vare sig i statens eller komunens tjänst, eller i bolag och inrättning med af Kongl. Majt eller vederbörande embetsmyndighet fastställt reglemente, der uppdraget är förenadt med lön eller årligt arvode.

Angående ersättning för vikariat under sjukdom, återopar jag, hvad derom finnes uttaladt i den reservation, som jag jemte Häradshöfding Dufwa afgifvit emot betänkandet rörande Kammarkollegium.

Under hänvisande till de skäl, som finnas anförda i nyssberörde reservation, angående lönebeloppen föreslår jag, att Ledamot i Statskontoret

*Amanuenser
och extra biträden.*

Tjänsters förening.

Vikariatsersättning under sjukdom.

Lönebeloppen.

mätte, jemte tjänstgöringspenningar 1,800 kronor, erhålla i lön 3,600 kr., hvilket lönebelopp efter fem års tjänst kan höjas till 4,100 kronor, och efter tio års till 4,600 kr.; hvarigenom sammanräknade aflöningsbeloppen blefve 5,400 kronor, 5,900 kronor och 6,400 kronor, och att:

Sekreterarens lön, utom 1,500 kronor i tjänstgöringspenningar, bestämmes till 2,600 kronor, som efter fem års tjänst kan höjas till 3,100 kronor och efter tio års till 3,600 kronor, så att sammanlagda aflöningsbeloppet blefve 4,100 kronor, 4,600 kronor och 5,100 kronor; samt att:

Förste vaktmästarens lön bestämmes till 700 kronor jemte 300 kronor såsom tjänstgöringspenningar, och Vaktmästares lön till 500 kronor, som efter fem år kan höjas till 600 kronor, hvarförutom tjänstgöringspenningar erhållas till belopp af 200 kronor.